

సంపుటము-I
సమావేశము-XXIX
నంబరు. 2

పెల : రూ. 8-00
13 నవంబరు, 2017
సోమవారము
పోవణంబి నామ నం.
కార్టీక బ. 10

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన వరిష్ఠ కార్యకలాపాలు
**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

విషయ నూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభా కార్యక్రమం - వాయిదా తీర్మానం	01-02
2.	ప్రశ్నాత్మరాలు	03-36
3.	సంతాప ప్రతిపాదన	36-36
4.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన విభాగాలు :	36-36
1.	విద్యుత్ శాఖ మంత్రి శ్రీ కిమిడి కళా వెంకట రావు, 2014, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ సియంత్రణ మండలి, రెగ్యులేషన్ నెం.4,5లలో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ఒక్క ప్రతి, 2003, విద్యుత్ చట్టంలోని 182 సెక్షన్ కింద ఆవశ్యకమైన విధంగా ప్రతి సమర్పణ.	
2.	విద్యుత్ శాఖ మంత్రి శ్రీ కిమిడి కళా వెంకట రావు, 2016-17 సంవత్సరానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ సియంత్రణ మండలి, 3 వ వార్షిక నివేదిక ప్రతి, 2003, విద్యుత్ చట్టంలోని 104,105 సెక్షన్ కింద ఆవశ్యకమైన ప్రతి సమర్పణ.	
5.	సభా సమక్షంలో పెట్టబడిన వ్యతిష్టత : సభా నాయకులు శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు, 2017, నవంబరు 10వ తేదీన జరిగిన కార్యక్రమ నలహా సమితి సమావేశంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలపై నివేదిక ప్రతి సమర్పణ.	36-37
6.	సభా కార్యక్రమం - గౌ.ఉపముఖుమంత్రిగారిచే స్థూల్మెంట్	37-55
7.	సభా కార్యక్రమం - కృష్ణానదిలో పడవ ప్రమాదంపై సంతాప తీర్మానం	56-56

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

డెహ్వాటి చైర్మన్
ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక

: శ్రీ రెడ్డి సుబ్రాంథ్యి
శ్రీమతి పమిడి శమంతకమణి
శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి
శ్రీ బోడ్డ నాగేశ్వర రావు

కార్యదర్శి (ఇన్ఫార్మేషన్)

: శ్రీ ఎమ్. విజయరాజు

ఉప కార్యదర్శులు

: శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు
శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు

సహాయ కార్యదర్శులు

: శ్రీ పి.వి. సుబ్రాంథ్యి
శ్రీ కె. రాజీకుమార్
శ్రీమతి ఆర్. వనితారాణి
డా. షై. కామేశ్వరి
శ్రీ ఇ. సంజీవరావు
శ్రీ కె. వెంకచేస్వరరావు
శ్రీ డి. జగన్మహాన్సరావు
శ్రీ బి. ప్రభాకరరావు

చిక్క రిపోర్టర్

: శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసరావు

*****

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్

సోమవారం, 13వ తేది, నవంబరు, 2017

(నభ ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(గౌరవ ఉపాధ్యక్షులు అధ్యక్షస్థానం వహించారు)

-----

1. సభా కార్యక్రమం - వాయిదా తీర్మానం:

మిస్టర్ డెప్యూటి చైర్మన్: ఈ రోజు ఒక వాయిదా తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించడం జరిగింది.

అభ్యర్థి గోల్డ్ పామ్ మరియు విల్లా ఇండియా మీద గౌరవ సభ్యులు యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి ఇచ్చిన వాయిదా తీర్మానాన్ని తిరస్కరించడమైనది.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (పట్టభదుల నియోజక వర్గం - చిత్తూరు, ప్రకాశం, నెల్లూరు): అధ్యక్ష, ఇది చాలా సీరియస్ ఇమ్మా. 87 మంది ఏజెంట్లు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారు. 12,250 పై చిలుకు కష్టమర్లన్నారు. రూ.400 కోట్లు వారికి చెల్లించవలసి ఉంది. కేసు సిబడి దర్శావులో ఉంది. దీనిని సీబిబ వారికి అవ్వజెప్పి ప్రభుత్వమే ఆ సంస్థ ఆస్తులను స్వాధీనం చేసుకోవాలి. దానికి సంబంధించి 2500 ఎకరాల భూమి, 4 కమర్సియల్ బిల్డింగులు ఉన్నాయి, పాల్టుకు సంబంధించిన 4 వెంచర్లు ఉన్నాయి. కనీసం అవి వేలం వేసినా డబ్బులు వస్తాయి.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు (పట్టభదుల నియోజక వర్గం - కృష్ణా, గుంటూరు): (మైకు లేకుండా) అధ్యక్షా....

మిస్టర్ డెప్యూటి చైర్మన్: లీగల్ నోటీసు ఇవ్వండి ఎగ్జిమిన్ చేయస్తాము.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: 2012 నుండి వ్యవహారం జరుగుతోంది. ఒకప్రక్క అగ్రిగోల్డ్ రగులతోంది. ఇది చాలా డెమోక్రటిక్ ఇమ్మా అధ్యక్షా. 87 మంది ఏజెంట్లు ఆత్మహత్య చేసుకొన్నారు. కొంతమంది మహిళలు బోరుమసి ఏడుస్తున్నారు. వారు ఏ విధంగా ఏడుస్తున్నారంటే, మా డబ్బులు మాకు ఇస్తారా, లేదా మీరోస్తారా అని సభలో చెప్పరాని మాటలు మాటల్లాడుతున్నారు. హ్యామానిటీరియన్ గ్రోండ్ క్రింద అయినా ఈ వాయిదా తీర్మానాన్ని అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ కింజరావు అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా, బిఏసీ మిటింగ్లో ఒక సిర్టయం తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, అగ్రిగోల్డ్ బాధితులు ఒక ప్రక్క రగిలిపాశున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ చైర్మన్: అలా కాదండి. బిఏసీ సిర్టయాలకు కట్టుబడి ఉండాలి కదా! మరి సమయాన్ని వృథా చేసుకోవడం ఎందుకు? వాయిదా తీర్మానాన్ని తిరస్కరించిన తరువాత సమయాన్ని వృథా చేసుకోవడం సరికాదు. నోటీసులు ఇవ్వండి, ఎగ్జామిన్ చేయస్తాము. ప్రశ్నోత్తరాల సమయం ఒక గంట మాత్రమే ఉంది. ఆ గంట సమయంలో రెండు సిమిపాలు వృథా చేశారు. దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, వాయిదా తీర్మానం ఇవ్వడానికి ఎంతో కష్టపడి ఇక్కడకు రావలసి వస్తోంది.

MR. DEPUTY CHAIRMAN : Not allowed దయచేసి, మీరు కూర్చోండి.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: (మైక్ లేకుండా) అధ్యక్షా, వాయిదా తీర్మానాలు ఇలా వద్దనుకుంటే ఎలా?

శ్రీ బొడ్డు నాగేశ్వరరావు (మైక్ లేకుండా): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రివర్యులు సమాధానం ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

శ్రీ కింజరావు అచ్చెన్నాయుడు: అధ్యక్షా, బిఏసీ మిటింగ్లో ఒక సిర్టయం తీసుకోన్నాం. వాయిదా తీర్మానాన్ని ఇచ్చినా కూడా, ప్రశ్నోత్తరాల సమయం తరువాత వాటి మీద డిస్ట్రిబ్యూషన్ చేయడమో, లేదా తిరస్కరించడమో జరుగుతుంది. ఒకవేళ మీకు 'ఏదైనా ఇష్టా ఉంటే ప్రభుత్వం కూడా వెనుకడుగు వేసే ప్రశ్న' లేదు. ఎలాంటి సమస్యలు ఉన్నా కూడా చర్చించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. వేరే ఫార్మాట్లో నోటీసు ఇవ్వండి, సభలోకి వస్తే అందరం చర్చిద్దాం. మీకు సరైన సమాధానం ఇస్తాము. ఇప్పుడు అగ్రిగోల్డ్ విషయంలో కూడా మేము వెనుకడుగు వేయలేదు. ప్రతి కేబినేట్ మిటింగ్లో కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు దీని మీద అర్థగంట సేపు చర్చించి, వరిష్ఠార మార్గాన్ని వెతుకుతున్నారు. దయచేసి సభా సమయాన్ని వృథా చేయకుండా, మీరు వేరే ఫార్మాట్లో రండి. వరిష్ఠారించడానికి ఎటువంటి సమస్య లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY CHAIRMAN: OK. Now, we will take up Question Hour.

2.ప్రశ్నలు :

పేదల పునరావాసం

ప్రశ్ననెం.9738(11)

శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి ఎం.ఎల.సి, (నామినేటెడ్)

గౌరవసియులైన మునిపల్ పరిపాలన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) అమరావతి రాజధాని నిర్మాణం కోసం రాష్ట్రప్రభుత్వ అభ్యర్థనపై 12,444.39 హక్కాల అటవీ భూములను డీ-నోటిఫై చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏదేని అనుమతి ఇచ్చిందా?
- ఆ) అయి భూములలో ఇప్పటికే నివసిస్తున్న పేద ప్రజలకు పునరావాసం కల్పించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?
- ఇ) అయితే, ఆ వివరాలేమటి?

గౌరవసియులైన మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రివర్గులు (డా. పి. నారాయణ):

- అ) రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అభ్యర్థనపై అమరావతి రాజధాని నిర్మాణం కోసం 2087.09 హక్కాల అటవీ భూమిని డీ-నోటిఫై చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతిసిచ్చింది.
- ఆ) ఈ భూములలో ఇప్పటికే ఎవ్వరూ నివసించడం లేదు.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

డా. పి. నారాయణ: అధ్యక్షా, ఏపి రీ-ఆర్నెజేసెన్ యాక్టు-2014లోని, పార్ట్-10లో, సెక్షన్-94(4) లో ఫార్మెంట్ ల్యాండ్స్ నిడీ-నోటిఫై చేయడానికి ప్రావిజన్ పెట్టడం జరిగింది. దానిని డీస్ చేసుకొని ఈ ప్రభుత్వం 19,256.08 హక్కాల ఏరియాని డీ-నోటిఫై చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు వంపించడం జరిగింది. అది మొత్తం 41 బ్లాకులు. అయితే ఎంత ల్యాండ్సు మనము అడుగుతున్నామో, అంత ల్యాండ్సుని ఫార్మెంట్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మనం ఇవ్వాలి. అందుకే దానిని రివైజ్ చేసిన తరువాత, 12,444.89 హక్కాల్లు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ మధ్య కాలంలో 2087.09 హక్కాలని దైవర్షి చేయడానికి అంగీకరించడం జరిగింది. అందులో వెంకటపాలెంలో 1,835.32 హక్కాల్లు, తాడేపల్లిలో 251.77 హక్కాల్లు.

అయితే, ఈ భూములను ఇచ్చేటప్పుడు కొన్ని కండిషన్లు పెట్టారు. వాటిలో అన్నింటికంటే ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే, ఎంత ల్యాండ్సు వారు డీ-నోటిఫై చేస్తారో, అంత ల్యాండ్సుని ఫార్మెంట్ కోసం మరల మనం ఇవ్వాలి. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన భూమికి సమానమైన భూమిని కడు, ప్రకాశం జిల్లాలలో మనం ప్రపాజ్జ చేశాము.

రెండవ కండిషన్ ఏమిటంటే, పొక్కారుకి రూ.6.26 లక్షలు చోప్పున కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ల్యాండ్ వాల్యూ క్రింద చెల్లించాలని, అదేవిధంగా, ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్కి మనం ఇచ్చిన భూమిలో మొక్కలు పెంచడానికి పొక్కారుకి రూ.2.47 లక్షలు చోప్పున చెల్లించాలని వారు కండిషన్లు పెట్టారు. మొత్తం వ్యయం రూ.205.4 కోట్లు. దానిని మనం అంగీకరించడం జరిగింది. అయితే వెంకట పాలెంలో ఇచ్చిన ల్యాండ్లో Armed Forces Training Institution, State Police Establishment, Greyhounds, Water Survival Training Facility, Military Station, Central Prison, Railway Academy, CRPF, State Government Offices Complex of Tadepalli, Skill Development Training Centre, Data Centres, World Trade Centres పెట్టడానికి అనుమతించారు. దాని ప్రకారం ఆ ల్యాండ్ని దైవర్ధన క్రింద తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ గాలి ముధ్యక్షేత్రము నాయుడు (స్థానిక సంస్థలు - చిత్తారు) : అధ్యక్షా, ఇంతకముందు అన్ని మున్సిపాలిటీల్లో వాటర్ బాడీస్, చెరువులు, కాలువలు ఉండేవి. అవస్థి కూడా పూడుకుపోయాయి. బీదవారు అక్కడ ఇళ్లు వేసుకుని ఉన్నారు. 40, 50 సంవత్సరాలగా అక్కడే నిపసిస్తున్న వారికి కూడా కనీసం ఎంజాయ్ మెంట్ సర్టిఫికెట్ ఇవ్వనందువల్ల, కొత్తగా మంజూరైన ఇళ్లని అక్కడ కట్టుకోలేకుండా పోతున్నారు. వాస్తవానికి ఆ స్థలాలు వాటర్ బాడీస్లో లేవు, వారిని ఎవ్వరిసి కూడా తొలగించే పరిస్థితి లేదు.

తరువాత రాజమండ్రి లాంటి ప్రాంతంలో అటవీ ప్రాంతం ఉంది. ఊరి మధ్యలో ఉన్న వాటిని ఆక్రమించారు. వాటన్నించిన కూడా డీనో టిప్పో చేసి ఉన్న వారికి ఎంజాయ్ మెంట్ సర్టిఫికెట్లు ఇచ్చినట్లయితే కొత్తగా అందరికి ఇళ్లు అనే ప్రోగ్రామ్ వచ్చింది కాబట్టి, రెవెన్యూ మంత్రి, మునిసిపల్ మంత్రి, వంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రి వీరంతా సమావేశమై వాటర్ బాడీస్లో లేని వాటికి ఎంజాయ్ మెంట్ సర్టిఫికెట్ ఇవ్వాలని అనుకున్నారు. నుప్పింకోర్చు జడ్డమెంట్ ప్రకారం వాటర్ బాడీస్లో ఉన్న వారందరికి కూడా వట్టా ఇవ్వడ్డన్నారు గాసి, ఎంజాయ్ మెంట్ సర్టిఫికెట్ ఇచ్చిన కూడా ఇల్లు కట్టుకోవచ్చి. ఇదివరకే వారికున్న గుడిసెలను తొలగించి వర్షిసెంట్ ఇళ్లను నిర్మించుకొంటారు. దానివల్ల కలిగే నష్టం కూడా లేదు. చెరువులు, కాలువలు కూడా లేవు. ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టే ఆస్కారం కల్గిస్తోంది. అందువలన 123 మున్సిపాలిటీల్లో ఇంటి పట్టాలు ఇచ్చే ప్రాభుత్వమ్ బాగా ఉంది. ప్రభుత్వం స్థలాల్ని కొని పేదలకు ఇవ్వలేకసాతోంది. వాటికి మీద హైలెవర్లో మీటింగ్ పెట్టి అవసరమైతే యాక్టును మార్చి, గవర్నర్ మెంట్ ఆఫ్ ఇండియాని కన్వెన్షన్ చేసి, నుప్పిం కోర్చుని కూడా కన్వెన్షన్ చేసి వారికి నివాస స్థలాలు ఇచ్చి, ఇండ్లను నిర్మించే ఏర్పాటు ఏడైనా ప్రభుత్వం చేస్తుందా అని నేను మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఒక మంచి ప్రశ్నను గౌరవ సభ్యరాలు శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి గారు నభ దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. మూడు ప్రశ్నల గురించి నేను అడగబోతున్నాను. గౌరవ మంత్రివర్యులు వాటికి సమాధానం ఇవ్వాలనిసినదిగా కోరుకుంటున్నాను. గుంటూరు జిల్లాలో వెంకట పాలెం, తాడేపల్లి గురించి చెప్పారు. నులకుపేట, ఉండడవల్లి, పెనుమాక ప్రాంతాలలో అటవీ భూమి డీనో టిప్పో చేయడానికి ప్రభుత్వం కేంద్రానికి లేఖ వ్రాసింది. అక్కడ

కూడా జరిగిందా, లేదా? అలాగే కృష్ణ జిల్లాలో కొండవల్లి, జి. కొండూరు, నూజిపు ప్రాంతాలలో కూడా అటవీ భూమిని డీనోటిపై చేయడానికి ప్రాశారు. ఆ ప్రాంతాలలో ఏమైనా అనుమతి వచ్చిందా, లేదా?

ముఖ్యంగా కొండవల్లి, జి.కొండూరు, నూజిపు ప్రాంతాల్లోని అటవీ భూముల్లో చిన్నదైతులు పెద్దవెత్తున వంటలు సాగుచేస్తున్నటువంటి పరిస్థితి ఉంది. అలాంటి వారికి మినహాయింపు ఏమైనా లభించిందా? అలాగే, తాడేవల్లి కొండ ప్రాంతంలో కొంతమంది నివాసం కూడా ఉంటున్నారు. ఎక్కడా కూడా నివాసం ఉండటం లేదు, ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు అని మంత్రి గారు నమధానమివ్వారు. అది సరికాదు. అలాంటి వారిని మినహాయించారా? ఆ విధంగా మినహాయించే అటవీ భూముల్లి డీనోటిపై చేశారా? ఈ విషయాలను మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకురావలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి టి. రత్నాబాయి (నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, పేదలకి సంబంధించి ఈ రకంగా అటవీ భూములను డీనోటిపై చేయమని అటవీ శాఖను ప్రభుత్వం ఆదేశించినట్టుగా తెలిసింది. అందుకు సంబంధించి నిపుణుల కమిటీని కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇదివరకే ఇళ్లను నిర్మించుకుని ఉన్న పేదలకి అన్యాయం చేయకుండా, అటవీ భూములను డీనోటిపై చేసి పేదలను ఆదుకోవలసినదిగా మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

ఉ.10.10

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం అటవీ భూముల అభివృద్ధి కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను. చిత్తరూ జిల్లా శ్రీకాళ్లాస్త్రీ రూరల్ మండలంలోని 2007వ సంవత్సరంలో అటవీ భూముల్లో నాటి ప్రభుత్వం ఎన్ని, ఎన్నిలకు వేలాది ఎకరాల భూములకు వట్టాలు ఇచ్చింది. కానీ, సేడు ఉన్న రెవెన్యూ అధికారులు వాటన్నింటిని రద్దు చేశారు. దయచేసి వారికి న్యాయం చేయండి. వేలాది కుటుంబీకుల నమస్క ఇది. అతి పేదరికంలో ఉన్న ఎన్ని, ఎన్ని కుటుంబాలలో ఒక్కు, కుటుంబానికి ఎకరం మాత్రమే మంజూరు చేశారు. ఈ భూములకు అటవీ అనుమతి ఉందా, లేదా? ఉంటే ఎందుకు రద్దు చేయవలసి వచ్చిందో మీ ద్వారా మంత్రి వర్షులను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ద్వారపురెడ్డి జగదీశ్వరరావు (స్థానికసంస్థలు- విజయవగరం): అధ్యక్షా, మునిసిపాలిటీలో సీటిమనరులు ఉన్నాయి. వాటికి ఆయకట్టు లేదు. ఆక్రమణ జరుగుతూ ఉంది. అసెట్టు క్రియేట్ చేసుకోవడానికి అయినా లేదా పార్టీల క్రిందునొక్క చేసి రక్షణ కల్పించేందుకు గౌరవ మంత్రిపర్ములు చర్చ తీసుకోవాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. వి. నారాయణ: అధ్యక్షా, సభ్యులు అడిగినట్లు 110 మునిసిపాలిటీలలో harvest lands, water bodies ఉన్న మాట వాస్తవమే. అయితే ఇవస్తే నుప్పింకోర్చు పరిధిలో ఉన్నాయి. సీటిమనరులను మొత్తం మూనిపేసి అక్కడ ఇళ్లను నిర్మించుకుని ఉన్నారు. ప్రభుత్వం వాటన్నింటిని కన్విడర్ చేస్తుంది. వాటన్నింటిని సుప్రీంకోర్చుకు

సబైట్ చేసి వాటిని వీలైనంతపరకూ ఆ పేద ప్రజలకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా నభ్యలు అడిగిన తీకాళహస్తి అంశాన్ని కూడా వరిశిలించడం జరుగుతుంది. అదే విధంగా కొండపల్లి ప్రాంతంలో డీఎస్టిఫీకేషన్ గురించి ఏమైనదని అడిగారు. 2,087 హెక్టార్లు మొదటి దశలో డీఎస్టిఫ్ చేయడానికి నూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. తరువాత రెండవ దశ, మూడవ దశలలో దరఖాస్తు చేసిన మిగతావారికి అయ్యేటట్లు చేయడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

PACKAGED DRINKING WATER

Q.No.9725(12)

Smt. Pothula Suneetha, M.L.C.

Will the Minister for Health and Medical Education be pleased to state:

- A. Whether it is a fact that packaged drinking water units/plants are mushrooming without adhering to the standards prescribed by Bureau of Indian Standards (BIS) in the State?
- B. If so, the details of the number of such units/plants?
- C. The action taken on these units/plants? And
- D. The effective monitoring mechanism adopted to ensure availability of safe packaged drinking water to the public?

MINISTER FOR HEALTH MEDICAL AND FAMILY WELFARE DEPARTMENT (Dr. K. SRINIVAS :

- A. Yes Sir.
- B / C. The details of the Non- BIS Packaged Drinking Water plants/Units and action initiated on them are placed before the table of the house.
- D. Enforcement Staff are inspecting and booking the cases time to time against the Non/BIS packaged Drinking Water units/plants regularly and filing the cases before Adjudicating Officer / Judicial First Class Magistrate Courts of the concerned Districts for violation of Reg.2.3.14(17) of Food Safety and Standards (Prohibition and Restriction on sales) Regulations, 2011.

అనుబంధం

బోటుల సునీత, ఎం.ఎల్.సి. గారు అడిగిన శాసనపరిషత్తు ప్రశ్న నెం. 9725లోని విషిసే ఖండాలకు

సమాధానం

జ్యు	ప్రమాణాలు పాటించనవి	ఐదేపియల ఫ్రె క్సార్ మెజ్ట్రీటు క్రైస్తులు / సంయుక్త కల్కెటు క్రైస్తవులు రాఖలు చేసిన కేసులు	సంయుక్త కల్కెటు పరిషురణిం కేసులు	సంయుక్త కల్కెటు క్రైస్తవులిని అపాఠ యసుము (ధా.లు)	ఐదేపియల ఫ్రె క్సార్ మెజ్ట్రీటు క్రైస్తులు / సంయుక్త కల్కెటు క్రైస్తవులు పండించలో ఉన్నవి
శ్రీకాకుళం	11	11	-	-	11
విజయనగరం	5	5	1	200000	4
విశాఖపట్నం	19	19	-	-	19
హైదరాబాదు	19	19	16	167000	3
పశ్చిమ హైదరాబాదు	22	22	3	20000	19
కుట్టం	33	33	-	-	33
గుంటూరు	48	48	20	590000	28
ప్రకాశం	23	23	-	-	23
నెల్లూరు	8	8	-	-	8
చిత్తువు	33	33	10	110000	23
కడవ	53	53	30	835000	23
కర్నూలు	18	18	-	-	18
ఆసంశురము	26	26	22	566500	4
ముత్తం	318	318	102	2488500	216

శ్రీమతి పోతుల సుసీత (శాసనసభ నియోజకవర్గం) : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు ఈ రోజు తాగుసేటికి నంబంధించిన అంశాలను తెలియజేసినందుకు ధన్యవాదములు. సురక్షిత మంచి సీటిని కొన్ని కంపెనీలు సరఫరా చేస్తున్నాయి. అవి సదైన ఐఎస్‌ప్రమాణాలను పాటించకోవడు వలన ప్రజలు రకరకాల రోగాల బారిన వడుతున్నారు. సీటిలో బ్యాక్టీరియా చేరడం వలన కిడ్డి వ్యాధులు, కేన్సర్ వంటి వివిధ రకాల వ్యాధులు సంభవిస్తున్నాయి. కావున దాని మీద కలిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అలాగే మన ప్రభుత్వం వచ్చి మూడు సంవత్సరాలు అవుతున్నది. ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపట్టిన ఎన్.టి.ఆర్ నుజల పథకం ద్వారా లక్షల మందికి సురక్షితమైన మంచి సీటిని అందిస్తున్నారు. దానిని ఇంకా పట్టంగా చేపట్టి అందరికి మంచి ఆరోగ్యకరమైన వాతావరణాన్ని తీసుకురావాలని రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి(ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం- కర్నూలు, అనంతపురం, కడవ): అధ్యక్షా, సీటి వలననే 75 శాతము వరకూ వ్యాధులు వస్తున్నాయి. ప్రస్తుత రోజులలో బాటిల్స్, ప్యాకెటర్లలో నింపిన వాటర్ని తాగడం వలన, వాతావరణ కాలుష్యంతోపాటు ఈ వ్యాధులు సంభవిస్తున్నాయి. స్టోండర్డ్ బాటిల్ మామూలుగా

రూ.20 అయితే బస్టస్టపులలో, రైల్స్ పేచ్వస్టలో దానిని రూ.30కి, హోటల్లలో అయితే రూ.40కి అమ్ముతున్నారు. రైతులు 1.5 శాతం వెన్న ఉన్న పాలను తీసుకొచ్చి అమ్ముతే లీటరు రూ.40 నుండి రూ.42 వరకే ఇస్తున్నారు. ఎన్టిఆర్ సుజల ప్రవంతి పథకం ద్వారా 20లీటర్ సిటి క్యాసును రూ.2కి అమ్ముతుంటే మన రాష్ట్రంలో అదే ఒక లీటరు వాటార్ రూ.20 నుంచి రూ.40కి అమ్ముతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో 107 Water testing laboratories ఉన్నాయి. దానిలో క్వాలిటీ ఎంత ఉందని నిర్ధారిస్తున్నారా? అలాగే క్వాలిటీ నిర్ధారించడంతో పాటు ధరలపైనా ఎవరి నియంత్రణ ఉంది? ఈరోజు ప్యాకెట్ల నుండి బాటిల్ వరకూ వేలకోట్ల రూపాయలతో సిటి వ్యాపారం జరుగుతున్నది. కేరళలో ఏ ప్రాంతానికి వెళ్లినా చిన్న కోట్ల నుండి పెద్ద హోటల్ వరకూ అందరూ వేడి సిల్లనే అందిస్తారు. అక్కడ అందరూ వేడి చేసిన సిటినే తాగుతూ ఆరోగ్య సూత్రాలను పాటిస్తున్నారు. మన రాష్ట్రంలో మాత్రము పుట్టగొడుగుల మాదిరిగా వ్యాధులు పుట్టుకొచ్చి ప్రజలు వ్యాధిగ్రస్తులవుతున్నారు. అలాగే వాటి చికిత్సల కోసం జేబులకు చిల్లలు వడుతున్నాయి. ఈ వ్యాధులు రాకుండా నియంత్రించడం కోసం చర్యలు తీసుకుని ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడాలని మి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం- తూర్పు, వశిష్ఠ గోదావరి): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ ప్రధాన లక్ష్మ్యాలలో తాగుసిరు, సాగుసిరు అనేవి ఉన్నాయి. లైసెన్సు ఉన్న ప్లాంటులు బాగానే ఉన్నాయి. కాసీ, లైసెన్సు లేకుండా ఇంకా ఎన్నో ప్లాంటులను పెట్టి సిటిని నరఫరా చేస్తున్నారు. ప్రజారోగ్యానికి దీని వలన తీవ్రంగా భంగం కలుగుతున్నది. దయచేసి నిఘా మరింతగా పెంచి ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడాలని మి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, మా ఎం.ఎల్.సి గారిని మనస్వార్గిగా అభినందిస్తున్నాను. ఈ రోజు మనకు సకాలంలో వర్షాలు వడని కారణంగా అయితే నేమి, వాతావరణ కాల్యాస్ కారణంగా అయితే నేమి రక్కిత మంచిసిటి కొరత ఏర్పడింది. గౌరవసభ్యులు చెప్పిన విధంగా ఎన్టిఆర్ సుజల ప్రవంతి పథకం వచ్చిన తరువాత కూడా మంచిసిటి వ్యాపారం జరగడం అన్యాయం. దీనిని అరికట్టాలి. ప్రత్యేకించి పారశాలల్లో కలుషితమైన సిరు తాగడం వలన ఎక్కువమంది జ్వరాలకు గురవుతున్నారు. శ్రీకాకుళం నుండి చిత్తూరు వరకూ కూడా వైరల్ ఫివర్ ఇన్ఫెక్షన్ ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి. గతంలో వశిష్ఠ ప్రాంతంలో ప్లారైడ్ సిటివలన కిడ్లీలు, ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు ప్రబలిన విషయం మీకు తెలియనిది కాదు. దీనికి ప్రధానమైన కారణం ఏమంటే ప్రజలు కలుషితమైన సిరు తాగుతున్నారు. ఆ సిటిని శుభ్రవరచకుండా తాగడం వలన ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ రోజు అన్న జిల్లాలలో ప్రభుత్వ వైద్యశాలలతో పాటు ప్రైవేటు వైద్యశాలల్లో కూడా బెండ్ భాళీలేక కింద దుష్టులు వేసి వైద్యం చేస్తున్నారు. ఈ జ్వరాలను నివారించేందుకు ప్రత్యేకమైన దృష్టి కేంద్రికరించాల్సిందిగా మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సోము విల్రాజు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, వాటర్ ప్లాంట్లు, సీటికి సంబంధించిన అంశాలను ప్రస్తావిస్తాను. పూర్వము ఒకే చెరువులో సీళ్ళను ఒక పక్క వశవులు తాగడానికి వాడితే మరొక పక్క ఇండిపుకాయను అరగతీసుకుని సీటిలో వేసుకొని తాగినా మనుషులు ఆరోగ్యంగా ఉండేవారు. ప్రస్తుతం సీటిని పూర్తిగా ఏవిధమైన మినరల్ లేకుండా చేయడం వలన ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన మోకాళ్లనోప్పులు, ఇంకా ఇతర సమస్యలు వివరితంగా మస్తున్నాయి. సీటిలో స్పోఫ్టావికంగా ఉండే మినరల్తో తాగడం వలనే ఆరోగ్యం. దానిని మంచం పూర్తిగా తీసి వేయడం వలన ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన సమస్యలు ఉత్సవమవుతున్నాయి. చిత్తరు జిల్లాలో ప్రకృతి వరమని చెప్పి వర్షం వచ్చినప్పుడు ఆ సీటిని ఫిల్టర్ చేసి తాగడం ద్వారా సీటిని పాదువు చేస్తున్నారు. రాళ్లంలో రూ.40, రూ.30 ఖర్చు పెట్టి కొనే లీటరు సీటిని కాకుండా వర్షం నుండి వచ్చే సీటిని పూర్వార్థిచే సుకుని డైరెక్టగా వాడుతున్నారు. ఆ సీటిలో మినరల్ను అధ్యయనం చేసి, అద్భుతమైన సీటిగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఈ సీరు ఆరోగ్యానికి చాలా మంచిది. గౌరవ మంత్రిగారు చిత్తరు జిల్లాకు వెళ్లి ఆ ప్రకృతి వనరు అనే కేంద్రాన్ని పరిశీలించి ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని రక్షించవలసినదిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఉ.10.20

దీనిని ఆసరాగా చేసుకుని మంచిసీటి వ్యాపారం విస్తృతంగా పెరిగిపోయిన పరిస్థితి వుంది. రాజస్థాన్లో percolation tanks ద్వారా మూడు సంవత్సరాలలో వివరితంగా భూగర్జు జలాలను పెంచిన పరిస్థితి వచ్చింది. అలాంటిది వర్షపు సీటిని ఒడిస్తిపట్టి, చాలాచోట్ల సీటి కుంటలుగా వినియోగించే పరిస్థితి వచ్చింది. అలాంటి వర్షపు సీటిని, త్రాగేసీటిగా మార్చి సింపుల్ టెక్నాలజీస్ ఆరోగ్యాన్ని రక్షించడానికి అవకాశం ఏమైనా ఉన్నదా అని మంత్రిగారిని పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.డి. జనార్థన్ (నామినేటెన్): అధ్యక్షా, ఆరోగ్యమే మహోబాగ్యం అన్నారు పెద్దలు. ఆరోగ్యం బాగా ఉండాలంటే మంచిసీరు ప్రధానమైనటువంటిది. కముక ఇలాంటి మంచిసీటిలో కత్తి ఉండటం అనేది క్షమార్థం కాదు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో మంచిసీటిని కత్తి చేసే సంఘలను సీరియస్‌గా శిక్షించాల్సిన అవసరం ఉంది. పర్ఫెక్షన్‌గా మానిటర్ చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది. అలాగే కత్తి అనేది ఒక్క మంచిసీటిలోనే కాదు, ఆహారంలో కూడా కత్తి ఉంది. అరటిపండులో, కొబ్బరిబోండంలో, బోష్వాయలో చివరకు పుష్టకాయలో కూడా కత్తి జరుగుతోందని టీవీలలో చూపిస్తున్నారు. ఎంత మోతాదులో ఉందో తెలియదు గాసి, కత్తి వలన ప్రజల ఆరోగ్యం దెబ్బతింటున్నది. కత్తిలను గురించి ఇంత విస్తృతంగా మిడియా ప్రచారంలోకి తీసుకువస్తున్నందున, ప్రభుత్వం కూడా ఉక్కపాదంతో కత్తిలను అరికట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. అంటే అనారోగ్యం బారిన పడిన తరువాత లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఆరోగ్యాన్ని బాగుచేసుకునే దానికంటే prevention is better than cure అన్నట్లుగా నివారణ కంటే ముందు జాగ్రత్త చాలా ప్రధానమైనది. ముందు జాగ్రత్త చర్యలు పక్షాందిగా తీసుకుంటే ప్రభుత్వానికి, పైద్య, ఆరోగ్య శాఖకు పైద్యం మీద చేసే ఖర్చు తగ్గే అవకాశం ఉంటుంది. అందుకని దీనిమీద స్పెషల్ టాస్ట్స్‌ఫార్మ్ పెట్టి కత్తి చేయాలంటే కత్తిదారుడు

భయపడే వాతావరణం తీసుకువాల్సిందిగా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు దీనిమిద స్ఫుర్పైన సమాధానం ఇచ్చి, రేవటి నుండి రాష్ట్రంలో ఒక మంచి వాతావరణం నెలకొనే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు (ఉపాధ్యాయ నియోజకవర్గం-శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్నం): అధ్యక్ష, దీనుడు ఇచ్చినటువంటి జనకు మనం ఆరోగ్యంగా ఉంటేనే ఏ కార్యక్రమమైనా చేయగలం. అటువంటిది కలుషితమైన మంచిసీటి నలన చాలా రకాలైన సమస్యలు వస్తాయని గుర్తించాము. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం తీసుకున్నట్లయితే ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో భూమిలో ఉన్న కొన్ని పొరల నలన కొన్నిరకాల మినరల్ ఉంటున్నాయి, మరికొన్ని ఉండడం లేదు. ముందుగా వైద్యశాఖ తరఫున ఏ ప్రాంతంలో ఏ మినరల్ తక్కువగా ఉంటున్నాయి అనే విషయం మీద అధ్యయనం చేయించి, ఆ ప్రాంతంలో అవగాహన కల్పించే కార్యక్రమం చేసి, అక్కడ మినరల్ వాటర్ అందించే వారికి ఆ మినరల్ ఉండే విధంగా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఉద్దానం ప్రాంతంలో కిడ్నీ సంబంధిత వ్యాధులు వస్తున్నాయింటే మినరల్ వాటర్ సప్లై చేస్తున్నారు. అయినప్పటికీ కూడా ఇంకా ఆ సమస్య శూర్తి స్థాయిలో పరిష్కారం కాలేదని అందుకు గల కారణాలను అధ్యయనం చేస్తున్నారు. ఆ అంశంపై కూడా శూర్తిగా దృష్టి పెట్టాలి. సముద్రతీర ప్రాంతంలో సిటిలో కొన్ని మినరల్ లేక ఆ ప్రాంతంవారు కూడా ఇబ్బంది వడుతున్నారు. ఏజెస్టీ ప్రాంతంలో నదైన మంచిసీరు లేక వారు కూడా ఇబ్బంది వడుతున్నారు. ముఖ్యంగా పారశాలల్లో కూడా మినరల్ వాటర్ లేక ఇబ్బంది వడుతున్నారు. పీటన్సింటిసీ పరిష్కరించాలంటే వైద్యశాఖ స్పెషల్ ట్రైవ్ పెట్టి ఏ ప్రాంతంలో ఏ మినరల్ తక్కువగా ఉంటోందన్న దానిమీద ప్రజల్లో అవగాహన కల్పిస్తే అక్కడున్న వారు జాగ్రత్తలు తీసుకోవడానికి సాధ్యమవుతుంది. నూతులలో, చెరువులలో ఉన్న సిటిలోబాటు, మినరల్ వాటర్ సప్లైలో కూడా బాధ్యత తీసుకున్నట్లయితే తప్పనిసరిగా దీనిని పరిష్కరించవచ్చు. అటువంటి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. విద్యార్థిసి విద్యార్థులకు వారికున్న లోపాలను గుర్తించేందుకు వైద్యపరిక్షలు చేస్తున్నారే గాసి, సిటి వాడకం ద్వారా ఎంత మంది పిల్లలు ఏ రకమైన వ్యాధితో బాధించుతున్నారనే వివరాలు మాత్రం మన దగ్గర లేవు. దాని గురించి కూడా ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. కామినేసి శ్రీనివాస్: అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు పోతుల సుసిత, కత్తి నర్సింహరెడ్డి, రాము సూర్యారావు, యండువల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, సిము పీరాజు, టి.డి.జనార్థన్, గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు గార్లు చెప్పినట్లు కచ్చితంగా ఈ రాష్ట్రంలో పుడ్లో మరియు మందులలో కల్పీ జరుగుతోంది. మనకున్న సిబ్బంది చాలా తక్కువ. అందరూ కలిపినా 28 మంది పుడ్ ఇన్సెస్క్యూప్ మాత్రమే ఉన్నారు. అందుకని మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరితే పుడ్ ఇన్సెస్క్యూప్ ని కొత్తగా నియమించేందుకు అంగీకరించారు. దానితోపాటు ముఖ్యమైనది పుడ్ మరియు డ్రగ్స్ డిపార్ట్మెంట్లు పేరువేరుగా ఉన్నాయి. పిటిని అనుసంధానం చేసి వారికి కావాల్సిన ఇన్స్ప్రాష్ట్రకర్ ఇవ్వాలని అనుకున్నాము. వైద్య, ఆరోగ్యశాఖకు సంబంధించి బాటిల్ వాటర్ మాత్రమే మా పరిధిలో ఉంది, మామూలు సిల్క సరఫరా అనేది ముఖ్యమైన అడ్మినిస్ట్రేషన్ మరియు రూరల్ డెవలప్మెంట్లో ఉంది. అలాగే ధరల నియంత్రణ లీగర్ మెట్రాలజీ డిపార్ట్మెంటు

వాళ్లు చేస్తారు. మేము వీళ్లందరితో కలిసి ఒక సమావేశం పెట్టుకుని ఒక టాస్ట్స్‌ఫోర్మ్‌ని వేస్తాము. ధరలను నియంత్రించడమే కాదు, గత సంవత్సరం నుండి రెండు సార్లు కల్గి కారంపాడి నంబంధించి, లేదా **substandard** గా ఉన్నవి రెండుసార్లు చాలా శాంపిల్స్ దొరికాయి. కావాలంటే ఆ లిష్ట్ కూడా నభ ముందు పెడతాము. అలాగే అనకావల్లిలో బెల్లం, విజయవాడలో సెయి గురించి రెయిడ్ చేయడం జరిగింది. వండ్లు త్వరగా వండేందుకు వ్యాపారస్తులు రసాయనాలు కలపడం వలన ఆహార సమస్యలు వస్తున్నాయి. ముందుగా డిపార్ట్మెంట్‌ను ప్రైంగేన్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. తప్పకుండా ఆ రకంగా చేసుకుని, నంబంధిత అన్ని శాఖలతో కలుపుకుని ప్రజలకు ఆహార భద్రత కల్గించి, కల్గి లేకుండా చూసేందుకు చర్చలు తీసుకుంటాము. గౌరవ సభ్యులు సోము వీరాజు గారు చెప్పినట్లు, చిత్రూరు జిల్లాలో మదనపల్లి ప్రాంతంలోని ప్రకృతి వనంను స్వయంగా పరిశీలించి తప్పకుండా చర్చలు తీసుకుంటాము.

అల్పసంఖ్యాక వర్గాల కోసం ఆశ్రమ పారశాలలు

ప్రశ్న నెం.9804 (13)

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ వరీఫ్, ఎం.ఎల్.సి., (శాసనసభ-నియోజకవర్గం)

గౌరవసియులైన మైనారిటీ సంఘేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ?

అ) రాష్ట్రంలో మైనారిటీల కోసం కొత్త నైవాసిక పారశాలలను ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నదా ?

ఆ) అయితే, ఏర్పాటు చేయనున్న నైవాసిక పారశాలల సంఖ్య ఎంత ?

ఇ) నదరు పారశాలలను ఎవ్వటిలోగా ప్రారంభించడమవుతుంది ?

గౌరవసియులైన ముఖ్యమంత్రి గారి తరఫున గౌరవ ఆర్థిక మరియు శాసన సభా వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి

(శ్రీ యనమల రామకృష్ణాదు):

అ) అవునండి.

ఆ) 25 నైవాసిక పారశాలలు.

ఇ) ప్రవంచ బ్యాంకు సహాయంతో సమగ్ర నైవాసిక విద్యా ప్రాజెక్టు క్రింద ప్రభుత్వం నుండి నిధులు అందిన వెంటనే పారశాలలను ప్రారంభించడమవుతుంది.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ వరీఫ్ (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఉన్న మైనారిటీ వర్గాలు విద్యాపరంగా బాగా వెనుకబడి ఉన్నారు. గత ప్రభుత్వాల అలక్ష్యం మూలంగా విద్యలో వారిశాతం తగ్గుతూ వెనుకబడి ఉన్న వాస్తవాన్ని ప్రభుత్వం గమనించి వారిలో మధ్యలో బడి మానివేసే వారి సంఖ్యను ఏ విధంగా తగ్గించాలనే

ఉద్దేశంతో ఇష్టటి వరకూ రాష్ట్రంలో 5 మైనారిటీ రెసిడెన్షన్యుల్ న్యూట్ర్సన్ ఎర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానికి అదనంగా 25 రెసిడెన్షన్యుల్ న్యూట్ర్సన్ మంజూరు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు మూడు సెలల క్రితం ప్రకటించడం నిజంగా మైనారిటీ వర్గాల వారికి గొప్ప వరం లాంటిది. దీనిని నద్వినియోగం చేసుకునే అవకాశం కోసం మైనారిటీ వర్గాల ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్నారు. సాధ్యమైనంత వరకు దీనిలో జాప్యం జరుగుండా, ఒక నిర్ణయం తీసుకుని త్వరగా ఈ పారశాలలను ప్రారంభించాలని మనవి చేస్తున్నారు.

రెండవ అంశం ఏమంటే, ఏ ప్రాంతంలో రెసిడెన్షన్యుల్ న్యూట్ర్సన్ పెడితే బాగుంటుంది, మంచి ఫలితాలు వస్తాయనే అంశంలో ఏమైనా పరిశీలన చేశారా? ఏ ప్రాంతాలను ఎంపిక చేశారో తెలియజేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. మిడియం ఆఫ్ ఇన్స్ట్రుక్షన్లో ఎవరైనా ముందుకు పోవాలంటే డాఫ్టర్లు, ఇంజనీర్లు, పెద్ద ఆఫీసర్స్ కావాలంటే ఉర్మా మిడియంలో చదివిన వారికి ఇబ్బంది కలుగుతోంది. ఎందుకంటే ఉర్మాలో పార్యాంశాలు చేపే టీచర్లు ఉండడం లేదు. అదే విధంగా పై స్థాయిలో లెక్చరర్స్ కూడా ఉండడం లేదు. మనం న్యూట్ర్సన్ పెట్టినా ఉపయోగం లేకుండా పోతోంది. అందుకని ఈ రెసిడెన్షన్యుల్ న్యూట్ర్సన్ ఏవైతే పెట్టబోతున్నారో, అని ఇంగ్లీష్ మిడియం రెసిడెన్షన్యుల్ న్యూట్ర్సన్గా పెట్టి విధంగా ఆలోచన చేయాలని, అదే విధంగా ఉర్మాని ఒక ల్యాంగ్జెంగ్గా చేయాలని..

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: పరీష గారూ, మీరు లఘు చర్చలోకి వెళ్లిపోతున్నారు. డైరెక్ట ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ పరీష్: అధ్యక్ష, ఈ సబ్జెక్ట్ మీద నాకున్న అవగాహన బట్టి గౌరవ సభ్యులలో ఎక్కువ మంది మాటలాడేవారు లేరు. కాబట్టి, నాకు కొంచెం అవకాశం ఇవ్వండి. ఇది మైనారిటీలకు సంబంధించిన అంశం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: ప్రశ్నాత్మరాల సమయంలో డైరెక్ట ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ పరీష్: సార్, ఒక్క ప్రశ్నకు అనుబంధంగా ముగ్గురు నలుగురు సభ్యులు మాటలాడుతూ ఉంటారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ షైర్స్: మీరు స్పెషల్ మెన్సన్ ఇవ్వండి. అందులో మాటలాడండి. త్వరగా మరించండి.

క.10.30

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ పరీష్: అధ్యక్ష, ఇంగ్లీష్ మిడియం క్రింద దానిని పరిగణించినట్లయితే ఎక్కువ ఉపయోగపడుతున్నది. ప్రభుత్వ వరమైన ఆలోచనలు సత్యితాలను ఇస్తాయి కాబట్టి పరిగణనలోకి తీసుకోమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నారు. స్వంత భవనాలు లేకుండా అద్దే భవనాలలో 5 రెసిడెన్షన్యుల్ పారశాలలు నడుస్తున్నాయి. చిత్తరు, కర్మాలు, కృష్ణ, అనంతపురం, నెల్లూరులలో 5 రెసిడెన్షన్యుల్ పారశాలలు అద్దే భవనాలలో నడుస్తున్నాయి. వాటికిపక్క భవనాలు నిర్మించాలని కోరుతున్నారు. ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం డిసెంబరులో రూ.79కోట్లు మంజురు చేసింది. ఇష్టటి వరకూ అందుకు సంబంధించిన స్థలాల ఎంపిక హూర్తి కాలేదు, ఆ నిధులు విడుదల చేసే ప్రక్రియ

మొదలు కాలేదు. ప్రభుత్వం సదుద్దేశంతో రెసిడెన్షనీయల్ పారశాల భవనాలకు ఇచ్చిన రూ.79కోట్ల సామ్యును అధికారికంగా వెచ్చించడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి.ఎన్. రాజనింపులు (స్థానిక సంస్థలు-చిత్తురు): సార్, వరీఫ్ గారు ఏదైతే ప్రపాజల్ పెట్టారో, అందుకు సంబంధించి చిత్తురు జిల్లాలో తంబళ్లపల్లి, మదనపల్లి, వీలేరు, పుంగుంగురు, పలమనేరు నియోజకవర్గాలలో నుమారు 2,50,000 పైగా ముస్లిం జనాభా అధికంగా ఉన్నారు. బాలికలు, బాలురకు ఒక రెసిడెన్షనీయల్ స్కూలు కావాలని చాలా రోజుల నుండి ప్రతిపాదన ఉన్నది. రెండు రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలు మంజూరు చేసేందుకు ప్రభుత్వం వద్ద ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా అనేది చెప్పవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.ఎం.డి. ఫరూక్ (నామినేటెన్డ్): గతంలో రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలను స్వర్గీయ శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు మన రాష్ట్రంలో ప్రారంభించడం జరిగింది. ముస్లింల కోసం ప్రత్యేకంగా రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలు కావాలని కోరినప్పుడు స్వర్గీయ శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు గారు నిజాముబాద్, కడప, కర్కూలులో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. నూతనంగా ఎన్నికల నమయంలో మన ముఖ్యమంత్రి గారు ముస్లింల కోసం నంద్యాలలో ఒక ఆశ్రమ పారశాలను ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పారు. దాని కొరకు స్థల సేకరణ కూడా చేయడం జరిగింది. అందుకు నిధులు కూడా మంజూరైనాయి. త్వరిగతగతిన దానిని ఏర్పాటు చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా. ఏ.ఎస్. రామకృష్ణ (ఉపాధ్యాయ నియోజక వర్గం - కృష్ణా, గుంటూరు): ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. వరీఫ్ గారిని అభినందించాలి. ఈ రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలు మన రాష్ట్రంలో బాలురకు 6, బాలికలకు 8 ఉన్నాయి. వీటిల్లో గుంటూరు, కర్కూలు, అనంతపురం, మచిలీపట్టం, సెల్లూరులలో మైనారిటీ శాఖ క్రింద నడుస్తున్నాయి. మిగతావస్తీ కూడా విద్యాశాఖ క్రింద నడుస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం పరిపాలన మాత్రం విద్యాశాఖ వారే వర్షావేంకించడం జరుగుతున్నది. నేను కూడా గుంటూరులో ఈ పారశాలలను నందర్శించడం జరిగింది. రెండు పారశాలలు, ఒకజాసియర్ కాలేజీ కూడా రెసిడెన్షనీయల్ విధానంలో నడుస్తున్నాయి. ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమిటంటే, అవస్తీ కూడా అద్ద భవనాలలో ఉన్నాయి. అక్కడ క్లాసు రూములు నరిగ్గా ఉండవు, డార్క్ టర్మినల్, గ్రంథాలయం, లేబోరెటరీ ఉండవు. సరైన సాక్ష్యాలు లేనందువల్ల ఏ ఉండేశంతో మైనారిటీ రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలు పెట్టారో, ఆ ఉండేశం నెరవేరని పరిస్థితి ఉన్నది. అక్కడ వందమంది కంటే ఎక్కువ ఎన్రోల్మెంట్ లేదు. అందుకు కారణమేమిటంటే, అక్కడ సాక్ష్యాలు ఉండవు, బోధన నాణ్యంగా జరగడానికి అనుమతినటువంటి సాక్ష్యాలు లేకపోవడం వల్లనే ఈ పారశాలలు మైనారిటీ పిల్లలను ఆక్రించలేకపోతున్నాయి. మైనారిటీ రెసిడెన్షనీయల్ జాసియర్ కాలేజీ గుంటూరులో ఉన్నది. అది నా నియోజకవర్గంలో ఉన్నది. 8 ఎకరాలు కేటాయించినప్పటికీ అది మాఫియా చేతుల్లో ఉన్నది. అది ప్రభుత్వ భూమి. కాలేజీకి సంబంధించిన స్థలం. ఇది మాఫియా చేతుల్లో ఉన్నది, అక్కడ గడ్డి వండించుకుని అమ్మకుంటున్నారు అని నేను అనేకసార్లు చెప్పాను. అధ్యక్ష, వెంటనే, రెండు రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలను, జాసియర్ కళాశాలను

బ్రహ్మండంగా 8 ఎకరాలలో కట్టుకునే అవకాశముందని నేను గతంలో చెప్పాను. మచిలీపట్టంలో, విజయవాడలో కూడా పరిస్థితి అలాగే ఉన్నది. వెంటనే ప్రభుత్వం ఏటిపై దృష్టి సారించి బోటస్ ర్సిగ్ విధానంలో కాకుండా శాశ్వత ప్రాతిపదిక సిబ్బందిని నియమించాలి. స్థలాలు గుర్తించి వక్క భవనాలు నిర్మిస్తే తప్ప మైనారిటీ విద్య ఈ రాష్ట్రంలో ఒలోపేతం కాదు. దీనిపై దృష్టి సారించాలని ఈ సందర్భంగా సంబంధిత మంత్రివర్గులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ సోము పీర్రాజు: అధ్యక్ష, రాజమండ్రిలో మైనారిటీ విద్యార్థులకు ఉర్ధ్వ శిక్షణ, లైబ్రరీ, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధించి గతంలో కొన్సిల్లర్లో నేను ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆ సంఘను ఏర్పాటు చేసేందుకు గాను రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన స్థలాన్ని కేటాయించడమైనది. అయితే, ఇప్పుడు అది హర్షిగా శిథిలావస్థలో ఉన్నది. లైబ్రరీ, కంప్యూటర్ల్స్, బాత్రూములకు సంబంధించి ఫోబోలతో నహా నేను సభలో ప్రవేశపెట్టాను. ఇప్పటిపురకూ దానిమీద ఎటువంటి చర్యలూ తీసుకోలేదు. ఇన్నిచిన్నచిన్న విషయాలు. పది లక్షలు ఖర్చుపెడితే చక్కగా తయారపుతాయి. వాటిమీద కూడా అధికారులు దృష్టిపెట్టకపోవడాన్ని ఈ సందర్భంగా నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ యనమల రామకృష్ణడు (శాసనసభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్ష, గౌరవ సభ్యులు చాలామంది చాలా విషయాలు చెప్పారు. కొత్త రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలకు సంబంధించి మొత్తం 25 పారశాలలు ప్రతిపాదన దశలో ఉన్నాయి. ఇంకా మంజరు కావలని ఉన్నది. **We are also searching ways as to how to get money.** వరల్డ్ బ్యాంకుకు రాశాం. అక్కడ నుండి నిధులు రాగానే 25 రెసిడెన్షనీయల్ స్కూల్స్ కొత్తగా మేము టేక్సు చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటికే కొన్ని రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలున్నాయి. కొన్ని కొత్తవి ఏర్పాటు చేయాలని సభ్యులు చెప్పారు. అదే విధంగా ఎక్కువ రెసిడెన్షనీయల్ పారశాలలను ఏర్పాటు చేయాలనేది రాష్ట్రప్రభుత్వ పాలనీ. ఎస్సి, ఎష్టి, మైనారిటీ ఎవరైనా కూడా హాస్టల్ ఒక్కటే పెట్టడం వల్ల వారికి ప్రయోజనం పెద్దగా ఉండడం లేదనే ఉద్దేశంతో, కొత్త రెసిడెన్షనీయల్ స్కూల్స్ పెడుతున్నాము. మైనారిటీ కొత్తగా రెసిడెన్షనీయల్ స్కూల్స్ పెట్టాలనే ఉద్దేశంతో పాటు దాదార్చిప్పింగ్ కూడా పెంచాలని రూ.837కోట్ల పైచిలుకు మొత్తాన్ని ప్రపాజ్ చేశాము. పిల్లెనంత త్వరలో ప్రభుత్వం పరిశీలించి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

గౌరవ సభ్యులు అనేక విషయాలు చెప్పారు. ఇప్పుడున్న పారశాలల్లో మార్పులు, కొత్త వాటి గురించి వివరాలు మా దగ్గర ఉన్నాయి. గౌరవ సభ్యులకు ఆ వివరాలన్నీ కూడా పంచిస్తాము. ఏదేమైనప్పటికీ గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలన్నీ కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని వాటిపై త్వరలో చర్యలు తీసుకుంటాము.

MR. DEPUTY CHAIRMAN : Question Nos. 9863, 9762 are postponed. Now question No. 9765.

విద్యుత్ ఛార్జిలు

ప్రశ్న నెం.9765 (16)

సర్వార్థ విభాగ చంద్రబోన్, కోలగట్ల పీరభద్రస్వామి, వెన్నరూస గోపాల్ రెడ్డి, ఎంఎల్సీలు

గౌరవసియులైన ఇంధన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

A) రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఛార్జిలను పెంచే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

B) అయితే, ఆ వివరాలు తెలుపండి.

గౌరవసియులైన ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ కిమిడి కళా పెంకటావు):

అ) మరియు ఆ) 2018-19 ఆర్థిక సంవత్సరానికి మొత్తం ఆదాయ అవశ్యకతను (ఎఅర్ఎర్)ను రూపొందించడమార్పుతున్నది. దీనిని గౌరవ ఎపిఇఆర్నికి సమర్పించడమార్పుతుంది.

ఈ రిపోర్టు బహిరంగ వివరణను నిర్వహించి ఎ.ఐర్.ఆర్. ప్రతిపాదనలను కుమిషన్ అంచనా వేసి, 31-03-2018 నాటికి 2018-19 సంవత్సరానికి వినియోగదారులకు విద్యుత్ ఛార్జిలను సిర్కయిస్తుంది. ఈ దశలో విద్యుత్ ఛార్జిల పెంపుదల / తగ్గింపు వివరాలను సిర్కరించడం వీలు కాదు.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణపు నాయుడు: సార్, వంచాయటీలలో గానీ, ముస్సిపాలిటీలలో గానీ కరెంటు ఛార్జిలు కట్టలేదని పీధి దీపాలు, మంచిసీటికి సంబంధించిన విద్యుత్ కనెక్షన్లు డిస్కాషన్ - కనెక్ట్ చేస్తున్నారు. 13, 14వ ఆర్థిక సంఘం నిధులు రాకుండా వాత్సల్య ఇబ్బంది పడుతుంటే, ఈ విధంగా చేయడం లల్ల గ్రామాలలో, పట్టణాలలో త్రాగుసీటి సమస్య వస్తున్నది. ప్రభుత్వమేదైనా అడ్జెస్ట్ చేసి ఫండ్షన్ ఇవ్వాలి గానీ, ఆ భారాన్ని ప్రజల మీద వేయడం బాగుండదు. ప్రభుత్వం అడ్జెస్ట్ చేయాలి గానీ, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్మెంట్ వారు డిస్క్యూషన్స్ ఈ విధంగా చేయకూడదు. దానిని ఆపించాలని కోరుతున్నాను. మరో విషయమేమంటే, ఎస్సీ, ఎస్టి కాలసీలలో ఎప్పుడో అరియర్స్ ఉన్నాయని ఇప్పుడు వెళ్లి డిస్క్యూసెన్ట్ చేస్తున్నారు. దానినేమైనా ఆపిస్తారా అని మంత్రిగారిని తమ ద్వారా కోరుతున్నాను.

ఉ. 10.40

శ్రీమతి గుమ్మిడి నంధ్యారాణి (శాసనసభ-నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ఎస్.టి లకు 75 యూనిట్ల విద్యుత్ వరకూ ఉచితంగా సరఫరా చేస్తున్నట్లు మన ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. అయితే కొంతమందికి ఏ- టైప్ మీటింగుల వేశామని వాత్సల్యకు తెలియనట్టి విధంగా చెప్పా వాళ్ల మీటింగులు,

కనెస్సన్లు తోలగిన్నిన్నట్లు ఈ మధ్య కాలంలో ఎస్.టి.కాలసిలలో పర్యటించినప్పుడు తెలిసింది. వాళ్ళకు చదువురాదు. మనం చెప్పిన విధంగానే రూ.110 ఖర్చుపెట్టి మీటర్లు వేసుకున్నారు. కనుక వారు ఏ, బి టైప్పులో ఎటువంటి మీటరు వేసినా 75 యూనిట్ల వరకూ ఉచితంగా విద్యుత్తును నరఫరా చెయ్యమని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ద్వారపురణ్డి జగదీశ్వరరావు: అధ్యక్షా, ఎన్.టి.ఆర్ జలసిరి వథకంలో బోర్డుపెల్సుకు ఎనర్జైజెంచ్ ప్రక్రియ బాగా ఆలస్యమవుతోంది. మా జిల్లాలో అయితే రెండు సంవత్సరాలైనా దైతులకు విద్యుత్తు కనెక్షన్ ఇవ్వలేదు. ఈ విషయంలో గందరగోళం ఉంది కనుక క్లియర్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఇవ్వాలని, అలాగే ఎక్కువమంది ప్రజలు సోలార్ పవర్సు కోరుకుంటున్నందున వారిని సోలార్ పవర్సు కన్విట్ చేయడానికి అవకాశం కల్పించాలని తమరిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహారణ్డి: అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఈ మధ్య కాలంలో సోలార్ పవర్సు, విండ్ పవర్సు ఎక్కువగా ప్రాధాన్యతనిన్నున్నారు. అలాగే విద్యుత్ ఛార్జీలు పెంచము అని గతంలో ప్రభుత్వం ప్రకటన చేసి ఇప్పుడేమో డిస్కామ్కు మేము ప్రాతిపాదిస్తాము వారు నిర్దయం తీసుకుంటారని చెప్పాంది. ప్రభుత్వపరంగా ధరలు పెంచుతారా, లేదా అనేది ప్రకటన చేయాలని కోరుతున్నాను. అలాగే ప్రభుత్వ పారశాలలు, కభాశాలలలో విద్యుత్ మీటర్లు కమర్సియల్ కేటగిరి కింద ఉండడంవల్ల వారికి విద్యుత్ ఛార్జీలు చెల్లించడం భారమవుతోంది కనుక విద్యుత్సంస్థలనుండి నామమాత్రము ఛార్జీలను వసూలు చేయడం లేక మినహాయించాలని మిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు: అధ్యక్షా, అధికారుల నిర్ద్ధారణతో ఒకవధ్యతిగా లేని విద్యుత్ తీగల వల్ల చాలామంది దైతులు, కార్బికులు ప్రాణాలు కోల్పొతున్నారు. గౌరవ నభ్యలు ముద్దుకృష్ణము నాయుడుగారు మాటల్చడుతూ ఎస్.సి, ఎస్.టి కాలసిల్లో చాలామంది విద్యుత్ బిల్లులు కట్టలేకపోవడంవల్ల వారి కనెక్షన్ డిస్కామ్కు అపుతున్నాయన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎలాగూ అన్ని వర్గాలకు సహాయపడుతున్నారు కాబట్టి విషయాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి సంబంధిత కాలసిల వారికి ఖినహాయింపు ఇచ్చే ప్రతిపాదనలు చేయాల్సిందిగా మిద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

డా.ఎ.ఎస్.రామకృష్ణ: అధ్యక్షా, ఈ సందర్భంగా ఒక సంఘటనను చెప్పాలనుకుంటున్నాను. ఇటీవల పారశాలలో విద్యుత్ కనెక్షన్ కు కమర్సియల్ ఛార్జీస్ వసూలు చేస్తున్నారు. అయితే మనమిచ్చే ఇస్సిడెంటల్ ఎక్స్పెస్స్ వదివేల రూపాయలకంటే ఎక్కువగా లేనందున ఈ ఖర్చులను భరించలేక అక్కడ హెడ్మాప్టర్లు విద్యుర్భుల దగ్గర వంద రూపాయల చోపున వసూలు చేస్తున్నారు. రూల్ ప్రకారం అలా వసూలు చేయకూడదు. కాసి అలా వసూలు చేసినందున వినుకొండ జడ్.పి.హెచ్ పారశాలలో ఒక మంచి ఉన్నతోపాధ్యాయురాలు ఈమధ్య సస్పెండ్ అయ్యారు. పెల్లల దగ్గర వసూలు చేస్తున్నారని ఎవరో ఫిర్యాదుచేస్తే ఆర్.డి.చిత్తో కల్పక్షర్గారు వివారణ చేయస్తే

వసూలు చేసిన మాట వాస్తవమేనని, విద్యుత్ చార్జీలను భరించలేక పెల్లల నుంచి వసూలు చేసినట్లు తేలింది. ఇందాక గౌరవ సభ్యులు కత్తి నరసింహారెడ్డిగారు మాటల్లాడిన అంశాలు కూడా వాస్తవమే. కొన్ని కొన్ని చోట్ల తమ తప్ప లేకపోయినా కూడా హెడ్ మాప్స్ ఇబ్బంది పడుతున్నారు. అందుకని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే పారశాలలకు సరఫరాచేసే విద్యుత్తుకు కమర్సియల్ చార్జీలను వసూలు చెయ్యకుండా నామవాత్రపు చార్జీలను పెట్టడం, అవసరమైతే చార్జీలను మినహాయించాలని మీద్వారా విద్యుత్థక్కి శాఖా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.వి.ఎన్.మాధవ్ (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం):
అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలోని యూనివర్సిటీక్యాంప్స్‌లలో వాడే విద్యుత్తుకు కూడా కమర్సియల్ చార్జీలు వేయడం వల్ల విద్యుత్థలపై భారం పడుతోంది. ఒక్కొక్క రూములో ఒక్క ట్యూచ్‌బ్లైట్ వాడుతున్న విద్యుత్తికికూడా రూ.500 నుంచి విద్యుత్తిబిల్లు వస్తోంది. ఈ విధంగా మేము చదువుకున్న రోజుల నుంచి ఎప్పుడూ కూడా లేదు. ముఖ్యంగా ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ, నాగార్జున యూనివర్సిటీ వంటి విశ్వవిద్యాలయాలలోని విద్యుత్థలు మెన్, విద్యుత్థక్కి బిల్లులు ఎక్కువగా ఉండడం కారణంగా చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రభుత్వ పారశాలలు, విశ్వవిద్యాలయాలకు సరఫరా చేసే విద్యుత్తుకు కనెక్షన్ ను కమర్సియల్ కేటగిరి నుంచి రెసిడెన్షన్ యల్ కేటగిరికి మారిస్తే బాగుంటుంది.

అలాగే, అంగోవాడీ కేంద్రాల్లో కరంటు చార్జీలకు డబ్బులు ఇవ్వకపోవడం వల్ల చిన్నపిల్లలు | కట్టో మగ్గిపోతున్నారు. గాలి, నెలుతురు కోసం తలుపులు, కిటికీలు తీసి పెడుతున్నారు. అన్నిచోట్ల చాలా తీవ్రమైన ఇబ్బంది ఉంది. అన్ని అంగోవాడీ కేంద్రాల్లో విద్యుత్థక్కి కాసి, మీటర్లుకాసి ఉండడంలేదు. గురుకుల పారశాలలకు సరఫరా అయ్య విద్యుత్తును కమర్సియల్ కేటగిరిలో చూపడంవల్ల వారు కూడా బిల్లు చెల్లించలేకపోతున్నందున కనెక్షన్ కట అయ్య పరిస్థితి ఉంది. కనుక గురుకుల పారశాలలు, అంగోవాడీ కేంద్రాలు, విశ్వవిద్యాలయాలకు సరఫరా అయ్య విద్యుత్తును సంబంధించి వారిపై భారంపడకుండా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. అలాగే అంగోవాడీ కేంద్రాలకు ఉచితంగా విద్యుత్తు చార్జీలు సరఫరా చేస్తే బాగుంటుందని మా అభిప్రాయం.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, స్క్యూడర్ విద్యుత్తును ఉత్సత్తిచేసే తరుణంలో విద్యుత్థక్కి చార్జీల పెంపుదల అంటే అంత హ్వాషణీయమైంది కాదు. రూ.5000 అద్దె ఉన్న ఇంటికి కూడా నెలకు రూ.4000 విద్యుత్త బిల్లు వచ్చే విధంగా కొత్త మీటర్లలో టెక్నాలజీ ఏదైనా ఉందిమో అర్థంకావడంలేదు. ఈ విషయాన్ని విద్యుత్తశాఖమంత్రిగారు ప్రత్యేకంగా పరిశీలించాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. మార్కెటుం జిల్లా పరిషత్ పారశాలలో రూ.1.85లక్షల విద్యుత్త బకాయిలు ఉంటే దానిని కట్టకపోవడంతో విద్యుత్త కనెక్షన్ డిస్కనెక్టు చేశారు. ప్రస్తుతం అన్నిచోట్ల డిజిటల్ క్లాసురూమ్స్, కంప్యూటర్లు, సెవ్లు ఉండడంవల్ల విద్యుత్తమీద ఆధారపడే పరిస్థితి. ఈ పరిస్థితుల్లో అక్కడి సిబ్బంది రూ.80,000 వరకు తామే భరించినా కూడా ఇంకోక లక్ష రూపాయిల బకాయిలను తీర్చడం కోసం ప్రత్యేకమైన ప్రయత్నాలు చేయాల్సి వచ్చింది. విద్యుత్ చార్జీని మీరే మినహాయిస్తారో, దీనికి

అనుబంధంగా ఉంటున్న సర్వశిక్షా అభియాన ఫండ్షన్‌లో నుంచి తీసుకువస్తురో కాసీ రః పారశాలలు, కళాశాలలకు విద్యుత్ చార్టీలు మినహాయింపునివ్వాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహ్మద్ అహ్మద్ ఖరీఫ్: అధ్యక్షా, దేవాలయాలను, ప్రార్థనా మందిరాలను కమ్మరియల్ కేటగిరిలో పెట్టి విద్యుత్ చార్టీలను వసూలు చేస్తున్నారు. దానివల్ల చందాలమీద, దాతలమీద ఆధారపడి నిర్ణయిస్తున్న దేవాలయాలకు, ప్రార్థనా మందిరాలకు విద్యుత్ చార్టీలు ఎక్కువగా వస్తున్నాయి. వాటిని రెసిడెన్షన్యల్ కేటగిరిలోకి తీసుకురావాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కంతేటి సత్యనారాయణ రాజు (నామినేటెన్స్): అధ్యక్షా, ఆక్వాకల్చరల్ పశ్చిమగోదావరిజిల్లా నుంచి చాలా పెద్ద ఎత్తున కంటిబ్యూషన్ ఉంది. కాసీ వాళ్ళకు విద్యుత్ సరఫరా ఉండడంలేదు. ఆక్వా కల్చరల్ అనేది బాగా ఇంటీరియర్ ఫ్లైసెన్సలో జరుగుతుంది. వాళ్ళకు సోలార్ పవర్ సబ్సిడీ ఇవ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారితో బాటు కేంద్ర మంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఏదైనా ప్రతిపాదన కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిస్తే అక్కడ తప్పకుండా మా ప్రయత్నం మేము చేస్తాము. సోలార్ విద్యుత్ సబ్సిడీ ఇవ్వాల్సిన అవసరముందని మి ద్వారా మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ అంగర రామమోహన్: అధ్యక్షా, ఆక్వాకు సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు సత్యనారాయణరాజుగారు చెప్పిన అంశాలతో నేను ఏకిభవించడంలేదు. ఆక్వా రైతులందరూ కూడా చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. మన టి.డి.పి ప్రభుత్వం వచ్చాక, చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యాక ఆక్వా రైతులకు 24 గంటలూ విద్యుత్ సరఫరా చేస్తున్నారు. పారికి చాలా మేలు జరుగుతోంది. కాసీ ల్రాన్స్ఫార్మర్స్ కు కృష్ణాజిల్లాలో తక్కువ రేటు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో ఎక్కువ రేటు కట్టించుకునే విధానం పాటించాల్సిందిగా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కిమిడి కళా వెంకటరావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ముఢ్చు కృష్ణమునాయుడు, గుమ్మిడి సంధ్యారాషి, ద్వారపురెడ్డి జగదీశ్వరరావు, కత్తి నరసింహరెడ్డి, రాము సూర్యరావు, డా. ఎ.ఎస్.రామకృష్ణ, పి.పి.ఎస్.మాధవ్, యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, మహ్మద్ అహ్మద్ ఖరీఫ్, కంతేటి సత్యనారాయణ రాజు, అంగర రామ మోహన్ గార్లు మాటలాడుతూ వారు విద్యాసంస్థలకు తక్కువ రేటుకు విద్యుత్ను సరఫరా చేయమని కోరారు. మా విభాగం కూడా ప్రభుత్వంలో ఒక విభాగమే. ఇందులో ఉద్యోగుల జీతభత్తాలకు, జనరేటర్స్ కు, విద్యుత్ అమృకందార్లకు పేమెంట్స్, సబ్సిడీలు తదితర ఖర్చులుంటాయి. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

ఉ.10.50

అధ్యక్షా, ఎందుకంటే, సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణము నాయుడుగారు మాటల్లాడుతూ వంచాయితీరాజ్ శాఖకు సంబంధించి కనెక్షన్ ఇస్తే, వాటిని తొలగిస్తున్నారని అన్నారు. ఇక్కడ డిపార్ట్మెంట్కు సంబంధించినదని కాదు, కరెంటు కనెక్షన్ ఎవరు తీసుకుంటే వారు డబ్బులు కట్టాలి. ఆ నియమ నిబంధనలతోనే కనెక్షన్లు ఇస్తారు కాబట్టి వారు డబ్బులు కట్టాలి. 13వ, 14వ ఆర్థిక సంఘం ద్వారా రాష్ట్రానికి వచ్చిన నిధులతో అక్కడది చేస్తున్నాము, ఇక్కడ ఇది చేస్తున్నామని డబ్బులు ఖర్చు పెడుతుంటారు. అందులో కరెంటు బిల్లుల చెల్లింపు కూడా ఒక ఖర్చు. అంటే వంచాయితీలో మంచినీరు అందించడానికి కరెంట్ను ఉపయోగిస్తారు, అదేవిధంగా | కట్లో లైట్లు వేసుకుంటారు కాబట్టి, ఆ విధంగా వచ్చిన అమోంటలో ప్రయారిటీ ఇచ్చి చెల్లింపులు చేస్తే బాగుంటుందని నేను కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, 1983వ సంవత్సరంలో శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత వంచాయితీలు కరెంటు బిల్లులు కట్టలేక పోతున్నాయి, అందువల్ల కరెంట్ ప్రీగా ఇస్తే బాగుంటుందని నేను అడిగిన తరువాత ఆయన కొన్ని రోజులు ప్రీగా కరెంటు ఇచ్చారు. తరువాత వంచాయితీలు, మున్సిపాలిటీల దగ్గర ఫండ్షన్ ఉన్నప్పుడు విద్యుత్ బాయిల బిల్లులు కట్టమని చెప్పి ప్రభుత్వం క్రాన్ సబ్సిడీ ఇచ్చి, ప్రీగా కరెంటు ఇచ్చిన సందర్భం కూడా ఉంది. ఆ విధంగా ఉచితంగా విద్యుత్ ఇవ్వాలని అడిగిన వాళలో నేను కూడా ఒకడిని. అందువల్ల డిపార్ట్మెంట్లు కూడా పద్ధతులు మార్పుకోవాలనే పరిస్థితులలో, ప్రతీ డిపార్ట్మెంట్ అంటే వంచాయితీరాజ్ డిపార్ట్మెంటు గానీ, మునిసిపల్ డిపార్ట్మెంటు గానీ, ఎద్దుకేష్వర్ డిపార్ట్మెంట్ గానీ ప్రతీ సంవత్సరం వాళకి బడ్జెట్ కేబాయించేటప్పుడు, కరెంట్ బిల్లులు చెల్లించేందుకు కూడా కొంత మొత్తం పెట్టుకుని ఎనర్జీ డిపార్ట్మెంట్కు సకాలంలో కరెంటు బిల్లులు చెల్లిస్తే డిన్కెన్ట్ చేసే నమస్కలు రావు. అందువల్ల సభ్యులు సంబంధిత శాఖలపై ప్రశ్నలు వేసేటప్పుడు, విద్యుత్ శాఖకు కరెంట్ డిపార్ట్మెంట్కు చెల్లించాలిన చార్జీల విషయం కూడా ప్రశ్నావిస్తే బాగుంటుంది.

ఉదాహరణకు ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంటు ఉందనుకోండి. ఆ శాఖ పరిధిలో ఇప్పుడు లీఫ్ ఇరిగేషన్ నీటిములు వస్తున్నాయి. లీఫ్ ఇరిగేషన్ విషయానికి వస్తే, గతంలో రూ.300 కోట్లు, రూ.600 కోట్లు మేర కరెంటు బిల్లులు ఉండేవి. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో చూస్తే రూ.1600 కోట్లు కరెంటు ఛార్జీల క్రింద ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంటు వారు చెల్లించాల్సి ఉంది. ఇరిగేషన్ డిపార్ట్మెంటుకు మనం రూ.16000 కోట్లో, రూ.17000 కోట్లో బడ్జెట్ క్రింద కేబాయించేటప్పుడు, అందులో ఈ రూ.1600 కోట్లని విద్యుత్ ఛార్జీల కోసమని ఒక సబ్ పోడ్ పెట్టుకుని షైనాన్ డిపార్ట్మెంటు నుండి బడ్జెట్ రిలీజ్ చేయడం గానీ, మరేదైనా ఆర్థికసాయం చేయాల్సినటువంటి అవసరం ఉంటుంది. దైత్యులకు ఉచితంగా కరెంటీన్నాము, వంటలు ఎండిపోతున్నాయి కాబట్టి, కరెంటు కనెక్షన్లు తోలగించకండనే మాటలు మాటల్లాడుతున్నాము. ఇవస్తి కలిపి ప్రశ్నలు వేస్తారు కాబట్టి, ఏటి గురించి అందరి దగ్గర మాటల్లాడవలసిన అవసరం సభ్యుల మీద కూడా ఉంటుంది. అందువల్ల, విద్యుత్ బిల్లుల చెల్లింపుల కోసం రూ.1600 కోట్లు ఇప్పుకుండా,

దైతులకు ఇబ్బంది వన్నందని అంటే కష్టమవుతుంది. అంటే మిగతా డిపార్ట్మెంట్ల నుండి అడిగేటప్పుడు, మీకు (ఇరిగేస్ట్ డిపార్ట్మెంటుకు) రూ.16,000 కోట్లు బడ్జెట్ వన్నంటే, విద్యుత్ బకాయలు రూ.1,600 కోట్లు ఎందుకు మీరు కట్టడం లేదు, మీరు ఆ విధంగా కట్టకపోవడం వల్ల ట్రాన్స్కోరారు డిస్కనెష్ట్ చేస్తున్నారని అడగవలసిన బాధ్యత సభ్యులుగా మనందరి మీదా ఉంది. అలాంటప్పుడే, ఈ విద్యుత్ బకాయల్ని చెల్లించడం నులువు అవుతుంది. ఇంచునొంచు 1 కోటీ 48 లక్షల మంది విద్యుత్ వినియోగదారులకు సంబంధించి ఇది చాలా ముఖ్యమైన డిపార్ట్మెంటు కాబట్టి, ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

అలాగే, సభ్యులు శ్రీమతి గుమ్మడి సంధ్యారాణి గారు అడిగినట్లు 75 యూనిట్ల వరకు ఎన్ని, ఎట్టి వినియోగదారులకు ఉచితంగా కరింటు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. అంతకుమించి వినియోగించుకుని, నాకు ట్రీగా కరింటు ఇస్తున్నారని చెప్పి డబ్బు చెల్లించకపోతే డిస్కనెష్ట్ చేయడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం వారైతే అంతవరకే పరిమితి ఇచ్చారు. మీరు చెప్పినట్లుగా మీటర్లకు సంబంధించిన లూప్సోల్స్ ఏమైనా ఉంటే వాటి మీద మాత్రం చర్చలు తీసుకుంటాము.

సభ్యులు శ్రీ ద్వారపురెడ్డి జగదీశ్వరరావు గారు ఎస్టిఆర్ జలసిరి గురించి ఎక్కువ మంది అడుగుతున్నారని అన్నారు. అది వాస్తవం. ఎందుకంటే, భూగర్భ జలాలు ఎక్కడైతే తక్కువ లోతులో లభ్యంగా ఉంటాయో అక్కడ సోలార్ పంప్ సెట్లు బాగా వనిచేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. 300 అడుగులు దాటిన తరువాత, భూగర్భ జలాలను షాకి తీసుకురావాలంటే ఎక్కువ హోర్స్ పవర్ ఉండి మోటార్లను ఉపయోగించాలి కాబట్టి, సోలార్ పంప్ సెట్లను కోస్తా ప్రాంతంలో ఎక్కువగా వినియోగిస్తున్నారు. ఒకవేళ అక్కడ సోలార్ పంప్ సెట్లని ఎవరైనా ఉపయోగిస్తే, మిగతా వాశ్కి కష్టమౌతుంది కాబట్టి వాశ్కి రెప్యూబ్ చేస్తున్నారు. కోస్తా జిల్లాలో మూడు జిల్లాల్లో గ్రోండ్ వాటర్ అనేది చాలా పైనే దొరుకుతుంది. తరువాత, పంప్ సెట్లు వినియోగించే వారు కూడా చాలా తక్కువగా ఉన్నందున అక్కడ వారికి ప్రయారిటీ ఇస్తున్నాము. దాని ప్రకారం చేయిస్తాము. ఈ మధ్యనే 10000 పంప్ సెట్లకు టెండర్లు పెట్టి, సప్లయర్ కూడా దొరికారు. గతంలో పంప్ సెట్లు నరఫరాదారుల విషయానికి వస్తే, జీవిస్తి పెరిగినందున 5 శాతం కట్టాలా, లేక 18 శాతం కట్టాలా అని కిందా మీదా పడ్డారు. ప్రస్తుతం జీవిస్తి కూడా ఇప్పుడు పాత పర్సంబేషన్ కే వచ్చింది కాబట్టి ఆ సప్లయర్ కూడా ముందుకు వస్తారు. కొత్తగా తీసుకున్నవి కూడా అందుబాటులోకి వస్తాయి కాబట్టి, ఎక్కడైతే ఎస్టిఆర్ జలసిరి క్రింద సోలార్ పంప్ సెట్లని తీసుకున్నామో, పీటన్స్ నొట్సీ కూడా పూర్తి చేయడం జరుగుతుందని గొరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

అట్లాగే, సభ్యులు శ్రీ కత్తి నర్సింహారెడ్డిగారు మాటల్లడుతూ విండ్ పవర్, సోలార్ ఎనర్జీకి సంబంధించి కొన్ని ప్రశ్నలు అడిగారు. 3 ఏళ్ల క్రితం విండ్, సోలార్ ఎనర్జీకి సంబంధించి 400 మెగావాట్ల ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉంటే, అదిప్పుడు 4000 మెగావాట్లకు పెరిగింది. ఆ విధంగా ముఖ్యమంత్రి గారు ప్లాన్ చేసి, దేశంలోనే ఎక్కడా, ఏ ప్రభుత్వం కూడా చేయని కార్బోకమాన్సి చేపట్టి, 4000 మెగావాట్ల విండ్, సోలార్ పవర్ని ఉత్పత్తి చేశారు. దానివల్ల,

గవర్న్మెంట్ అఫ్ ఇండియా నుండి కూడా మాకు 37 అవార్డులు అందాయి. ఇదేకాకుండా, విద్యుత్తకు సంబంధించి మన రాష్ట్రంలో, మన ముఖ్యమంత్రి గారు చేపట్టిన కార్బూకమాల వల్ల గతంలో గాసీ, ఇప్పుడు గాసీ విద్యుత్ ఉత్పత్తిలో మనం నెంబర్ వన్గా ఉంటున్నాము. దానివల్ల 37 నుండి 47 వరకు అన్ని రంగాల్లో విద్యుత్తక్కి ఉత్పత్తికిగాను మనకు అవార్డులు కూడా వచ్చాయనేది ఈ సందర్భంగా మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

విద్యుత్ ధరలు పెరుగుతాయా అని కూడా సభ్యులు అన్నారు. విద్యుత్ ధరలు పెరగను, కాకోతే ఎప్పుడు తగ్గుతుంది, ఎప్పుడు పెరుగుతుందనేది పరిస్థితుల్ని బట్టి ఉంటుంది. విద్యుత్ ధర పెరగదని ముఖ్యమంత్రి గారు స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు కాబట్టి, ధర పెంచడమంటూ ఉండదని ఈ సందర్భంగా స్పష్టత ఇస్తున్నాను.

అలాగే, నభ్యులు డా.ఎ.ఎస్.రామకృష్ణగారు కూడా కొస్ని ప్రశ్నలు అడిగారు. ఇంతకుముందే నేను చెప్పినట్లుగా కమర్సియల్గా విద్యుత్ వాడకానికి సంబంధించి యూనిట్ ధర రూ.5.54 పైనలు వడుతుంది. అది కూడా మా వహర్ జనరేషన్ కార్బోరేవన్ పరిధిలో వివిధ రకాల్లో వచ్చిన యూనిట్ గాసీ, అదే రకంగా సోలార్, ప్రైవేటు సంస్థల నుండి తీసుకునేవి.

గత 20, 30 సంవత్సరాల నుండి అగ్రిమెంట్లు తీసుకుని, పాత రేట్లతో కొంతమందికి ఇవ్వాలి, మధ్యస్థంలో ఉండి వాళ్కి మధ్యస్థంగా రేట్లు ఇవ్వాలి, కొత్తగా వచ్చేవాళ్కి ఇప్పుడుండి రేట్లు అంటే దేశంలో వస్తుండిటువంటి రేట్ల ప్రకారం ఇస్తున్నాము. ఈ రేట్లు అన్నింటినీ కలుపుకుంటే సోలార్, విండ్ వహర్ మొదలైనవస్త్ని కలిపితే, ఈ డిపార్ట్మెంటు నడవడానికి అంటే ఉద్యోగుల జీతాలు, కరెంటు కొని మళ్ళీ అందరికి సమై చేయడానికి రూ.5.54 పైనలు ఖర్చు అవుతుంది. యూనిట్ కాస్ట్ రూ.5.54 పైనలు ఉంటే, కొంతమందికి 75 యూనిట్లు ప్రీగా ఇచ్చేటప్పుడు, దాని మీద అయ్యే ఖర్చును మిగతా కన్ఫ్యూమర్స్ మీద సర్దాల్సీ వస్తుంది. అలాగే, గవర్న్మెంట్ కూడా క్రాన్ సబ్సిడీ ఇస్తుంది. అగ్రికల్చర్ వయసెట్ ఉండుకోండి ఒక 5 హెచ్.ఎ. వయసెట్ ఉంటే దానికి సంవత్సరానికి రూ.33,500/- ఇవ్వాలి ఉంటుంది. అలాంటివి, 16 లక్షల వంయసెట్లు ఉన్నాయి కాబట్టి, వాటన్నింటికి గవర్న్మెంట్ క్రాన్ సబ్సిడీ ఇస్తూ, మాకిస్తుంది. సబ్సిడీ ఇచ్చినది చాలకపోతే, కమర్సియల్గా ఒక షార్పు ఓనరు ఉన్నారంటే, ఆయనకు ఒక వెయ్యి రూపాయలు లాభమెన్టే, ఆయన కట్టుకోగలడు కాబట్టి రెండు రూపాయలకు, మూడు రూపాయలకు, ఐదు రూపాయలకు, తొమ్మిది, పది రూపాయలకు కూడా విద్యుత్తని సరఫరా చేసే పరిస్థితులు కూడా ఉన్నాయి. పీటన్నింటినీ కలిపి రూ.5.54 పైనలకు, ఇంకా తక్కువ వచ్చే వాటి మీద గవర్న్మెంట్ సబ్సిడీ ఇస్తూ, అగ్రికల్చర్ వయసెట్ గాసీ, ఇంకా కొస్ని విషయాల్లో ముందుకు పోయి నబ్బిడీ ఇస్తూ వస్తోంది.

అలాగే, గవర్న్మెంట్ డిపార్ట్మెంట్లు వేటి గురించైతే నేను ఇంతకుముందు చెప్పానో వాటికి సంబంధించిన ఒకాయిలు వసూలు కావాలంటే ఇరిగేవన్ గాసీ, వంచాయలీరాజ్ గాసీ, మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ గాసీ, హాస్పిటల్ గాసీ, పోలీసు వారి సహకారం గాసీ, రెసెన్యూ వారి సహకారం గాసీ ఉండాలి. వాళ్కి కూడా మా డిపార్ట్మెంటు వాళ్కు

అప్పుడు బిల్లులు కట్టకుండా ఫ్రీగా కనెక్షన్ పెడుతుంటారు. వాళ్ల దగ్గర నుండి కూడా బకాయిలు వనూలు చేయాలనే క్రమంలో కల్పక్ర ఆఫీసు, ఆర్టీఐ ఆఫీసు పవర్ కనెక్షన్ కట్ చేయాలని ఎలక్ట్రికల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరో, నూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరో పెళ్లాల్సి వచ్చినప్పుడు, అమ్మా కల్పక్ర ఆఫీసుకి కరింటు కట్టచేస్తే, నన్ను ఏ విషయంలోనైనా సస్పెండ్ చేస్తారేమోనని ఆయన భయపడుతూ కరింట్ కట్ చేయడం జరగడం లేదు. అందువల్ల, డిపార్ట్మెంటుకు ఉండే కొన్ని ప్రత్యేకమైన పరిస్థితుల్లో సిటిజన్స్ గా గాసీ, డిపార్ట్మెంటు వరంగా గాసీ అందరం కరింటు బిల్లులు సకాలంలో చెల్లించాల్సిన అవసరముంది.

క్ర. 11.00

అధ్యక్షా, అలాంటిని చెల్లించనప్పుడు మనం ఏదో ఒకవిధంగా బిల్లులు వనూలు చేయాల్సి ఉంటుంది. ప్రభుత్వం కూడా అనేక విధాలుగా క్రాస్ సబ్సిడీ ఇస్తాంది. ఈ సందర్భంగా ఎనర్జీ డిపార్ట్మెంటుకు సంబంధించి సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు నేను చెప్పిన జవాబు ఇలా ఉంది. కాబట్టి, ఉన్నంతలో అందరికి మంచి చేసి, ఎవరైతే అవసరమైనటువంటి వాళ్లు, పేదవాళ్లు ఉన్నారో వారితోబాటు ఎనర్జీ శాఖ, అవసరమైన డిపార్ట్మెంట్లు అంటే ఎడ్యుకేషన్ డిపార్ట్మెంటుగాసీ, పంచాయతీల్లో, మునిసిపాలిటీల్లో రాత్రి హాట లైబ్రారీకు గాసీ, వాటర్ స్టేషన్ గాసీ, అదేవిధంగా మెడికల్ అండ్ హెల్ప్ డిపార్ట్మెంట్కి సంబంధించి గాసీ, ఎన్ని బకాయిలు ఉన్నా బాధ్యత గల డిపార్ట్మెంటుగా మేము వాటిని కూడా సరిచేసుకుంటూ పెళ్లి, వీలైనంత మేర బకాయిల్సి వనూలు చేస్తా, ప్రభుత్వ సబ్సిడీని కూడా తీసుకుంటూ ముందుకు వెళతాము. ఎప్పటికప్పుడు ఎక్కువ రేటుల్లో ఉన్నవి, తక్కువ రేటుల్లో ఉన్నవి, రాబోయే రేట్లు అన్ని కలిసి యూనిట్ ధర రూ. 5.54 పైసలుగా నిర్ణయించాము. ఈ మార్పి వరకు ఉన్న రేట్లని. దాన్ని బట్టి మేము ఇంజనీర్సి వాళ్లకి పంపించి చేయస్తాము. అలాగే, ఈ మార్పి వరకు ఇదే రేట్లిస్తాము. వచ్చే సంవత్సరానికి విద్యుత్ ఛార్టీలు పెరగడమంటూ ఉండదు. ఏ రేటుని విద్యుత్ మసకు వస్తుందనేటటువంటిది చూసి, ఇంజనీర్సి వాళ్లు యూనిట్ కాస్ట్సిని నిర్ణయించి పంపిస్తారు. అలాగే, పబ్లిక్ హాయరింగ్ కూడా పెడతారు. దాని ప్రకారం వచ్చే సంవత్సరంలో ఉండాల్సిన రేట్లని, మార్పిలో మేము అనోన్స్ చేస్తాము. ధన్యవాదాలు.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, మేము అడిగిన వాటిలో కొన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాలేదు. ప్రభుత్వం చేసే ప్రయోగాల వల్ల విద్యుత్ ఛార్టీలు అధికంగా వస్తున్నాయి. తక్కువ ధరలకు వస్తున్నా, అధిక ధరలకు విద్యుత్ను కొనుగోలు చేస్తున్నారు.

మిషన్ డెప్యూటీ షైర్క్స్: శ్రీనివాసురెడ్డి గారూ, మీరు కూర్చుండి, ఇప్పటికే చాలా మందికి అవకాశాలు ఇచ్చాము. ప్రశ్నోత్తరాల సమయం ముగిసినప్పటికీ, మనం ఇంకా 7వ ప్రశ్నలోనే ఉన్నాం, ఇంకా మూడు ప్రశ్నలు ఉన్నాయి.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్ష, అలాగే కీలక విషయంగా పారశాలకు విద్యుత్ సదుపాయం గురించి అడిగాము దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. మంత్రిగారు దానిని వదిలేశారు.

చేసేత కార్యాలయం సంక్లేషమం

ప్రశ్న నెం. 9676(17)

శ్రీ చిక్కా ల రామచంద్రరావు, ఎం.ఎల్.సి., (స్థానిక సంస్థలు - తూర్పుగోదావరి)

గౌరవసీయులైన రవాణా, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేశమం మరియు సాధికారత, చేసేత మరియు జోళి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

- అ) చేసేతకారుల సంక్లేశమ కోసం తీసుకున్న చర్యలేమటి?
- ఆ) చేసేతకారుల రుణాలను మాట్లాడి చేయడమయిందా?
- ఇ) అయితే, ఆ వివరాలేమటి?

గౌరవసీయులైన రవాణా, వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేశమం మరియు సాధికారత, చేసేత మరియు జోళి శాఖ మంత్రివర్యులు (శ్రీ కింజరావు అచ్చెన్నాయుడు):

- అ) చేసేతకారుల సంక్లేశమం కోసం అమలు చేస్తున్న పథకాలు:
  - i. చేసేతకారుల సహకార పాదువు నిధి పథకం.
  - ii. చేసేతకారులకు వృద్ధావ్యాపించను.
  - iii. ఆత్మహత్య చేసుకున్న సేతకారుల కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం చెల్లింపు.
  - iv. మహాత్మగాంధీ బనకర్ బీమా యోజన (ఎంజిబిబివై) / ప్రధానమంత్రి జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన (పీఎంజెప్పిబివై) / ప్రధానమంత్రి సురక్షా బీమా యోజన (పీఎంఎస్బివై)
  - v. రాష్ట్రీయ సప్టీయ బీమా యోజన (ఆర్ఎస్బివై)
- ఆ) అవునండి.
- ఇ) రుణమాటీ పథకం క్రింద 31.03.2014 నాటికి ఒకాయివున్న రుణ మొత్తానికి సంబంధించి 22,930 మంది సేతకారుల లబ్ధిదారులకు రూ.71.63 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది. 01-04-2014 నుండి 30-09-2016 వరకు గల కాలానికి వడ్డి జను నిమిత్తం 19,352 సేతకార లబ్ధిదారులకు రూ.8.86 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేయడమయింది.

శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావు (స్థానిక నంథలు - తూర్పుగోదావరి): అధ్యక్షా, ఈ చేసేత కార్బికుల పాదువు సహకార నిధి వధకంలో సభ్యులు 8 శాతం పాదువు నిధి కడితే, ప్రభుత్వం 8 శాతం ఇస్తుంది. ఈ వధకం చాలా మంచి వధకం. అయితే ఈ వధకం కొన్ని సంఘాలకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. అయితే, చేసేత కార్బికులు ఈ 8 శాతం పాదువు నిధి కట్టడానికి వాళ్ళకు వచ్చే వేతనాల్లో డబ్బులు పొతున్నాయని వాళ్ళ కట్టడం మానేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం వారిచేత ఆ నిధిని కట్టించే దిగుంగా ప్రోత్సహించేందుకు వాళ్ళ కట్టే ఆ 8 శాతం నిధిని కొంత మేర తగ్గించే రయత్వం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందా?

రెండోది, ఈ వృద్ధావ్య పించను వధకం చాలా మంచి వధకం. సేతకారులలో 50 సంవత్సరాలు పైబడిన వారికి కూడా దీనిని వర్తించ చేస్తున్నారు. చేసేత కార్బికులకు ఎక్కువగా ఊపిరితిత్తుల సమయి, ఇతరత్రా వ్యాధులు వస్తాయి కాబట్టి, ఇది వారికి చాలా ఉపయోగపడుతుంది. అదేవిధంగా మాప్సర్ వీవర్స్ ఎవరైటే ఉన్నారో వాళ్ళకి కూడా ఈ వధకాన్ని వర్తించ చేయాలి. మాకు పించను రావడం లేదు, దానిలో సభ్యులుగా ఉన్నవాళ్ళకి మాత్రమే వస్తుందని వాళ్ళంటున్నారు.

మహాత్మాగాంధీ బున్నకర్ బీమా యోజన అనేది ఆర్టరెడ్ నాలుగు సంవత్సరాలకే క్లోజ్ అయిపోయింది. ప్రధానమంత్రి జీవన్ జ్యోతి బీమా యోజన క్రింద గైడ్లైన్లు ఇంకా రాలేదు, అని రావాల్సి ఉంది. ఇవస్తు కూడా ఆ సేతకారులలో లభ్యిదారులకి వర్తించేటట్లు చేయాలని కోరుకుంటున్నాము. అదేవిధంగా రుణమాఫీ క్రింద ఏవైతే నిధులు ఉన్నాయో, అంటే 22,930 సేతకారులలో లభ్యిదారులకు రూ.71.63 కోట్లు, అలాగే 19,352 మంది సేతకార లభ్యిదారులకు వడ్డి జమ నిమిత్తం రూ.8.86 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేశారు. అయితే మిగిలిన మొత్తం రూ.30 కోట్లు అలాగే ఉండిపోయింది. అదేవిధంగా ఇంకా కొన్ని సంఘాలు ఉన్నాయి, వారికి కూడా ఆ వధకాన్ని వర్తించ చేసి, ఆ మిగతా రూ.30 కోట్లు కూడా ఇవ్వమని వారు కోరుతున్నారు. అది కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించి, వారి కోరికలు తీర్చాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమ నాయుడు: అధ్యక్షా, పవర్లూమ్ వీవర్స్ లోన్న రద్దు చేస్తామని మేనిఫెస్టోలో పెట్టాము. అదేవిధంగా పవర్లూమ్ కార్బికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నప్పుడు వారికి నష్ట పరిహారం ఇస్తామని, వారికి నూలు గాసీ, రంగులు గాసీ నబ్బిడి మీద ఇస్తామన్నారు. అలా ఇస్తున్నారా, లేదా? రెండోది, తమిళనాడులో డైయంగ్సు నిపేధించారు. అక్కడ రాజకీయ పార్టీలు ఉన్నాయి, ఎన్నికలు ఉన్నాయి, పరిపాలన అంతా చేస్తున్నారు. అయితే, తమిళనాడులోని వాళ్ళందరూ వచ్చి నగరిలో డైయంగ్ యూనిట్లు పెట్టేశారు. ఆ విషయాన్ని మేము కాలువు నియంత్రణ మండలికి, కలెక్టరు మరియు మునిసిపాలిటీ వారి దృష్టికి తెచ్చాము. కాసీ వారు అని పట్టించుకోనందునల్ల దాదాపు నాలుగు మండలాలలోని సిళ్ళ కలుపితమపుతున్నాయి. పదివేల లీటర్ల కెపాసిటీ యూనిట్ల ప్లాంట్ పెడితే, లక్ష లీటర్ల రోజుకు వస్తున్నాయి. అన్ని వేల లీటర్ల కాలువు సిటిని శుద్ధి చేయకుండా అలానే చెరువులోకి వదిలేస్తున్నారు. మొత్తం సీరంతా కలుపితం అయిపోతోంది, వ్యవసాయం దెబ్బతింటోంది.

త్రాగుసిటి సమస్య పెరుగుతోంది. తమిళనాడు బోర్డర్ ఏరియాలో దానిని బ్యాస్ చేసినందువల్ల, అలాగే తమిళనాడులో బైర్లు కాల్చే వరిష్ఠములు మరియు వస్తీరు తయారు చేసే వరిష్ఠముల నుంచి కూడా వచ్చే వ్యాధివదార్థాలతో సిరు అంతా కలుపితమపుతోంది. మొత్తం కుషం నుంచి నత్యానేడు దాకా కాలుష్యమయంగా ఉంది. అచ్చేన్నాయుడు గారు మా జిల్లా ఇన్స్చార్ట్ మంత్రి. దాని మీద వారేషైనా చర్యలు తీసుకుంటారా? పవర్లూమ్ వీవర్న్ కి రుణమాఫీ చేస్తారా? ఆత్మపూత్యలు చేసుకున్న పవర్లూమ్ వీవర్న్ కి కాంపెన్సేషన్ ఇస్తారా అనేది తెలియజేయవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. రామ సుబ్బారెడ్డి (నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు గారు ఏదైతే చేసేత కార్బికుల రుణాలు మాఫీ చేశారో, వాటన్నింటికి గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు నిధులు కేటాయించిన మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. ఇంకో విషయమేమంటే, ఎవరైతే చేసేత కార్బికులు ఉన్నారో వాళ్ల చాలా కాలం నుంచి మగ్గాలు ఉపయోగిస్తున్నారు. అవస్త్ర కూడా పాతబడి పాడైపోయాయి. వాటి స్థానంలో సబ్సిడీ కింద మిగతా కులాల వారికి పరికరాలు ఇచ్చినట్టే, చేసేత కార్బికులు మగ్గాలు, మిగతా పరికరాలు కొనుక్కునేందుకు సబ్సిడీ ద్వారా సహాయం అందించి ఆ మగ్గాలు కొత్తవి అయితే సేత బాగా సేసుకునేందుకు ప్రభుత్వం సహాయం అందించాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు కొన్ని ముద్ర రుణాలు కూడా ఇస్తున్నారు. వాటిని జిల్లాలకు కొంతమేర నిధులను అలాట్ చేశారు. ఆ రుణాలు ఇచ్చే యూనిట్లు పెంచాలని సేను మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

రెండోది, టెక్స్టైల్ పార్క్, అపెరట్ పార్క్ ఏర్పాటు చేశారు. జమ్ములమడుగు నియోజకవర్గంలో వేపరాల గ్రామంలో ఒకటి. ప్రాచ్యబూరులో మరొక అపెరట్ పార్క్ ఏర్పాటు చేశారు. అవి పూర్తిస్థాయిలో ఉపయోగపడే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. చేసేత కార్బికులకు కొంత నిధులు కేటాయించి, పనులు జరిగాయి కాసి, అవి పూర్తి స్థాయిలో ఉపయోగపడేవిధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరడం జరుగుతోంది. చేసేత కార్బికులు సేసేందుకు వాడే ముడిసరుకు అయిన పట్లు, ఇతరత్రా కొన్నప్పుడు రేట్లు పెరిగిపోవడం వల్ల, వాటిని అమ్మేప్పుడు మార్కెట్లో డిమాండ్ లేకపోవడంవల్ల తక్కువ రేటుకు అమ్ముతున్నారు. ఈ మాస్టర్ వీవర్న్ అంతా వీళ్లు సేసిన ఇరలకు తగిన రేటు రాకపోవడం వల్ల, కొనుగోళ్ల లేకపోవడం వల్ల చేసేత కార్బికులకు కూతి తగ్గించి ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ రోజురైతులకు వండించినధాన్యాన్ని గోడాన్నో పెట్టి తక్కువ వడ్డికి రుణాలు ఇస్తున్నామో, అదేవిధంగా చేసేత కార్బికులకు విలువైన | రలు కాసి, బట్టలు కాసి ప్రభుత్వం గోడాన్నలో ఉంచుకొని దానిమీద లోన్ ఇచ్చే విధంగా చర్యలు తీసుకుని వాళ్లను ఆదుకోవాలి. ఎందుకంటే డిమాండ్ లేసప్పుడు వాటిని తక్కువ ధరకు అమ్ముకోవాల్సి వస్తోంది. ఆ విధంగా చేసేత కార్బికులు వారు సేసిన వస్తాలను తక్కువ ధరకు అమ్ముకోకుండా వాళ్ల కూతి గిట్టుబాటు అయ్యేవిధంగా వాటిమీద సబ్సిడీ కింద రుణాలు ఇవ్వాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. ఈ రుణాలు సబ్సిడీ కింద ఇచ్చి వారు కొత్త మగ్గాలు కొనుక్కునే విధంగా ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఉ. 11.10

శ్రీ కత్తి నరసింహా రెడ్డి: అధ్యక్షా, చేసేత కార్బికులకు కూడా బుఱమాఫీ పథకాన్ని అందజేయడం అభిసందసీయం. అయితే బ్యాంకులకు, డిపార్ట్మెంట్లకు సమన్వయం లేకండా ఇచ్చినప్పటికి కూడా అని అనులు కాలేదు. అది ఇన్స్టిట్ సబ్సిడీ రైతులకు ఇచ్చే విషయంలో కావచ్చు, చేసేత కార్బికులకు ఇచ్చేది కావచ్చు. దానిపైన కూడా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటివరకు దాదాపు రూ.30కోట్ల వరకు బకాయిలు ఉన్నాయి. వాటిని ఎప్పటిలోగా చేసేత కార్బికులకు చెల్లిస్తారు? అందరికి వర్తింపచేసే విధంగా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి.వి.ఎన్. మాధవ్: అధ్యక్షా, అంధ్రప్రదేశ్ విభజన తరువాత చేసేత పరిశ్రమల రంగం తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని చేసేత పరిశ్రమల కంటే మన రాష్ట్రంలో మరింత ఎక్కువ ప్రభావాన్ని చూపించింది. అయితే, మన రాష్ట్రంలోని తీర ప్రాంతాలలో ఎక్కువగా చేసేత పరిశ్రమల రంగం విస్తరించింది. ముఖ్యంగా రాజధాని నడిబోడ్డు మంగళగిరి, తుభ్యారుకు సంబంధించిన భూములు ఏకైకే ఉన్నాయో వాటిని రాజధానికి ఇప్పడు జరిగింది. అలాగే, మంగళగిరి endangered ప్రాంతంగా గత ప్రభుత్వ హాయం నుంచి ప్రకటించడం జరిగింది. ఏటన్నింటిని ప్రభుత్వం తీసుకుని సంరక్షించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. నుమారు 20,000 మంది హ్యాండ్లూమ్ వీవర్యు ఉండవలసి ఉండగా, అందులో కేవలం 6,000 మందికన్నా తక్కువ అయిపోయారు. ప్రక్కనే ఉన్న తమిళనాడుతో, మన మంగళగిరిని పోల్చినా, మగ్గాలను తయారుచేయడంలో కాసీ, ఇంకా ఇతర్తా విషయాలలో గాసీ మన చేసేతకారులు తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ముఖ్యంగా హ్యాండ్లూమ్ ప్రాటెక్షన్ య్యాక్ట, 1985 ప్రకారం దానిని పూర్తిగా ఆంధ్రప్రదేశ్లో అమలుచేయడం లేదు. అదేవిధంగా హ్యాండ్లూమ్ మార్పును 2000 సంవత్సరం నుంచి తప్పనిసరిగా వేయాలని చెప్పారు. అయితే, ఏ ఉత్సత్తుల మీదా మార్పు వేయని కారణంగా, వాటికి సంబంధించి ఇన్సెక్షన్ కూడా చేయడం లేదు. చేసేత ఉత్సత్తులకు సంబంధించి ప్రభుత్వ ఎగ్గిబీపస్టు కూడా పెడుతున్నారు. అందులో డూప్లికెట్ హ్యాండ్లూమ్ ఎక్కువ రావడం కారణంగా అనలైన చేసేత కార్బికులు పలు ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. ముఖ్యంగా మంగళగిరికి సంబంధించిన చేసేత కార్బికులను కలిస్తే వారికి సంబంధించిన 60 కొంట్ల నూలు దొరకడం లేదని, ప్రక్కన ఉండే వారు దాచేస్తున్నారనే ఆరోపణలు కూడా చేయడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో నూతన రాజధాని నిర్మాణ సందర్భంలో మన ప్రాంతానికి ప్రముఖమైన మంగళగిరిని కూడా రక్షించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. దానికి హ్యాండ్లూమ్ మార్పును పూర్తిగా అమలుచేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ క. అచ్చెన్నాయిడు: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న అయిన తరువాత చేసేత రంగానికి సంబంధించిన పోర్ట్ డిస్ట్రిక్షన్ కూడా ఉంది. మీరు కముక రెండు నిముషలు సమయం ఇస్తే ఇప్పుడే దానికి సంబంధించి అన్ని విషయాలు చెప్పాలాను. కొంత సమయం కూడా కలిసి వస్తుంది. రెండు నిముషాలలో అన్ని వివరాలను తెలియజేస్తాను.

ఈ రాష్ట్రంలో చేసేత పరిష్కమకు మళ్ళీ హర్షాపు స్థితి తీసుకురావడానికి నూతన ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, మనకున్నటువంటి అవకాశాలస్నీ సద్వినియోగం చేసుకుని, అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అందులో ముందుగా చేసేత సంజ్ఞీము పథకాలకు సంబంధించి చూసినట్లయితే, గతంలో తేది 29-04-2011న ఇచ్చిన జీ.వో.కు కొనసాగింపుగా మన ప్రభుత్వం అధికారం లోకి వచ్చిన తరువాత నుమారుగా 10,000 మంది చేసేత కార్బికులకు నుమారుగా రూ.350 లక్షలను బడ్జెటులో కేటాయించడం జరిగింది. అందులో భాగంగా దాదాపు రూ.139.39 లక్షలను విడుదల చేసి, నుమారు 4,000 మంది చేసేత కార్బికులకు ‘పాదుపు నిధి’ పథకం అమలు చేస్తున్నాము. దీనితోపాటుగా చేసేత కార్బికుల పించనను కూడా డిఆర్డిఎ ద్వారా ఇచ్చేవాళ్ళం. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో నుమారుగా 73,456 మందికి పెన్నస్తు ఇస్తున్నాము. డిఆర్డిఎ ద్వారా ఇచ్చేటువంటి పెన్నస్తు లభ్యిదారులకు 65 నంపత్తురముల వయో పరిమితి ఉంటే వారికి పెన్నస్తు ఇస్తున్నాము. చేసేత కార్బికులు చాలా ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు. వారు చాలా శ్రమపడడమే కాకుండా, చాలావరకు దృష్టిలోపం కూడా నస్తున్నది కాబట్టి, వారి వయస్సును 65 నుంచి 50 నంపత్తురములకు తగ్గించడం జరిగింది. ఇప్పుడు 50 నంపత్తురముల వయస్సు ఉన్నవారికి అంటే దాదాపు 73,456 మందికి పెన్నస్తు ఇస్తున్నాము. ఈ మధ్యకాలంలో పీరికి ఇంకా కొంత డిమాండు ఉండేది. ఇంకా చాలామందికి పెన్నస్తు కావాలంటే, నేను ఈ రంగానికి మంత్రి అయిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారితో దేవ్యా మీటింగ్లలో ఈ విషయాలను చెపితే, వారు అదనంగా 8-7-2017వ తారీఖున కొత్తగా 25,000 మందికి పెన్నస్తు మంజరు చేయడం జరిగింది. చాలా వరకు పెన్నస్తు పంపిణీ చేయడం జరిగింది. అక్కడ చాలామంది సభ్యులు కూడా ఉన్నారు. ఈ సభ ద్వారా రాష్ట్రంలో ఉన్న చేసేత కార్బికులందిరికి అంటే ఎవరైతే 50 నంపత్తురములు ఉంటాయో వారిలో ఉన్న ప్రతి ఒక్క వ్యక్తికి మగ్గం ఉండాలని కూడా లేదు, చేసేత కార్బికుడు అయి ఉంటే చాలు. వారికి ఇంకా పెన్నస్తు రాకషతే, వారి వారి జిల్లాలలో ఉన్నటువంటి గౌరవ సభ్యుల ద్వారా కాసీ, నేరుగా వారుగాసి జిల్లాలోని అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్కు దరఖాస్తు చేసుకుంటే, అందరికి కూడా పెన్నస్తు ఇచ్చే కార్బికుమాన్ని శాచ్యరేస్ట్ మోడ్లో ఇచ్చే విధంగా చేస్తున్నాము. ఇది ఒక మంచి పథకం. ఇంకా గౌరవ సభ్యుల దృష్టిలో ఏవైనా ఆలోచనలు ఉంటే, అవి చెప్పినట్లయితే, వాటిని కూడా అమలుచేస్తామని తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యాం, పీటిలోపాటుగా చాలామంది నేత కార్బికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోవాలని కోరుకోవడం లేదు. ఆత్మహత్యలు లేనటువంటి రంగాన్ని చూడాలని మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఒకమేళ ఎవరైనా, ఎక్కడై ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటే, వారికి కూడా రూ.1,50,000ల చోపున ఆర్థిక సహాయాన్ని అందజేయడం జరుగుతోంది. ఈ రోజుకు రికార్డైదుగా ఎంతమంది అయితే చేసేత రంగం మీద బ్రెతకలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారో వారికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని కూడా వేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీ నిప్పేదిక ప్రకారం ఎప్పటిక్కుడు బాధిత కుటుంబాలకు నష్టపరిహారాన్ని కూడా ప్రభుత్వం అందిస్తోంది. పెద్దలు శ్రీ చిక్కాల రామచంద్రరావుగారు అడిగినట్లుగా మహాత్మాగాంధీ బున్స్కర్ బీమా యోజన (ఎంజిబిబ్సె) అనే పథకం మూసివేయబడలేదు. ఈ పథకాన్ని మళ్ళీ రిప్లేజ్ చేసి, జిల్లాలకు

వంపించడం జరిగింది. ఈ వధకాన్ని మళ్ళీ కొనసాగిస్తాము. అందులో ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదని ఈ సందర్భంగా తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అయితే, మగ్గాలు ఉన్నవారికి పెస్సన్న ఇస్తున్నారని అన్నారు. కానీ, మగ్గాలు లేని వారికి కూడా పూర్తిస్థాయిలో పెస్సన్న ఇచ్చి వారిని ఆదుకునే కార్యక్రమాలను కూడా ఈ ప్రభుత్వం చేస్తోందని తమ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈనాడు వవర్లూమ్సి వచ్చిన తరువాత చేసేత రంగం కొంచెం ఇబ్బందుల్లో పడింది. దానితో పాటుగా అపెరల్ పార్యుగ్, టెక్స్టిల్ పార్యుగ్ ఎక్కువగా రావడం వలన పాల్యాష్ట్ కూడా ఎక్కువ అయింది. పెద్దలు శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమునాయుడు చెప్పినట్లుగా ఎక్కువగా పాల్యాష్ట్ వస్తోంది. మొన్నసే గుజరాత్లోని గాంధినగర్లో ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించగా, దానిని ప్రధానమంత్రిగారు ప్రారంభించారు. మేమంతా రెండు రోజులపాటు అక్కడే ఉన్నాము. దానికి చాలామంది వచ్చారు. మన ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఈ టెక్స్టిల్ పార్యులను పెట్టడానికి చాలామంది ఉత్సవం చూపుతున్నారు. అయితే, చాలామంది పారిష్కారిక వేత్తలు వస్తున్నారని వారికి మనం అనుమతులు ఇస్తూ ఉంటే, వాటివలన కాలుష్టం కూడా ఎక్కువ వస్తుంది. అందుకే ఒక జోన్ తీసుకుని, ఆ జోన్లో ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఈ రోజున పాల్యాష్ట్ తగ్గించే విధంగా ఆధునిక బెక్కాలజీ ద్వారా పాల్యాష్ట్ లేకుండా ఉండే ప్లాంట్సు కూడా వచ్చాయి కాబట్టి, ఆ పాల్యాష్ట్ ను తగ్గించి అపెరల్ పార్యులను పెట్టడానికి కేంద్రప్రభుత్వ సహాయంతో కొన్ని ప్రాంతాలను గుర్తించడం జరిగింది. వాటిని కృష్ణా, నెల్లారు జిల్లాలలో పెట్టడం జరిగింది. వాటికోసం చాలామంది వస్తున్నారు. వాటివలన భవిష్యత్తులో మనకు టెక్స్టిల్ పార్యులు కూడా ఎక్కువగా రావడానికి అవకాశం ఉంది. దాని మిద కూడా ప్రభుత్వం దృష్టిపెడుతోంది.

దీనితో పాటుగా చేసేత రంగానికి సంబంధించి రెండు, మూడు కార్యక్రమాలను కూడా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తోంది. అందులో భాగంగా చేసేత కార్బికులకు ఇళ్ళను నిర్మించడం జరుగుతోంది. ప్రత్యేకంగా శాచ్యరేష్ట్ మోడ్లో ఇల్లు, వర్క్-కం-ప్రెస్ ఉండేలాగా చర్చలు తీసుకుంటున్నాము. ఎందుకంటే, ఒక్క ఇల్లే కాకుండా, కార్బికులు మగ్గం నేనుకోవడానికి కూడా ఉపయోగపడేవిధంగా రెగ్యులర్ హాసింగ్స్ పాటు మరికొన్ని గదులను జతచేసి, ఇళ్ళను నిర్మించే కార్యక్రమాన్ని కూడా పెట్టడం జరిగింది. మిగతా ఇన్స్యారెన్సులన్నింటికి కూడా మన చంద్రన్న బీమా వధకం, ప్రధానమంత్రి బీమా వధకం కూడా వర్తిస్తుంది. నేను ఒకటే విషయం చెప్పుతున్నాను. మళ్ళీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో చేసేత రంగం పూర్వు స్థితికి రావాలి. చేసేత రంగం కుదేలుపడడం వలన ఇతర ప్రాంతాలకు వలన వెళ్ళి ఎవరైతే చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారో వారందరిసి మళ్ళీ వాళ్ళ స్వగామానికి తీసుకురావడానికి అక్కడ క్లాస్ సెంటర్లను కూడా పెట్టాము. కామన్ ఫెనిలిటేటర్గా ఒక వ్యవస్థను పెట్టి, ప్రతి ఒక్కరికి అక్కడే ట్రైనింగ్ ఇచ్చి, వారు తయారుచేసిన వస్తూలను ప్రభుత్వం తీసుకుని, ఆ కార్బికులకు ఇబ్బంది లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశంతో రకరకాల ప్రయత్నాలను ప్రభుత్వం చేస్తోంది. తప్పనిసరిగా శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారి నాయకత్వంలో మళ్ళీ చేసేత రంగాన్ని

హర్షాపు స్థితికి తీసుకురావడంతో పాటు దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా పవర్లూమ్సు, అపెరల్ పార్చులు వచ్చాయో, వాటిని కూడా మనం అందిపుచ్చుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మనకు హర్షాపు నుంచి వచ్చిన చేసేతరంగాన్ని కనుక ప్రక్కన పెడితే, మనం వెనకబడతాము కాబట్టి, దానిని, దీనిని సరిచూసుకుంటూ, మనకున్నటువంటి రంగాలకు ఎక్కుడా ఇబ్బంది లేకుండా క్రొత్త పవర్లూమ్సు కాసి, అపెరల్ పార్చులను తీసుకువచ్చి, రాష్ట్రంలో ఈ రంగాలను అభివృద్ధి చేయడానికి అన్ని విధాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, మత్తీ మత్తీ చెపుతున్నాను - పెన్ననకు సంబంధించి అర్థాలైన కార్బైడులను తీసుకువస్తే, వారికి కూడా పెన్నన్న అందించే చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

మరొకప్రధానమైన అంశ ఏమిటంటే, ఈ అంశాన్ని కూడా మేనిఫెస్టోలో పెట్టాము. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, చేసేత కార్బైడుల బుఱమాఫీని రద్దు చేస్తామని చెప్పామో, దానికి సంబంధించి దాదాపుగా వంద కోట్ల రూపాయలను కూడా కేటాయించాము. మా దగ్గరకు వచ్చిన ప్రతి ఒక్కరిని హ్యాండ్లూమ్ అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు, బ్యాంకు వారికి అనుసంధానం చేసి, ప్రతి ఒక్క కేసును అధ్యయనం చేసి, ఎన్ని దరఖాస్తులు అయితే మా దగ్గరకు వచ్చాయో, వాటికి సంబంధించి దాదాపు రూ.70కోట్ల చిల్లర వరకు బుఱమాఫీ చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగానే పవర్లూమ్సుకు, గ్రూప్ లూమ్సుకు కూడా బుఱమాఫీ ఇవ్వడం జరిగింది. కొంతమంది కార్బైడులు గ్రూప్ లూమ్సు తీసుకున్నారు. వారికి కూడా బుఱమాఫీ చేశాము. ఇప్పటికైనా మించిపోయింది ఏమీ లేదు. దీనిని ఎక్కుచెప్పన చేస్తాము. ఇంకా గౌరవ సభ్యుల దృష్టిలో బుఱమాఫీ కాకుండా, టెక్నికల్ అబ్జెక్ట్ వల్ల, ఆధార్ సెంబరు, బ్యాంకు సెంబరు తప్పులు అయినా, లేక చిన్న చిన్న కారణాలతో ఇంకా ఏపైనా అంశాలు ఉంటే, వాటిని కూడా నరిచేస్తాము. ఇందుకు సంబంధించి నేను మొన్నానే మా కమీషనరుగారితో కూడా ఈ విషయాలు చెప్పాను. ఇలా బుఱమాఫీకి అర్థత ఉన్న వారికి కూడా మత్తీ దరఖాస్తు చేసుకుంటే వారికి కూడా ఇస్తామని, డబ్బులకు ఇబ్బంది లేదని, ఇంకా రూ.30కోట్ల ఉన్నాయని చెప్పాము. మాకు డబ్బులు ఇవ్వడానికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు. ఈ సభ ద్వారా పిలుపు ఇచ్చేది ఏమిటంటే, ఎవరైతే అర్థాలైన చేసేత కార్బైడులు ఉన్నారో, వారికి మేము సిద్ధేశించిన తారిక లోపల పవర్లూమ్సు, గ్రూప్ లూమ్సు, చేసేత కార్బైడులు దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే, ప్రతి ఒక్కరికి బుఱమాఫీ చేయడానికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదని సభలో ఉన్న సభ్యులకు, బయట ఉన్న చేసేత కార్బైడులందరికి తమ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం కార్బైడులందరు తమ కాళ్ళపై నిలబడేందుకు అన్ని రకాలుగా ప్రయత్నం చేస్తోంది. కార్బైడులు కూడా హర్షాపు పద్ధతులలో కాకుండా, జరుగుతున్న మార్పులకు అనుగుణంగా వారు మారాలి. పవర్లూమ్సు, టెక్నికల్ రంగాలను కొంతవరకు ఉపయోగించుకుంటే తప్ప దీనికి భవిష్యత్తు ఉండదని తెలియజేస్తూ, ఇంకా ఏపైనా చిన్న చిన్న నమ్ములు ఉంటే, వాటిని నా దృష్టికి తీసుకువస్తే, తప్పనిసరిగా పరిష్కరించి, అన్నివిధాలా చేసేత రంగాన్ని ఆదుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని విధాలా సిద్ధంగా ఉన్నారని తమద్వారా గౌరవ సభ్యులకు, ప్రజలకు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

కు.11.20

ఎ.పి. స్టడీ సర్క్రీల్

ప్రశ్న నెం.9690 (18)

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు, శ్రీ యండపల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు,

గౌరవసీయులైన సాంఘిక సంఖ్యేమ మరియు సాధికారత మరియు గిరిజన సంఖ్యేమ మరియు సాధికారత శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) సివెల్ సరీస్ లలో ప్రిలిమినరీ, మెయిన్ పరిక్షలకు వాజరయ్య విద్యార్థుల కోసం ఎ.పి.స్టడీ సర్క్రీల్ ను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా?

ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా దానిని ఏర్పాటు చేస్తారు?

గౌరవసీయులైన సాంఘిక సంఖ్యేమం, సాధికారత మరియు గిరిజన సంఖ్యేమం, సాధికారత శాఖ మంత్రి (శ్రీ సక్క ఆనంద్బాబు):

అ) లేదండి.

ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదు.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్ష, గౌరవ మంత్రి గారి సమాధానం మాత్రం నాకు చాలా బాధాకరంగా ఉంది. వారి దగ్గర నుండి వచ్చిన సమాధానం గురించి మేము ఆలోచనలున్నాము. ఎ.పి.స్టడీ సర్క్రీల్ ను హైదరాబాదు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఉండగా ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేశామో, ఆ విధంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా విజయవాడ కేంద్రంగా ఒక సంస్థను స్థాపించటం కోసం ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందనే సమాధానం వస్తుందేమానని నేను ఆశించాను. కానీ, లేదు, ఈ ప్రశ్న ఉత్సవం కాదని చెప్పారు. అంటే ఈ రాష్ట్రంలో IAS, IPS లాంటి శిక్షణాలకు వెళ్లాలంటే ప్రిలిమినరీ పరిక్షకు సంబంధించి విజయవాడ ఎ.పి.స్టడీ సర్క్రీల్ ను, మెయిన్ పరిక్షలకు హైదరాబాదులో శిక్షణ తీసుకునే వారు. అలాంటిది మనకు ఇప్పుడు హైదరాబాదులో అవకాశం లేదు. అందులనన యుద్ధప్రాతిపదిక మీద ఈ రాష్ట్రరాజుధాని కేంద్రంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టడీ సర్క్రీల్ ఖచ్చితంగా IAS కు శిక్షణ పొందే విద్యార్థులకు ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉందని ఈ సభ ద్వారా మీ అందరికి తెలియజేస్తా, ప్రభుత్వానికి కూడా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్ష, ఇంకోక విషయం ఏమిటంటే, నేను సేకరించిన సమాచారం ప్రకారం IAS ప్రిలిమినరీకి గానీ, మెయిన్కి గానీ మన రాష్ట్రంలో ఉన్నవారు ఎవరైతే శిక్షణ పొందాలని అనుకుంటున్నారో వారి ఖర్చును ప్రభుత్వమే భరించి హైదరాబాదుకు గానీ, దిల్లీకి గానీ, చెన్నైకి గానీ పంపిస్తున్నట్లు సమాచారం వచ్చింది. దాని గురించి గౌరవ

మంత్రివర్యులు సమాధానమివ్వాలి. నేను అనేదేమిటంటే కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి అక్కడికి వంపేదాని కంటే ఇది నిరంతరం సాగే ప్రక్రియ కాబట్టి, మన దగ్గరనే ఏర్పాటు చేసుకుంటే బాగుంటుంది. సాధారణంగా ఒకసారితో IASకి సెల్ఫ్ లయ్యే పరిస్థితి ఉండదు. దినికి సంబంధించి ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ప్రైదరాబాదులో ఉన్నంత కాలం పేద వర్గాల వారు రెండు, మూడు సార్లు వెళ్లినా ప్రభుత్వ ఖర్చుతో శిక్షణ పాండే అవకాశం ఉండేది. ప్రభుత్వ సహాయంతో ఇతర రాష్ట్రాలకు వెళ్లి శిక్షణ తీసుకున్న వారు సెల్ఫ్ కాజపతే తిరిగి రెండోసారి ఆ సంస్థలో శిక్షణ పాందాలంటే ఖచ్చితంగా సాంత ఖర్చులతోనే శిక్షణ పాందవలని ఉంది. పేద విద్యార్థులు ఆ రకంగా శిక్షణ పాందలేరు కాబట్టి, IASలు కాలేరనే పరిస్థితిని కూడా ఈ సభ ద్వారా మీ దృష్టికి తీసుకొన్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటి చైర్మన్: బోడ్డు నాగేశ్వరరావుగారూ, వ్యాప్తి చేయండి. నమయం 11.30 కావస్తోంది.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: నమయం 11.30 అయినా, 12.30 అయినా ఇది రాష్ట్రంలో ఉన్న నిరుద్యోగుల నమస్య. వారి గురించి నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటి చైర్మన్: ఐర్ట్ డిస్ట్రిక్షన్కు నోటీసు ఇవ్వండి. లేదంటే స్పెచల్ మెస్సన్లో మాట్లాడండి.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, నేనేమీ కాదనటం లేదు. ఆ విషయం గురించి ఆలోచించమని అడుగుతున్నాను. ప్రైదరాబాదులో ఉన్న విధంగా మన రాష్ట్రకేంద్రం అయిన విజయవాడలో కూడా సివిల్ నర్సీసులకు కోచింగ్ ఇచ్చేటువంటి సంస్థ ‘ఎ.పి స్టడీ సర్క్యూల్’ ప్రభుత్వం తరఫున ఉండాలనేది నా విజ్ఞాప్తి. దానిని పరిశీలించి కచ్చితంగా ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డోక్కు మాణిక్య వరపూర్డ (శాసనసభ నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం IAS స్టడీ సర్క్యూల్ ను ఏర్పాటుచేసే విషయం పునఃపరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు ప్రభుత్వంలోకి వచ్చిన తరువాత చాలా మందిని ప్రోత్సహిస్తా, ఎస్సి, ఎస్టి విద్యార్థులను ప్రైవేటు కోచింగ్ సెంటర్లకి వంపించడం చేస్తున్నాము. కానీ, ఫలితాలు సరిగ్గా రావడం లేదు. ఈ మధ్య కాలంలో ఈనాడు పత్రికలో పెద్ద వ్యాసం వచ్చింది. ఎంతమంది విద్యార్థులను కోచింగ్కి సెల్ఫ్ చేశారు. ఎందుకు వారు ప్రేలిమినరీ పాస్ కావడం లేదనే విషయాన్ని పరిశోధనచేసి ఒక వ్యాసం పత్రికలో వచ్చింది. గౌరవ మంత్రిగారికి ఆ వార్తను అందజేశారో, లేదో నాకు తెలియదు. కానీ, కోచింగ్ సెంటర్లలో క్యాండిడేట్స్ ఉండటం లేదు. వారు మాఫియాలా ఏర్పడి, కొంతమంది అధికారులతో కుమ్మత్తు క్యాండిడేట్ల సెలక్షన్ ప్రాసెన్ జరుగుతోందని ఆ పత్రిక ఒక విషయాన్ని లేవెత్తింది. ఆ విషయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారు పరిశీలించి, క్యాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ వచ్చే విధంగా మంచి విద్యార్థులు సెల్ఫ్ లయ్యే పరిశోధనలు చూస్తా, జీవోఎంఎస్ నెం.25ని ఇంప్లిమెంట్ చేయాలి. దళితులలో ఉన్నటువంటి మాల, మాదిగ అనే వివిధ రకాల కులాలున్నాయి. వారి కోసం ప్రభుత్వం జీవోఎంఎస్ నెం.25ను జారీ చేసింది. ఆ జీవో ద్వారా అన్న సెక్షన్ వారు అన్ని జిల్లాల్లో రిప్రజెంట్ చేసే విధంగా పెనుకబడిన ప్రాంతాల విద్యార్థులు వచ్చే విధంగా చర్చ తీసుకోవాలి.

అయితే, ఒక విషయాన్ని గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను. గతంలో ఎ.పి స్టడీ సర్క్యూల్ అనేది ఉండేది. ఇప్పుడున్న IAS, IPS అధికారులు గాని, వివిధ సెలక్షన్లలో ఉన్న అధికారులు గాని మొత్తం అక్కడ చదువుకున్నవారే. అందువల్ల క్వాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ ని మన ప్రభుత్వం ద్వారా ఇప్పణానికి అవకాశం ఉంటుంది. ప్రైవేటు సంస్థలు దోషకుంటున్నాయి. కార్బోరేట్ సంస్థలకూగా ఏర్పడ్డాయి. కాబట్టి, వాటి విషయాన్ని పునఃపరిశీలించి ఎ.పి స్టడీ సర్క్యూల్ ని 3 ప్రాంతాలలో విశాఖపట్టం, విజయవాడ, తిరుపతిలో పెడితే విద్యార్థులకు చాలా ఉపయోగం ఉంటుంది. దానిని పునఃపరిశీలించాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యండవల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షా, సివిల్ సర్వీసెస్ పరిక్షలో కేరళ రాష్ట్రానికి సంబంధించిన వారు దళ్ళించారు తదేసంలో ఎక్కువ మొత్తంలో ఎంపిక అవుతున్నారు. ఇప్పుడ్చుండు ప్రభుత్వ పారశాలలో మన్మహిల విద్యార్థులు కూడా శ్రీకాకుళంలో ఒక గిరిజన విద్యార్థి, చిత్తారు జిల్లాలో తొట్టుంబేడులో ఒక ఎస్టీ బాలిక 3 వందల ర్యాంకు తెచ్చుకొని ప్రతిభావంతంగా సివిల్ సర్వీసెస్ లోకి వస్తున్నారు. ప్రముఖ ప్రభుత్వం ఈ ఎ.పి స్టడీ సర్క్యూల్ ని నాలుగు కేంద్రాలలో ప్రారంభిస్తుందని ఎదురుచూశాం. ప్రధానంగా విజయవాడ, విశాఖపట్టం, తిరుపతి మరియు కర్నూలు లాంటి కేంద్రాలలో ప్రతిభ ఉన్న విద్యార్థులకు ఏకైక మార్గంగా కనబడుతోంది.

రెండవ విషయం, ఇవి ప్రారంభించకపోగా గంపగుత్తగా వెలసిన కోచింగ్ సెంటర్లువల్ల నిలువెత్తున నిరుద్యోగులు అప్పుల పాలవడానికి కారణభూతం అవుతున్నాయి. ప్రభుత్వంవారు కోట్లాది రూపాయల్ని నంక్షేప వథకాలకు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ నాలుగు కేంద్రాలలో ఎ.పి స్టడీ సర్క్యూల్ ను తక్షణమే ప్రారంభించాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అంతేకుండా, ఇప్పటికీ కూడా మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన APPSC ప్రైచరాబాదులోనే కొనసాగుతోంది. APPSC ని రాష్ట్రానికి ఎప్పుడు తరలిస్తారో, అనే దానిని మీరు ప్రత్యేకంగా చూడాలని చెప్పి, అదేవిధంగా సివిల్ సర్వీసెస్ శిక్షణ పాందుతున్న విద్యార్థులకు ప్రత్యేకమైన పారితోషికాలను ఏర్పాటు చేయగలరా అని నేను మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

.11.30

శ్రీ నక్కా ఆనంద బాబు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు బొడ్డు నాగేశ్వరరావుగారు, మాణిక్య వర ప్రసాద్గారు, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు ప్రశ్నలడిగారు. గతంలో ఏపి స్టడీ సర్క్యూల్ ప్రైచరాబాదు కేంద్రంగా ఉండేది. పునర్వ్యవ్స్థకరణ చట్టం పదవ పెద్దుల్ ప్రకారం ఆ స్టడీ సర్క్యూల్ క్రింద ఉన్నటువంటి ప్రైచరాబాదు, వరంగల్ బ్రాంచ్లు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి, అదేవిధంగా విజయవాడ, విశాఖపట్టం, తిరుపతి కేంద్రాలగా ఉన్నటువంటి బ్రాంచ్లు ఆంధ్రప్రదేశ్కు రావడం జరిగింది. అయితే మన రాష్ట్రంలో ఉన్న బ్రాంచ్లలో గతంలో ప్రైచరాబాదులో ఉన్నటువంటి ఏపి స్టడీ సర్క్యూల్ నే యి.పి.యస్.సికి సంబంధించినటువంటి శిక్షణ ఇచ్చేవారు. ఈ విభజన జరిగిన తరువాత మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన బ్రాంచ్లలో గ్రూప్-1, గ్రూప్-2, గ్రూప్-3 పాటి పరీక్షలకే శిక్షణ ఇస్తున్నారు. యి.పి.యస్.సికి

నంబంధించి శిక్షణ కోనం ఎన్.టి.ఆర్ విద్యోన్సుతి పథకం ద్వారా దేశంలో పేరున్నటువంటి విద్యానంస్తలను, కోచింగ్ సెంటర్లను గుర్తించి విద్యార్థులను నాగార్జున విశ్వవిద్యాలయం ఓపెన్ ఎగ్జిమ్ ద్వారా తీసుకుని అక్కడకు పంపించి సెలెక్టు అయిన అభ్యర్థులకు శిక్షణ ఇప్పిస్తున్నాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా సాఫ్ట్‌వర్ల్ పెల్టేర్కు సంబంధించి సెలెక్టు చేసిన సంస్థలు ఆర్.సి.రెడ్డి పాపెన్ స్టడీ సర్క్యూల్, బ్రెయిన్ ట్రై హైదరాబాదు, డా.లక్ష్మియ్ పాపెన్ స్టడీ సర్క్యూల్, శ్రీరామ్ ఇన్స్టిచ్యూట్, న్యూదిల్లీ, యూనివర్సిటీ కోచింగ్ సెంటర్, బెంగళూరు ఇవన్నీ పేరున్నటువంటి కోచింగ్ సెంటర్లు కాబట్టి గుర్తింపు ఉన్న వాటినే సెలెక్టు చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ఆందోళన చెందినట్లుగా కొన్ని కోచింగ్ సంస్థలకు అలాగే, దోషిడి విధానంలో ఏర్పడినటువంటి సంస్థలకు మన దగ్గర స్థానం ఇవ్వలేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినటువంటి సూచనలను కూడా ప్రభుత్వం తప్పక పాటిస్తుంది. రాష్ట్ర విభజన జరిగిన తరువాత మన రాష్ట్రానికి సంబంధించినంతవరకూ విశాఖపట్టం, విజయవాడ, తిరుపతిలలో ఉన్నటువంటి ఈ సంస్థలను ఎ.పి.స్టడీ సర్క్యూల్ నుండి డా.బి.ఆర్.అంబెడ్కర్ స్టడీ సర్క్యూల్గా పేరు మార్చుకున్నాము. తప్పనిసరిగా రాబోయే రోజులలో ఈ యమి.యస్.సి.కి సంబంధించినంతవరకూ శిక్షణ ఇక్కడ ఇప్పించడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు మాటిక్యూ వర ప్రసాద్యగారు అడిగినట్లుగా ఎన్.టి.ఆర్ విద్యోన్సుతి జి.ఎస్.25ను జిల్లా వారిగా అమలు చేసి దీనిలో ఏపైనా లోపాలు ఉంటే తప్పనిసరిగా సరిచేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

గోరక్షణ పేరిట జరిగే దాడుల నియంత్రణ

ప్రశ్న నెం.9841(19)

డా. ఎం.వి.వి.ఎస్. మూర్తి, ఎం.ఎల్.సి., (సాధిక సంస్థలు-విశాఖపట్టణం)

గౌరవసియులైన ఉప ముఖ్యమంత్రి (హోం వ్యవహారాలు) గారు దయచేసి ఈ సమాచారం తెలియజేస్తారా?

అ) రాష్ట్రంలో గోరక్షణ పేరిట దాడులు ప్రబలుతున్న విషయం వాస్తవమేనా?

ఆ) అయితే, ఈ దాడులు నివారించటానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవసియులైన ఉప ముఖ్యమంత్రి (హోం వ్యవహారాలు) (శ్రీ ఎన్.చినరాజప్ప):

అ) లేదండీ, రాష్ట్రంలో గోరక్షణ పేరిట దాడులు ప్రబలుతున్న విషయం వాస్తవం కాదు.

అ) ఏదేని అటువంటి సంఘటన దృష్టికి వచ్చినట్లయితే, పాలీసు సూపరింటెండెంటు, పాలీసు క్షేపణర్లలందరిని అప్రమత్తం చేసి, కఠినమైన చర్య తీసుకోవలసిందిగా నిర్దిష్ట ఆదేశాలను జారీ చేయడమయింది. ఈ విషయంలో ఒక్క జిల్లాలో ఒక అదనపు పాలీసు సూపరింటెండెంటు నోడల్ అధికారిగా నియమించడమయింది.

1. అట్టి కార్బూకలాపాలపై యూనిట్ ఆఫ్సర్లందరూ నిఘాను ఉంచారు.

2. ప్రజలను చైతన్య పరచడం జరుగుతున్నది.
3. అట్టి సంఘటనలను నివారించటానికి హైవే పెట్రోలింగును నిర్వహించడమవుతున్నది.
4. సామాన్య ప్రజల్లో అవగాహనను కల్పించడమవుతున్నది.

Dr.M.V.V.S.Murthy (Local Authorities – Visakhapatnam): Sir it looks like a very simple question but it is a very complicated one. దీని మీద సుప్రీంకోర్సు కూడా ఛైరెక్స్ ఇచ్చింది. సమాంబరు నెల రెవ తేదీన ఇచ్చిన ఆర్థర్ ప్రకారం to appoint Nodal Officers to deal with the cow vigilanism by 31st October. 31వ తారికు లక్ష్మీబరు లోగా పంపించమన్నారు. నా దగ్గర ఉన్న సమాచారం ప్రకారం మిగతా రాష్ట్రాల్లో గుజరాత్, రాజస్థాన్, జార్ఖండ్, కర్ణాటక, ఉత్తరప్రదేశ్ పంపించాయి. ఇవస్తు కూడా నోడల్ ఆఫీసర్లను నియమించి వారికి పంపించారా లేదా? రెండవ విషయం ఏమిటంటే – దీని గురించి గౌరవ ఉపముఖ్యమంత్రి గారికి తెలిసినదే. అమలాపురంలో జరిగిన సంఘటనకు ఏమైనా పరిపోరం చెల్లించారా? సాధారణంగా చర్కారులు చనిపోయిన ఆవుల్ని తీసుకెళ్తుంటారు. వారు తీసుకెళ్కపాతే పారిపుద్ధు సమన్య కూడా వస్తుంది. అలా కచేబరాన్ని తీసుకెళ్తుంటే దారిలో వారిని పట్టుకుని చట్టం పేరు చెప్పి చిత్తక్కుటారు. ఈ సంఘటనకు సంబంధించి ఏమైనా పరిపోరం ఇచ్చారా? పరిపోరం ఇచ్చినంత మాత్రాన వారి గౌరవం నిలబెట్టినట్లు కాదు. చర్కార వృత్తి చేసేటువంటి వారిని గౌరవించవలసిన అగత్యం చాలా ఎక్కువగా ఉంది. అలా కాకపోతే రాబోయే రోజులలో వారు భయపడతారు. అలా భయపడి ఎక్కుడైనా ఆవులు, ఎద్దులు చనిపోతే తీసుకెళ్లమంటే తీసుకెళ్లని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఏం జరుగుతుందో ఎవరు ఏమంటారో అని భయపడితే క్షుం. అనులు అది బ్రతికి ఉండా, చనిపోయిందా కూడా తెలియకుండా ఉన్నట్లు అవుతుంది. దీని మీద ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు, ఏమైనా పరిపోరం ఇచ్చారా? ఈ రిపోర్టును సుప్రీంకోర్సులో పైల్ చేశారా, లేదా తెలియజేయవలసినదిగా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గౌసివారి శ్రీవివాసులు (నామినేటెడ్): అధ్యక్షా, గోరక్షణ పేరిట దాడులకు సంబంధించి సభ్యులు డా.ఎం.వి.వి.ఎన్.మూర్తిగారు చాలా మంచి ప్రశ్నలు అడిగారు. గోవులను కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత మన్మై ఉంది. ప్రభుత్వపరంగా చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం జరుగుతోంది. అయితే దీనిలో కొన్ని పారపాట్లు జరుగుతున్నటువంటి విషయాన్ని మనం మాట్లాడుకోవాల్సిన పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ విషయమై చిత్తారు జిల్లాలోని తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానం వారు పలుమనేరు ప్రాంతంలో ఒక గోనంరక్షణ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం వేలాది ఎకరాల భూములను కేటాయించడం జరిగింది. దీనిని త్వరితగతిన వూర్తి చేసి గోవులను, పాలివ్వని గోవులను అంటే అని పనికి రావనే పరిస్థితులలో ఉన్నవాటిని గోనంరక్షణ కేంద్రానికి తరలించడానికి తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానం ద్వారా టేక్ చేయడానికి త్వరగా చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుందనే సూచనను మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీవి.వి.ఎన్.మాధవ్: అధ్యక్షా, ఇక్కడ గోనంరక్షకులు cow vigilanism అమలు చేయడం అనేది దేశ వ్యాప్తంగా ఇప్పుడు జరుగుతున్న చర్య. అంధ్రప్రదేశ్లో అమలాపురం సంఘటనను చెప్పడం జరిగింది.

అయితే దానిని చిలవలు పలవలు చేసి పెద్దగా చేసిన కారణంగా కొంత మిడియాలో ప్రైవ్ కారణంగా ఆ విధంగా వచ్చిందని నా భావన. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో గోవరిరక్షణకు సంబంధించిన అంశం ముఖ్యంగా పోలీసు శాఖకు తెలియని కారణంగా కౌప్రాటెక్షన్ యాక్టు గాసి, యానిమల్స్ యాక్టు వాటికి సంబంధించిన సెక్షన్ గురించి గాని పోలీసు శాఖకు సంబంధించిన సి.ఐ, డి.ఎస్.పిలకు తెలియని కారణంగా గోవులకు, ఆవుల సంతతికి సంబంధించిన వాటిపై దమనకాండ జరిగి, అతి దారుణంగా వాటిని ఆక్రమార్పులు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా బంగాదేశ్‌కు ఇక్కడ నుండి తరలించుకుని వెళ్లిపోతున్నారు. గోనంతతికి సంబంధించిన వాటిని వేలల్లో తీసుకుపోతున్నారు. అప్పుడ్పుడు ఎక్కడైనా ఆపి వట్టుకుంటే వాటి కాళ్ళను పిరగ్గిప్పి అతి దారుణంగా కుక్కి తీసుకెళ్తున్న వరిస్తితి ఉంది. ఆపి పోలీసు స్టేషన్కు తీసుకెళ్లితే ఆ పోలీసులు ఏమీ చేయలేని వరిస్తితి. వారికి సెక్షన్కు సంబంధించిన విషయాలు ఏమీ తెలియకపోవడం వలన ఆ ఆవులను ఏమీ చేయలేని వరిస్తితులలో ఉన్నారు. విశాఖవట్టంలో సింహాచలం క్షేత్రంలో గోశాల ఉంది. ఆక్రమంగా తరలిస్తున్న వాటిని వట్టుకుని గోనంరక్షణ కేంద్రానికి తీసుకేశే అవకాశం ఉంది. రాష్ట్రంలో అన్ని చోట్ల దేవాలయాల సంరక్షణలో ఉండే గోశాలలో, ఈ విధమైన గోవుల్ని సంరక్షించే అవకాశం కల్పిస్తే ఆవుల పైన వాటి సంతతి పైనా జరిగే దాడిని నివారించవచ్చు. ఇలాంటి దాడులను అరికట్టడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా అనేక చట్టాలు తీసుకొచ్చింది. ముఖ్యంగా ఈ చట్టాలపై ప్రజలకు, పోలీసుశాఖ వారికి అవగాహన కల్పించాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి వర్యులకు విన్నవించుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్.చినరాజపు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ఎం.వి.వి.ఎస్.మూర్తి గారు చెప్పినట్లు కచ్చితంగా సుప్రీంకోర్పు ఆదేశాల ప్రకారం మేము నడుచుకుంటుము. నోడల్ అధికారులను పెట్టి ఎప్పటికప్పుడు రెవ్వ్ కూడా చేయడం జరుగుతున్నది. అమలాపురం సంఘటన విషయానికి వ్యస్తి, ఈ సంఘటనలో ఒక రైతుకు సంబంధించిన ఆవు కఫేబరాన్ని తీసుకెళ్తుంటే, ఆవు దొంగతనం జరిగిందని వారి మీద కొందరు దాడి చేశారు. దాని మీద కూడా కేను పెట్టడం జరిగింది. అయితే, ఆ సంఘటనకు దీనికి సంబంధం లేదు.

గౌరవ సభ్యులు గౌనివారి శ్రీనివాసులు గారు చెప్పినట్లు తిరుమల తిరువతి దేవస్థానం ఆధ్వర్యంలో పలమనేరులో కూడా గోనంరక్షణ కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అలాగే గోశాలలు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రైవేటు వ్యక్తులు ఎవరెన్నా ముందుకు వస్తే, వారిని కూడా ప్రోత్సహించడం జరుగుతుంది.

గౌరవ సభ్యులు, వి.వి.మాధవ్ గారు పోలీసు శాఖ వారికి ఈ చట్టం గురించి తెలియదని చెప్పారు. పోలీసు వారికి ఈ చట్టాల గురించి అవగాహన ఉంది. నారు కూడా ఎప్పటికప్పుడు రెవ్వ్ చేసుకుని ముందుకు వెళ్తున్నారు. ఎలాంటి వరిస్తితులలో అయినా ఇలా ఆక్రమంగా తరలించబడుతున్న గోవులు దొరికినప్పుడు వాటిని గోశాలలకు అప్పగిస్తున్నాము. ఎప్పటికప్పుడు పోలీసు పెట్రోలింగ్ కూడా జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

డా. ఎం.వి.వి.ఎస్.మూర్తి : సార్, దాడి జరిగిన చోట ఏమైనా పరిషోరం చెల్లించారా?

శ్రీ ఎన్.చినరాజువు: పోలీస్ కేము పెట్టడం జరిగింది. ఇది దీనికి సంబంధించినది కాదు. అది దాడి జరిగిందని కేను పెట్టడం జరిగింది.

మిషన్ డెవ్యూటీ షైర్స్: ప్రశ్నాత్రాల సమయం ముగిసింది.

3. సంతాప తీర్మానం :

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనసభల్లో మాజీ సభ్యులు శ్రీ సింగం బసవపున్నయ్య గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్థులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ సింగం బసవపున్నయ్య గారు 1932 ఏప్రిల్ 2 న కృష్ణా జిల్లా అవలగడ్లలో జన్మించారు. 1981-1985, 2007-2009 మరియు 2009-2015 మధ్య ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ సభ్యుడిగా వ్యవహరించారు. 30.03.2011-03.06.2011 కాలానికి ప్రోటెం షైర్స్ గా ఎన్నికయ్యారు. 1988లో తెలాలి నియోజకవర్గం నుంచి పార్టీమెంట్ సభ్యుడిగా ఎన్నికయ్యారు.

వీరు 2017 సంవత్సరము నవంబర్ 8వ తేదీన, 85 సంవత్సరాల వయస్సులో మరణించారు.

వీరి ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని ప్రార్థిస్తూ, రెండు నిముషముల పాటు మౌనం పాటించింది.)

11.40AM

MR.DEPUTY CHAIRMAN: All the papers included in the Agenda are deemed to have been laid on the Table of the House. Paper included in the Agenda is deemed to have been placed on the Table of the House.

4. నభా సమక్షంలో ఉంచబడిన వత్తాలు:

1. A copy in each of the “ Notifications issued in Regulation Nos.4 and 5 of 2014 of the Andhra Pradesh Electricity Regulatory Commission, as Required under Section 182 of the Electricity Act, 2003”.
2. A copy of the “ 3rd Annual Report of the Andhra Pradesh Electricity Regulatory Commission for the year, 2016-17, as required under Sections 104 and 105 of the Electricity Act, 2003”.

5. నభా సమక్షంలో పెట్టబడిన వత్తం:

A copy of the “Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 10th November, 2017”.

Now, Tea Break for 15 minutes.

(Then the House adjourned at 11.42 a.m.)

మ. 01.20

(తేసిటి విరామానంతరం సభ మరల గం.1.22ని. లకు ప్రారంభమయింది.)

(గౌరవ ఉపాధ్యక్షులు అధ్యక్ష స్థానం వహించారు.)

MR. DEPUTY CHAIRMAN : Now, Statement by the Deputy Chief Minister on the boat accident that occurred near Ferry Ghat area, Ibrahimpatnam, Krishna District on 12.11.2017.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీసివాసులు రెడ్డి : అధ్యక్ష, మీరు స్పృహ్ల మెన్స్ ఇచ్చాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ చైర్మన్ : మీరు స్పృహ్ల మెన్స్ ఇచ్చిన అంశము, ఇదీ రెండూ ఒకటే. మీరు స్పృహ్ల మెన్స్ ఇచ్చిన విషయం మీదనే ప్రభుత్వం స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తున్నది. ఇప్పుడు ఉపముఖ్యమంత్రిగారు బోట యాక్సిడెంట్ మీదనే స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తున్నారు. కాబట్టి, మీరు ఆ చర్చలో పాల్గొనండి.

శ్రీ బొడ్డ నాగేశ్వర రావు : ముందుగా ప్రకటిస్తే బాగుంటుంది శార్ట్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ చైర్మన్ : ఇప్పుడు ప్రకటించాము కదా. మీరు ఇచ్చిన స్పృహ్ల మెన్స్ నాకు వచ్చింది. అయితే, ప్రభుత్వం ఈ బోట యాక్సిడెంట్ మీద స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తుంది. ఆ చర్చలో పాల్గొనండి. మంత్రిగారిని స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వినివ్వండి.

శ్రీ యండపల్లి శ్రీసివాసులు రెడ్డి : ముందుగా చెబితే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ చైర్మన్ : ఇప్పుడు మీరు ఇచ్చిన దానిమీదే ప్రభుత్వం కూడా స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తున్నప్పుడు మరల ట్రైం వేస్తే చేయడమేందుకు? మీరు ఏ నష్టేక్ మీద స్పృహ్ల మెన్స్ అడిగారో, అదే విషయం మీద ప్రభుత్వం స్టేట్‌మెంట్ ఇస్తున్నది. అందుకని మీరు చర్చలో పాల్గొనండి. దయచేసి కూర్చుండి.

6. సభా కార్యక్రమం – గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి తరఫున ఉపముఖ్యమంత్రిగారి ప్రకటన

శ్రీ సిమ్మకాయల చినరాజప్ప : అధ్యక్ష, కృష్ణాజిల్లా ఇబ్రహీంపట్టం, విశాఖపట్టణం వద్ద 12.11.2017న జరిగిన వడవ ప్రమాదంపై గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడు గారి తరఫున నేను ప్రకటన చేయుచున్నాను.

కృష్ణాజిల్లా ఇఱహీంపట్టుం, పచిత్త సంగమం వద్ద

12.11.2017న జలగిన పడవ శ్రమాదంపై శాసనసభలో

గారప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబునాయుడుగాల ప్రకటన

- ◆ ఈ ప్రకటన చేయడం నాకు చాలా బాధగా ఉంది... ఎంతో ఆవేదనగా ఉంది. 12.11.2017న సాయంత్రం 5.15 గంటలకు కృష్ణాజిల్లా ఇఱహీంపట్టుం సమీపంలో ఫెర్రీ ఫూట్ ప్రాంతంలో ఈ విషాద దుర్ఘటన జరిగింది. పడవ బోల్లు పడిన ఈ సంఘటనలో 19 మంది మృతి చెందారు.
- ◆ ప్రమాదానికి గురైన బోల్లు 'రివర్ బోదింగ్ & అడ్వెంచర్చ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్'కు చెందినది. ఎటువంటి అనుమతులు తీసుకోకుండా ఈ పడవను నడిపారు.
- ◆ పెర్రి ఫూట్ ప్రాంతంలో బోల్లు పడినప్పుడు పడవలో 45 మంది (ముగ్గురు సిఱ్పిందితోసహి) ఉన్నారు. అప్పటివరకు 17 మంది చికిత్స పొంది వారి స్థాపనలకు వెళ్లారు. 19 మృతమేహాలను (9 మంది మహిళలు, 10 మంది పురుషులు) గుర్తించారు. 4గురు అనుష్టతిలో చికిత్స పొందుతున్నారు. మరో ఇద్దరు (మహిళలు) ఆచారీ ఇంకా లభించలేదు. ఆచారీ లభించని వారి కోసం మరియు 3గురు బోటు సిఱ్పింది కోసం గాలింపు, రక్షణ చ్యాల్ (సెంట్ & రెస్ట్రో ఆపరేషన్లు) ఇంకా కొనసాగుతున్నాయి.

మృతుల వివరాలు :

క్ర.సం.	మృతుల పేర్లు	శ్రీ/పు	వయస్సు	కులం	చిరునామా
1.	కోల్గుంట అంజనేయులు S/o వెంకటసుఖ్యయ్	పు	53	రజక	మార్పిచెట్టు బజారు, ఒంగోలు టాన్
2.	పోహారి లలితమ్మి D/o బాపా రావు	శ్రీ	56	కమ్మ	ఊటుకూరు గ్రాా, నెల్లూరు జిల్లా
3.	ఆరవపల్లి గుర్వార్తావు S/o వెంకటేశ్వరరావు	పు	63	వైశ్వ	వ్యాచ్చి కాలనీ, దేవుడుచెరువు, ఒంగోలు,
4.	కూరపాటి నారాయణరాజు S/o రంగరాజు	పు	55	బట్టాజు	ప్రకాశం జిల్లా, గాంధీనగర్, సాయిబాబా టెంపుల్రోడ్,
5.	తిప్పారెడ్డి కుసుమాంఠ W/o కోదీరెడ్డి	శ్రీ	59	రెడ్డి	గొడుగుపాలెం గ్రాా, ఒంగోలు
6.	దాచర్ల భారతి W/o శివనారాయణ	శ్రీ	45	కమ్మ	ఎన్జెస్ కాలనీ, కర్కూలు రోడ్, ఒంగోలు టాన్
7.	జెట్టి ప్రభాకరరెడ్డి S/o లేటు చంద్రారెడ్డి	పు	62	రెడ్డి	కోర్టు సెంటర్, కె.బి.బార్ & రెస్ట్రోరెంట్ ఎదుట, ఒంగోలు ప్రకాశం జిల్లా

8.	పెండ్యుల నుజాత	ప్రీ	47	వైశ్య	డా.నె.16.1.11, బొందలవీధి,
9.	W/o శ్రీనివాసులు				బంగోలు
9.	వేగిరెడ్డి బిందుత్రీ	ప్రీ	40	రెడ్డి	గొడుగుపాలెం, బంగోలు టొన్ ప్రకాశం జిల్లా
10.	W/o నారాయణరెడ్డి				
10.	శాయని కోటేశ్వరరావు	పు	68	తెలగ	డా.నె.5-145, కర్నూలు రోడ్, 5వ క్రాస్రోడ్, బంగోలు టొన్
11.	S/o లేటు వెంకటస్వామి				
11.	బూసరపల్లి వెంకటేశ్వర్రు	పు	66	నాయ్యా	శీమవరపువారి వీధి, బంగోలుటొన్
12.	S/o లేటు రత్నయ్య				ప్రకాశం జిల్లా
12.	కల్గుంట వెంకటరమణ	పు	49	రజక	డా.నె.3-1-33, మరిచెట్లు వీధి, గజ్జలకుంట, బంగోలు
13.	S/o అంజనేయులు				
13.	శాయన వెంకాయమ్మ	ప్రీ	58	తెలగ	డా.నె.5-145, ఎన్జీవో కాలనీ, బంగోలు టొన్, ప్రకాశం జిల్లా
14.	W/o కోటేశ్వరరావు				
14.	దేవబత్తిన లీలావతి	ప్రీ	50	కమ్మ	డా.నె.7-669/2/220, బంగోలు పట్టికస్కూల్, బంగోలుటొన్
15.	W/o లేటు సుబ్బారావు				
క్ర.సం.	మృతుల పేర్లు	ప్రీ/పు	వయస్సు	కులం	చిరునామా
15.	పసుపులేది సీతారామయ్య	పు	55	కాపు	డా.నె.7-3-7, లాయర్సేట, బంగోలు టొన్
16.	S/o లేటు సుబ్బాయ్య				
16.	పసుపులేది అంజమ్మ	ప్రీ	45	కాపు	డా.నె.7-3-7, లాయర్సేట, బంగోలు టొన్
17.	W/o సీతారామయ్య				
17.	కటూరి సుధాకర్	పు	60	కమ్మ	ప్రవంతి ట్రేడర్స్, బస్టాండ్ వద్ద, బంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
18.	పోపూరి హరిత	ప్రీ	33	కమ్మ	స్వాఫ్తలం నెల్లూరు జిల్లా, ప్రస్తుతం విజయవాడ బందర్ రోడ్
19.	W/o ప్రభుకిరణ్				
19.	కోసూరి రిషిత్	పు	14		

గాయపడిన వారి వివరాలు

క్ర.సం.	గాయపడినవారి పేర్లు	ట్రై/పు	వయస్సు	కులం	చిరునామా
1.	వెన్నెల రమణమ్మ W/o సుబ్బారావు	ట్రై	48	నాయుడు	ఆర్టిసి డిపో వద్ద, వెంకటేశ్వర నగర్, ఒంగోలు
2.	ఒండ్రగుంట సునీత W/o హరిబాబు	ట్రై	45	కమ్మ	ఆర్టిసి డిపో వద్ద, వెంకటేశ్వర నగర్, ఒంగోలు
3.	కంత తులసి W/o వెంకటేశ్వర్రు	ట్రై	42	బలిజ	కరెంటు ఆఫీసు వద్ద, ఒంగోలు ప్రకాశం జిల్లా
4.	పోలా సాయి అష్టరనివాస్ S/o రంగారావు	పు	15	బలిజ	లీరాం కాలసీ, సమతనగర్, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
5.	కటారి భూలక్ష్మి W/o సుధాకర్రంరావు	ట్రై	57	కమ్మ	వంకా కాలసీ, కొత్త మార్గట్
6.	కూరపాటి ఉషారాణి W/o నారాయణరాజు	ట్రై	49	రాజులు	మంగమూరు రోడ్, 4వ వీధి, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
7.	జెట్టి లక్ష్మి W/o ప్రభాకరరెడ్డి	ట్రై	60	రెడ్డి	కోర్టు సెంటర్, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
8.	వేమిరెడ్డి కుందన D/o నారాయణరెడ్డి	ట్రై	20	రెడ్డి	డో.నె.0.6-1-73, గొడుగుపాలెం, ఒంగోలు
9.	పసుపులేటి ఉజ్యలసాయి S/o సతీష్కుమార్	పు	6	నాయుడు	కోర్టు సెంటర్, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
10.	తిప్పారెడ్డి కోటిరెడ్డి S/o సుర్యనరెడ్డి	పు	67	రెడ్డి	డో.నె.0.6-1-70, అయ్యపుస్వామి గుడి దగ్గర, గొడుగుపాలెం, ఒంగోలు
11.	కంతా వెంకటేశ్వర్రు S/o వెంకటస్వామి	పు	52	తెలగ	ఎన్జెంసో కాలసీ, 4వ క్రాస్రోడ్, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
12.	రాయపాటి సుబ్బాయమ్మ	ట్రై	55		ఒంగోలు టొన్, ప్రకాశం జిల్లా
13.	దారపునేని విజయతీ	ట్రై	45		సరస్వతి నగర్, నెల్లూరు టొన్
14.	బోడ్డు లక్ష్మి W/o వెంకటేశ్వర్రు	ట్రై	60	కమ్మ	కమ్మపాలెం, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
15.	ఒండ్రగుంట హరిబాబు	పు	50	కమ్మ	ఆర్టిసి బన్ డిపో దగ్గర, వెంకటేశ్వర నగర్, ఒంగోలు టొన్

క్ర.సం.	గాయచడినవారి పేర్లు	స్త్రీ/ప	వయస్సు	కులం	చిరునామా
16.	బోణ్టు వెంకట్ శ్రవ్ము	ప	65	కమ్మ	కమ్మపొలెం, ఒంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
17.	పెండెల శ్రీనివాసరావు S/o భద్రాచలం	ప	51	వైశ్య	బోందిలి వీధి, ఒంగోలు, ప్రకాశంజిల్లా
18.	దాచర్ణ శివనారాయణ	ప	48	కమ్మ	బంగోలు, ప్రకాశం జిల్లా
19.	బోల్లినేని కుమారి W/o హరిబాబు	స్త్రీ	35	కమ్మ	పొదలకూరు, నెల్లూరు జిల్లా
20.	కుడితపూడి సుగుణమ్మ W/o శ్రీనివాసులు	స్త్రీ	53	కమ్మ	పొదలకూరు, నెల్లూరు జిల్లా
21.	కుశ్వరమ్మ W/o కొండయ్య	స్త్రీ	55	కమ్మ	పొదలకూరు, నెల్లూరు జిల్లా

అచూకీ లభించనివారి వివరాలు

క్ర.సం.	అచూకీ లభించనివారి పేర్లు	స్త్రీ/ప	వయస్సు	కులం	చిరునామా
1.	సుజన	స్త్రీ			బంగోలు
2.	పోపూరి అశ్విక D/o ప్రభుకిరణ్	స్త్రీ	7	కమ్మ	స్వస్థలం నెల్లూరు జిల్లా, ప్రస్తుతం నివాసం విజయవాడ బందరు రోడ్

అచూకీ లభించని పడవ సిబ్బంది

- సూరిబాబు (కాకిసాడకు చెందిన బోటు డ్రైవర్)
- కైరవస్వామి (అసిష్టెంట్ డ్రైవర్)
- రామారావు (హోల్చర్)
- ♦ దుర్ఘటన సమాచారం అందిన వెంటనే జిల్లా కలెక్టర్ మరియు పోలీస్ అధికారులు, ఎన్డిఆర్ఎఫ్ బృందాలు, రక్షణ బృందాలు (రెస్మూర్ టీఎస్) మంచాహాదీన దుర్ఘటన ప్రాంతానికి తరలివెళ్ళి గాలింపు మరియు రక్షణ (సెర్బ్) & రెస్మూర్ అపరేషన్లు చేపట్టారు. ఆక్రిజన్ సిలిండర్లు / రణ్ణరు బోట్లు / డింగ్ బోట్లు, ఎమ్మెన్సీ లైట్లు మరియు సెన్సర్లు వంటి ఆధనిక పరికరాలతో ఈ బృందాలు చర్యలు చేపట్టాయి.
- ♦ 75 మంది సభ్యుల ఎన్డిఆర్ఎఫ్ బృందాలు 6 రఘ్యర్ బోట్లతో మంచాహాదీన సంఘటనా స్థలానికి తరలివెళ్ళాయి. ఎన్డిఆర్ఎఫ్ 6 బృందాలను పడవలతో సిద్ధంగా మోహరించింది. రాష్ట్ర మత్స్యకాంగా 15 బోట్లను మరియు అగ్నిమాపకశాఖ 4 బోట్లను, 43 మంది గజ కుతుగాళ్ళను వంపడం జరిగింది.

- ◆ గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నిష్ఠుకాయల చిన్నాజప్పు మరియు గౌరవ రాష్ట్ర మంత్రులు శ్రీ పి.నారాయణ మరియు శ్రీమతి అభిలాషియలు హంటాహందిన దుర్భటన ప్రాంతానికి తరలివెళ్లారు. పోలీసు ఉన్నతాధికారులు విజయవాడ డైరెక్టర్ జనరల్, కమీషనర్ ఆఫ్ పోలీస్, పర్మాటకాఫ్ కార్బోదర్చి సంఘటనా స్థలంలోనే ఉండి గాలింపు, రక్షణ చర్యలను పర్మాటించారు.
  - ◆ విజయవాడ సట్కెల్కెర్ కార్బోలయం మరియు ఒంగోలు కలెక్టర్ రూమ్లను ఏర్పాటుచేసి బంధువులకు ఎప్పుడికప్పుడు సమావరం మరియు గాలింపు, రక్షణ చర్యల గురించి తెలియజేయడం జరిగింది. రాత్రింబవట్టు ప్రథమ యంత్రాంగం ఈ చర్యలలో హర్షితా నిమగ్నమైంది.
  - ◆ గాయపడిన వారిని అత్యస్తున్నత వైష్ణవి చికిత్స నిమిత్తం సమీపంలోని ప్రివేటు ఆసుపత్రులలో చేర్చి చికిత్స అందించాము. మృతజీవులకు పోస్టుమార్ఫమ్ నిర్మించి వారి బంధువులకు వాటిని అప్పగించి స్ఫూర్తిలాలకు తరలించేందుకు ప్రత్యేక వాపానాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.
  - ◆ సంఘటన జరిగినప్పుడి నుండి ఎప్పుడికప్పుడు నేను పరిస్థితులను సమీక్షిస్తూ మంత్రులు, అధికార యంత్రాంగానికి పోలీసుర్కెన్సీ డ్యూరా తగిన సూచనలిస్తూ మార్గదర్శకం చేయడం జరిగింది.
  - ◆ పదవ ప్రమాద దుర్భటనపై పోలీసులు క్రిమినల్ కేసు నమోదు చేసి దర్శావు చేస్తున్నారు. ఇలిపొంపట్టుం పోలీస్ స్టేషన్లో 12.11.2017న రివర్ హోటిల్ & అడ్వంచర్స్ పార్ట్సనర్స్ కు చెందిన కుఱు వ్యక్తులపై కేసులు (క్రిమ్ నెం. 604/2017 యు/ఎస్ 304 పార్ట్-2 ఐపిసి) నమోదు చేశారు.
1. శ్రీ శేషం మోద కొండలరావు
  2. శ్రీ నిలం శేఖరిరావు
  3. శ్రీ గేదెల శ్రీను (పోలు డైవర్, తడ, ఏపీ టూరిజం)
  4. శ్రీ వింజమూరి విజయసారథి
  5. శ్రీ విట్టి
- ఈ దుర్భటనకు కారకులు ఏ స్థాయి వారైనా చట్ట ప్రకారం కలిన చర్యలు తీసుకుంటాం.
- ◆ మృతులలో “పీఎంజెసేబివై - చంద్రస్తు లీమా” కింద నమోదైన వారి కుటుంబాలకు రూ.10 లక్షలు ఎక్కువైపియా ఇవ్వాలయతుంది. మిగిలిన వారికి రూ.8 లక్షలు చెల్లించడం జరుగుతుంది.
  - ◆ ఈ దుర్భటనపై సమగ్ర దర్శావుకు రాష్ట్ర ప్రథముం ఆధేశాలు జారీ చేసింది. ఇద్దరు సీనియర్ అధికారులలో (బక్రు ఐవాన్, బక్రు ఐవీవాన్) కమిటీని నియమించి విచారణ చేయాలాం. బాధ్యతలను కలినంగా తీస్తాం. ఇలరవాణాలో సురక్షిత ప్రమాణాలు పాటించేలా, భవిష్యత్తో ఇటువంటి దుర్భటనలు పునరూపుతం కాకుండా అన్ని చర్యలు తీసుకుంటాం.
  - ◆ ఈ సందర్భంగా గాలింపు, రక్షణ చర్యలలో చురుకుగా పాల్గొన్న స్థానిక మత్యకారులకు, ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నడికుదిని పిన్చుయ్యగారికి మరియు శ్రీ కన్నా శివయ్యగారికి ఈ గౌరవ సభ తరఫున పోర్ట్‌కార్బో ప్రస్తుతాలు తెలియజేస్తున్నాను. వారి సేవలను ఈ సభ అభినందిస్తోంది.

తేది : 13.11.2017

నారా చంద్రబాబునాయుడు

ముఖ్యమంత్రి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రథముం

అధ్యక్షు, చనిపోయిన వారు మొత్తం 20 మంది. ఆ 20వ వ్యక్తిని గుర్తించడమైనది. ఏవరాలు మరికాసేవట్లో వస్తాయి.

మ.01.30

శ్రీ యండువల్లి శ్రీనివాసులు రెడ్డి: అధ్యక్షు, నిన్నటి రోజున కృష్ణానదిలో జరిగిన ఈ పడవ ప్రమాదం అత్యంత దురదృష్టకరమైనది. ఇటీవల కృష్ణానదిలోకి అత్యధికంగా సీరు చేరింది. ఇప్పుడు అక్కడ ఒక టూరిజం కేంద్రంలాగా వడవలు నడుపుకోవడానికి, ఆ బోట్లు లంగరు చేయడానికి పర్యాటకశాఖ కార్బూలయం పక్కనే ఆ బోటుకు అనుమతి ఎలా వచ్చింది? ఈ రోజు పర్యాటకశాఖ కార్బూలర్చి ముఖేష్కు మార్క్ మీనా గారు మాటల్చడుతూ ఈ బోటుమీద ప్రయాణం చేయడానికి, నడుపుకోవడానికి సిటిపారుదలశాఖ అనుమతి కావాలి. అటువంటి అనుమతులు ఏమీ లేవని చాలా స్వప్తంగా చెప్పారు. ఇంత పెద్ద ఎత్తున ప్రమాదం జరిగిన తరువాత మన చర్చలస్తీ చెప్పున్నారు. ఆ ప్రమాదం జరిగిన వెంటనే వసిగట్టి అక్కడి స్థానిక మత్యుకారులు సాహసాపేతంగా పదహారు మందిని కాపాడగలిగారు. పర్యాటకశాఖ అనుమతి లేకుండా అక్కడ బోట్లు ఎలా నడుపుతున్నారు? అదేవిధంగా సిటిపారుదల శాఖ అనుమతి లేకుండా డబ్బులు వసూలుచేస్తూ ఈ బోట్లు విహారం చేస్తూ ప్రమాదాలకు గురవుతుంటే అటువంటి అంశాలపట్ల కూడా ప్రభుత్వం ఏమాత్రం జాగ్రత్త వహించనందుకు చాలా బాధాకరంగా ఉంది. ఆ ప్రమాదంలో చనిపోయినవాళ్ళ ప్రకాశం, సెల్లారు జిల్లాలకు చెందినవాళ్ళ. చనిపోయినవారికి ప్రభుత్వం ప్రకటించిన పది లక్షల రూపాయల స్వప్తరిహారం వారి కుటుంబాలకు సరిపోదు కమక ఇర్రటి అయిదు లక్షల రూపాయలు, గాయవడినవారికి ఎనిమిది లక్షల రూపాయలు ఇవ్వాలని ఈ సందర్భంగా డిమాండు చేస్తున్నాము.

ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఆ నదిలో ఎక్కడివరకు పడవ ప్రమాణం చేయాలనేది పర్యాటకశాఖవారు సూచించాలి. గతంలో నదిలో సిశ్చ ఉండేవికావు. ఇప్పుడు నదిలో సిశ్చ చేరుకున్న తరువాత కూడా ఇంత నిర్లక్ష్య వైఫారి మహించడం బాధాకరం. అదేవిధంగా తమ ప్రాణాలనుకూడా లెక్కచెయ్యుకుండా 16 మంది ప్రయాణీకులను కాపాడిన మత్యుకారులకు ఈ నభ ద్వారా, మీ ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలువుకుంటూ, వెంటనే రక్షణ ప్రక్రియను చేపట్టి ప్రభుత్వ పరంగా అయితేనేమి, చంద్రస్తు బీమా ద్వారా అయితేనేమి ప్రభుత్వం ముందుకు రావడం కూడా మంచి పరిణామం. పర్యాటకులకు అక్కడ ఇసుక మేటవేసి ఉంటుందని, పరిస్థితులు ఇలా వస్తాయని తెలియక విహారయాత్రకు వచ్చి పడవ ప్రయాణం చేసినవాళ్ళే కాబట్టి చనిపోయినవాళ్ళకు ఇర్రటి అయిదు లక్షల రూపాయలను, గాయవడినవాళ్ళకు ఎనిమిది లక్షల రూపాయలను అందచేయాలని రెండోసారి నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే సిటిపారుదల శాఖ, పర్యాటకశాఖ అప్రమత్తంగా ఉండేందుకు మరింత చర్చలు చేస్తాలని, భవిష్యత్తులో అక్కడిదీపాన్ని సందర్శించడానికి, నదిలో ఏ ప్రాంతం వరకూ పర్యాటించాలో సూచిస్తూ, బోటు సామాన్ధంకన్నా తక్కువ స్థాయిలోనే పర్యాటకులు ఉండేలా జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. ఏదేమైనప్పటికీ ఇటువంటి దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరగడం చాలా బాధాకరం. వారికిచ్చే స్వప్తరిహారం పెంచేదిశగా ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచన చేయాలని చెప్పి అధ్యక్షులవారి ద్వారా ఉపముఖ్యమంత్రిగారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ బోడ్డు నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షు, నమన్సు తీప్రతను బట్టి ప్రత్యేక ప్రస్తావన ద్వారా ఈ అంశాన్ని ప్రస్తావించాలని మిమ్మల్ని కోరాము. అయితే ఈ అంశంపై ఉపముఖ్యమంత్రిగారు శాసన పరిషత్తులో స్టేట్మెంట్ ఇస్తారని మీరు తెలిపారు. అందుకు మీకు ధన్యవాదాలు. అయితే ఈ సంఘటనను ఆశేషాపీగా తీసుకోవడానికి పిల్లేదనేది మా

అభిప్రాయం. ఎందుకంటే తీరపొంతం చాలా పెద్ద ఎత్తున ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు వర్యటక రంగ అభివృద్ధి చాలా ముఖ్యమైన అంశం. వర్యటక రంగం అభివృద్ధి మీద ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా పెద్ద ఎత్తున కేంద్రికృతం చేసిన పరిస్థితి ఉంది.

మొదటగా మేము కోరేది ఆంధ్రప్రదేశ్ టూరిజండ్యారానే ఈ వర్యటక రంగం అభివృద్ధి జరిగితేనే వర్యటకుల ప్రాణాలకు రక్షణ ఉంటుంది. దానిని ఖచ్చితంగా పాటించాలని కోరుతున్నాము. రెండవ అంశం అక్కడ వర్యటించే సమయం దాటిపోయినవటికీ కూడా ప్రైవేటువాళ్ళకు అనుమతి ఉందో, లేదో అనే విషయాన్ని కూడా సభ దృష్టికి ప్రభుత్వం తీసుకురావలసిన అవసరముంది. అనుమతిలేని బోట్లు అక్కడ ఎందుకు ప్రయాణం చేస్తున్నాయి? ఒకవేళ అలా ప్రయాణం చేస్తుంటే నియంత్రించే చర్యలు ప్రభుత్వమైందుకు తీసుకోవడంలేదు? మూడో అంశం కృష్ణ, గోదావరి సంగమం దగ్గర గోదావరి జలాలు చేరే సందర్భంలో అక్కడ ఇనుక మేటవేసే పరిస్థితులు కూడా ఉన్నాయి. అలాంటప్పుడు ఖచ్చితంగా వర్యటక శాఖ నుంచి వర్యటకులను తీసుకెళ్ళే వడవలన్నింటికి ఒక మార్గాన్ని నిర్దేశించాల్సిన అవసరముంది. ఆ జాగ్రత్త కూడా పాటించకపోవడం మూలంగానే ఈరోజు ఇంత పెద్ద ఎత్తున ప్రాణ నష్టం జరిగింది. ఇక నాలుగో విషయం ఏమిటంటే, ఈ ప్రమాదానికి ఎవరైతే కారణమయ్యారో వాళ్ళ నుంచి కూడా నష్టపరిహారాన్ని ఇప్పించాల్సిన బాధ్యత ఉందని మేము భావిస్తున్నాము. నష్టపరిహారాన్ని వది లక్షల రూపాయలు కాకుండా ఇరవై అయిదు లక్షల రూపాయలు చెయ్యడానికి ప్రభుత్వం పునరాలో చన చెయ్యాలని కూడా ప్రభుత్వాన్ని, ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఉప ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

అలాగే కృష్ణానది ప్రాంతమంతా వర్యటక ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చెందే క్రమంలో గతంలోకూడా ఫెర్రీవద్ద దుర్ఘటనలు జరిగిన పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి ఆ ప్రాంతమంతలో వర్యటించి అక్కడను ప్రదేశాలు ప్రమాదానికి నిలయాలుగా ఉన్నాయో చూడాల్సిన అవసరముంది కనుక ఆ దిశగా కూడా దృష్టి పెట్టాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ దుర్ఘటనలో మరణించినవారి కుటుంబాలకు మా సంతాప, సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

ప్రభుత్వరంగంలో సేడు ఆర్.టి.సి ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం లేకుండా నడుస్తోంది. అదేవిధంగా వర్యటకాన్ని ప్రభుత్వంరంగంలో నడిపితే ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశాలు ఉండును. కానీ ప్రైవేటు కార్పొరేషన్‌ను ప్రోత్సహిస్తే మాత్రం ఖచ్చితంగా ఈ ప్రమాదం బారినపడి ప్రజలు ప్రాణాలు అర్ధించుకునే పరిస్థితి వస్తోంది. వర్యటకంలో ఒకవేళ ప్రైవేటు పాత్ర ఉన్న ప్రభుత్వం నియంత్రించే స్థితిలో ఉండాలే తప్ప ప్రభుత్వాన్ని దాటిపోయి వాళ్ళ స్వయంగా పెత్తనం చేసే పరిస్థితికి వస్తే ఇలాంటి పరిణామాలే వస్తాయి. ఇది ప్రభుత్వానికి మంచిదికాదు. అదేవిధంగా ప్రభుత్వ ప్రతిష్ట కూడా దిగ్జారుతుందనే విషయాన్ని సభద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తూ ఖచ్చితంగా వారికిచే నష్టపరిహారం గురించి పునరాలో చించాలని కోరుకుంటున్నాము. అలాగే ప్రమాదానికి కారణమైన వాళ్ళమీద చర్యతీసుకోవాలని, సంబంధిత నంస్త నుంచి కూడా మరణించినవారి కుటుంబాలకు నష్టపరిహారం ఇప్పించాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ సోము పీరాజు: అధ్యక్షా, ఈ ప్రమాదాలనేని ఒక ప్రభుత్వానికి సంబంధించింది కాను. ఇలాంటి సంఘటనలు అనేక సందర్భాల్లో చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఇలాంటి వాటికి పరిష్కారమేమిటి. గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ ఆర్.టి.సి బస్సుల్లో ఇలాంటి ప్రమాదాలు తక్కువనే విషయాన్ని చెప్పారు. కానీ వర్యటక బోట్లలో నిరంతరమూ ఇలాంటి ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. వస్తిమగోదావరి జిల్లాలో శివరాత్రి వంటి పండుగ సందర్భాల్లో

అనుమతి లేకుండా వడవల్లో ఎక్కువమంది వర్షాటకుల్ని తీసుకెళ్తుంటారు. వాటికి కూడా అనుమతి ఉండేలా చూడాలి. వర్షాటకాన్ని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్న పరిస్థితుల్లో వాళ్ళకు జరిగిన ప్రమాదం గురించి సభలో తప్పకుండా చర్చిద్దాం. అలాగే వారికి సంతాపం తెలియజేయడం, ప్రభుత్వం వారికి నిధులిచ్చి ఆదుకోవడమనేది సమంజసం. చాలాకాలం నుంచి రాజమండ్రి నుంచి పోలవరానికి ప్రతిరోజునుమారు నలభై బోట్లు ప్రాయాణిస్తున్నాయి.

మ.01.40

అధ్యక్షా, అలాగే కృష్ణ నదిలో కూడా బోట్లు నడుపుతున్నారు. సాధారణంగా ప్రభుత్వం దీనిమీద దృష్టి ఉంచుతుంది. అలాగే, వడవలు నడవడమనేది నిరంతరం జరిగే ప్రక్రియ. ఏటి సంఖ్య కూడా ఇంకా పెరుగుతూ ఉంటుంది. కర్యాలు నుండి కూడా బోట్లు నడిపేందుకు మనం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇలాంటి సందర్భంలో వర్షాటకశాఖలో ప్రతి బోటు ప్రారంభం అయ్యేటప్పుడు ఎంతమందితో ప్రయాణిస్తుంది అనేది చూడాలి. ఉదహరణకు ఒన్నుకు ఒకసీటింగ్ ఉంటుంది కాసీ బోటులలో ఆవిధమైన పరిస్థితి లేదు. దానికి కూడా ఒక నియంత్రణ ఉంటుంది. ఒక చిన్నబోటులో 25మంది, పెద్దబోటులో 100 నుండి 150 కంటే ఎక్కువ మంది ప్రయాణించడానికి లేదు. కాసీ దీనిని ఎవరు నియంత్రిస్తారు, దానికి సంబంధించిన యంత్రాంగం ఏ విధంగా ఉంది, ఈ యంత్రాంగం గురించి వర్యాఫ్టించే ప్రయత్నం చేయాలి. ఇలాంటి విషయాలను ఇక్కడ మాట్లాడడమే కాకుండా ఒక సభా సంఘాన్ని నియమించి మున్ముందు ఇలాంటి పరిస్థితులు ఉత్సుకం కాకుండా ఉండడానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటే బాగుంటుందనేది చర్చించి దీనికి పరిమితులు విధించేందుకు సభా సంఘం వారు ఇచ్చిన నలహాలు ప్రభుత్వం పాటిస్తే బాగుంటుంది. ఈ ప్రభుత్వాన్ని తప్పుపట్టడం కాదు, గత ప్రభుత్వాల కాలంలో కూడా ప్రమాదాలు జరిగాయి. ఈ ప్రమాదాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని దీనికి ఏవిధమైన పరిష్కారాలు కావాలనే అంశం మీద మనం చర్చించాలి. ప్రమాదంలో ఎవరైనా మరణించవచ్చు. ప్రయాణికుల నమచారంలో వారి కులాన్ని కూడా రాశారు. జర్నలిజంలో కూడా చూస్తూ ఉంటాము, కాలుజారి హరిజనుడు మరణం అని రాస్తూ ఉంటారు. కాలుజారితే హరిజనుడైనా, గిరిజనుడైనా మరణిస్తాడు. ఇందులో కులాన్ని మెన్నం చేశారు. అది అవసరమో కాదో నాకు తెలియదు, ఎవరికైనా ప్రమాదాలలో మరణం సహజం. ఇలాంటి సందర్భాలు పునరావృత్తం కాకుండా ఏం చేస్తే బాగుంటుందో ప్రభుత్వం చర్చించి, ఉపముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సందర్భంలో ఒక ప్రకటన చేస్తే బాగుంటుంది. చనిపోయిన వారికి సంతాపం తెలియజేయడం, ప్రభుత్వం తరఫున వారికి నిధులిచ్చి ఆదుకోవడం ఇది సహజంగా జరుగుతుంది. ఈ ప్రమాదాలు మరలా జరగుండా అడ్డుకోవడానికి రవాణా శాఖలో మిగతా వాహనాలకు ఉన్న నియమ నిబంధనలను బోట్లకు కూడా వర్తించ చేయాలంటే ఏం చేయాలనే అంశాన్ని ఉపముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటన చేస్తే బాగుంటుందని నా ఉధేశం.

శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణ మూర్తి (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటన చాలా బాధాకరమైన అంశం. ముఖ్యమాన్ ప్రమాదంలో మొత్తం 19 మంది చనిపోతే ఒక్క ప్రకాశం జిల్లా నుండి 17మంది

ఉన్నారు. వారు ఒంగోలు నగర ప్రాంత వానులు. వాకర్స్ అసాసియేషన్ పేరుతో ఉన్నప్పటికీ కులాలకు అతీతంగా మొంబర్స్ గా ఉన్నారు. ఇదే కాకుండా చిన్న చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకునేవారు నాకు వ్యక్తిగతంగా తెలిసిన వాళ్లు ఉన్నారు. ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వం వారు తక్కణం స్వందించి, వారి పరిధి మేర వారు సాయం చేశారు. అయితే నమోదు చేసుకున్న వారిలో చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు కాసి, గాయాలపాలు అయినవారికి ప్రభుత్వ వరంగా రూ.10లక్షలు, మిగిలినవాళ్లకు రూ.8ిలక్షలు ఇస్తామన్నారు. కొంతమంది నమోదు చేసుకుని ఉండకపోవచ్చు. అటువంటి నియమాలు ఏపి పెట్టకుండా అందరికి సహాయం అందేలా చూడాలని కోరుతున్నాను. గాయాలపాలైన వాళ్లు తిరిగి వారి పనులు చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంటుంది కాబట్టి అందరికి సహాయం అందేలా చూడాలి.

గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు అనులు బోట్లకి లైసెన్సులు ఎలా ఇస్తున్నారు, ఏవిధంగా మెజర్స్ తీసుకుంటున్నామనేది చూడాలి. అదేవిధంగా పేవర్లో చూశాము, లైఫ్ జాకెట్ అడిగినా కూడా అవసరం లేదని బోటు సిబ్బంది ఇవ్వలేదని చెబుతున్నారు. దానిమీద చాలా సీరియస్ గా యాక్స్ తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. దీనితోపాటు భవిష్యత్తులో టూరిజంను అభివృద్ధి చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నా, దానికి తగిన జాగ్రత్తలు కూడా తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ ఒక్క ప్రాంతమే కాదు, శ్రీశైలం, నాగార్జున సాగర్లలో కూడా బోటులు నడుస్తున్నాయి. వాటికి కూడా ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం ఉంది కాబట్టి బోట్లు అస్తి తనిట్టు చేసి కండిషన్లో ఉన్నాయా లేదా, నడిపే ట్రైఫలకు మైన్చెయిం ఉండా లేదా అనే అంశాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని తక్కు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. దీనితోపాటు ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని, బోట్ల విషయంలో ఎ.పి టూరిజం పరిధిలో ఉన్నపే కాకుండా బయట ఎన్ని బోట్లకు లైసెన్సులు, అనుమతులు ఇచ్చారు, వారు ఏ మార్గంలో ప్రయాణం చేస్తున్నారనే దానిని పర్యావ్హక్కించవలనిన అవసరం ఉన్నది. సాధారణంగా ప్రతీ చోట ఒక సేఫ్ రూట్ పెడతారు దానిని ఎందుకు గమనించలేక పోయాము, ఇవస్తే దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఒరవడి వచ్చినప్పుడు ఆటోమేటిక్ గా ఒడిదుడుకులు ఉంటాయి. కారుకి వేసినట్లు బ్రేకులు వేస్తే ఆగిపోయేది కాదు. బోటు సిటిలో పడినపోయిన తరవాత ఎవరి ఆధినంలో ఉండదు కాబట్టి ఏటన్నిటిసే గమనించి తక్కు చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డోక్కు మాణిక్యపర ప్రసాద్: అధ్యక్షా, ఈ సంఘటన చాలా దురదృష్టకరం. ఇంతమంది యాత్రికులు చనిపోవడం అనేది చాలా బాధాకరం. నా తరఫున, ప్రభుత్వం తరఫున వారికినా ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను. అయితే ఆ ప్రాంతం అంతా నేను తిరిగిన ప్రదేశం. నేను రాయపూడి నుండి ఇబ్రింపట్టం పైప్రి పరకూ సెలకు ఒకసారి వెళతాను. చాలా ఆహోదకరమైన వాతావరణం ఉంటుంది. అదీకాక పట్టినీమ సీళ్లు వచ్చిన తరువాత అది ఒకసుందరమైన ప్రదేశంగా మారింది. బహుశా అటువంటి ప్రాంతం ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు

ఎలా ఆలోచించారో ఆయనకు ఉన్న విజన్ ఏమిటో నాకు తెలియదు గాసీ, అక్కడ రాజధాని రావడం, తరువాత వట్టిస్తే సీరు రావడం ఫలితంగా వాటార్ లెవల్ పెరగడం ఇదంతా కూడా అక్కడ మంచి ఆహోదకరమైన వాతావరణం ఏర్పడింది. అటువంటి ప్రదేశంలో టూరిజం అభివృద్ధి చేసి మరిన్ని ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో మంచి సంకల్పంతో వనిచేస్తున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఈ సంఘటన జరగడం చాలా దురదృష్టికరం. ఇటువంటి సంఘటనలు భవిష్యత్తులో పునర్వృత్తం కాకుండా ఏం చర్యలు తీసుకోవాలో ఒక్క టూరిజం శాఖ వారు మాత్రమే కాకుండా ప్రభుత్వం వారు కూడా ఆలోచించాలి. నిన్న సంఘటన జరగగానే ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్.చినరాజప్ప గారు అక్కడికి వెళ్లి అక్కడి వారికి దైర్యం చెప్పారు.

మ.01.50

అధ్యక్షా, ఆ దుర్వాటన జరిగినప్పుడు పిచ్చయ్య మరియు శివయ్య అనే ఇద్దరు ఈతగాళ్లు చాలా గొప్ప సరీసు చేశారు. అయితే, అక్కడ ఈతగాళ్లు వాలంటరీగానో, బౌటస్ట్రింగ్లోనో మత్స్యకారుల్ని నియమించి, రక్షణ బోట్లను తిప్పితే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే వాళ్లు ఈతగా వాలంటా వద్ద దైర్యంగా సీటిలోకి వెళ్లి మిగతా వారిని కాపాడడానికి అవకాశం ఉంటుంది, అలాకాక ఎవరోఒకరిని నియమిస్తే ఇలాంటి దుర్వాటన జరిగినప్పుడు భయంతో నిస్పాయిలుగా ఉండిపోతారు. కాబట్టి టూరిజం బోట్లలో పాటు, సెక్యూరిటీ బోట్లు పెట్టి డౌటస్ట్రింగ్లో పర్ఫిక్యులర్గా మత్స్యకారుల్ని నియమించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచన చేస్తున్నాను. అక్కడ విడ్క్ కూడా తక్కువగానే ఉంటుంది కాబట్టి, సి.సి.కెమెరాలు కూడా పెడితే సంఘటన జరిగినప్పుడు వెంటనే స్పందించడానికి, ఎవరెవరు వెళుతున్నారు, బోటు కెపాసిటీకి మించి వెళుతున్నారా తెలుసుకునేందుకు వీలుంటుంది. దానికి ఒక కంట్రోలింగ్ వ్యవస్థ పెడితే వెంటనే సిగ్నల్ వచ్చి అలర్ట్ అవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అందువల్ల ఇలాంటి కార్యక్రమాలను చేపడితే భవిష్యత్తులో ఇటువంటి దురదృష్టికర సంఘటనలు జరుగకుండా ఉంటాయి. **That location is one of the best world location.** మంచి వర్యాటక ప్రాంతం. భవిష్యత్తులో ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రాష్ట్రాన్ని పర్యాటక ప్రాంతంగా అభివృద్ధి చేసి వేలాది మందికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడానికి చూస్తున్నట్లు కనిపెస్తున్నారు. అందువల్ల ఆ దురదృష్టికర సంఘటనలో చనిపోయిన చాలామంది కుటుంబాలకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలియజేస్తా, భవిష్యత్తులో ఇలాంటి చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామ సుబ్బారెడ్డి: అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటన చాలా దురదృష్టికరం. ఏదో ఆహోదకర వాతావరణంలో పవిత్ర సంగ్రహాన్ని చూడాలన్న ఆత్మతత్త్వాన్ని రావడం, అనుకోకుండా దురదృష్టికర సంఘటన జరగడం, కొంతమంది చనిపోవడం, మరికొంత మంది గల్లంతు అవ్వడం, కొంతమంది బయటవడడం జరిగింది. అయితే, ముఖ్యమంత్రిగారు గాసీ, అధికారులు గాసీ వెంటనే అప్రమత్తమై తక్షణ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, ప్రవంచంలో లేని, చూడదగ్గ ప్రదేశాలు మన రాష్ట్రంలో చాలా ఉన్నాయి. ఈ రోజు బోటింగు గాని, కొండ ప్రాంతాలు గాసీ, గుహలు గాసీ వర్యాటకానికి అనుకూలమైన రకరకాల ప్రదేశాలు మనకు ఉన్నాయి.

ఇలాంటి ప్రదేశాలకు ఎక్కువగా కొత్త వాళ్లు, కుటుంబంలో పెల్లలు, పెద్దలు, వృద్ధులు వచ్చి అక్కడ ఉన్న ఆహోదకర వాతావరణాన్ని అనుభవించాలని వస్తారు. టెక్నాలజీ బాగా పెరిగిన ఈ రోజుల్లో తీసుకోవాల్సిన ముందుజాగ్రత్త చర్యల గురించి సభ్యులు చెప్పారు. మన రాష్ట్రం నుండి మాత్రమే కాక, ఇతర రాష్ట్రాల నుండి కూడా ఈ పర్యాటక ప్రాంతాల్ని చూడడానికి వచ్చేవాళ్లన్నారు. ఏదైనా గాసీ, జాగ్రత్త చర్యలు అనేది ఆయా ప్రాంతాలను బట్టి తీసుకోవాలి అంటే కొండ ప్రాంతాలకు ఒక విధంగా, తీర ప్రాంతాలలో ఒక విధంగా, గుహల దగ్గర మరొకవిధంగా చర్యలు చేపట్టాలని తెలియజేస్తూ, చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు నంతాపాన్ని, మిగిలిన వారికి సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి (స్థాయికుంపులు-నెల్లారు): అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటనలో వినోద యాత్ర విషాద యాత్రగా మారింది. ఇది అందరూ బాధపడాల్సిన విషయం. కాసీ ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇటువంటి సంఘటనలు, ఈశాస్త్ర రాష్ట్రాలలో మాత్రమే కాక, దేశం నలుమూలలూ జరుగుతూనే ఉన్నాయి. అయితే నీటిని చట్టబద్ధంగా నియంత్రించవలని ఉంటుంది. దానిలో భాగంగా ఈ పడవలు ఎన్ని ఉన్నాయి, ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయని తెలుసుకోవాలంటే, వాటికి కూడా జిహివ్స అమర్షదం మాన్సిటీటరి చేయాలి. అప్పుడు ఏ పడవ గాసీ, బోటు గాసీ ఎక్కడ ఉండనేది తెలుసుకోని, ఈతగాళ్ల గాసీ, ఎవరైనా గాసీ వెళ్లి వాళ్లను రక్షించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అయితే ఎవరైనా సరే సీటిమీద ప్రయాణించేప్పుడు లైఫ్ జాకెట్ ఖచ్చితంగా వేసుకోవాలి, అది లేకుండా వాళ్ల పడవ ఎక్కడానికి అర్పలు కారు అనే విషయాన్ని నియంత్రించడానికి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఏది ఏమైనా చనిపోయిన వారిని తిరిగి తీసుకుర్తాలేము కాబట్టి, వాళ్ల కుటుంబాలకు ఎక్కుగేపియా ఇచ్చేందుకు ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీకారం చుట్టారు. అయితే చనిపోయిన వారి ప్రతి కుటుంబంలో ఎవరో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇస్తే, కొంతైనా వారు ఉపరిధిల్లడానికి అవకాశం ఉంటుందని, మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని ఆలోచించాలని కోరుకుంటూ, చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ గౌనివారి శ్రీనివాసులు: అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటన చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన. మేము రాత్రి ట్రైన్లో వచ్చేప్పుడు ఈ సంఘటనను తెలిసి చూసి చాలా బాధపడ్డాము. అసెంబ్లీ | ఫ్ వివ్ కూడా నాత్తో ఉన్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకవైపు అన్ని కార్యక్రమాలు మంచిగా చేయాలనే ఉద్దేశంతో ముందుకు వెళుతున్నారు. C.M అంటే Chief Minister కాదు, ఆయన Crisis Manager. ఎక్కడైనా ఇలాంటి దురదృష్టకర సంఘటనలు జరిగినప్పుడు అంటే గతంలో వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు, వరంగల్లలో ట్రైన్ యాస్టిడెంట్ జరిగింది, అప్పుడు ఆ జిల్లా కల్పక్ర మరియు ఎన్సి ల కంటే ముందు అక్కడకు వెళ్లి అక్కడి పరిస్థితుల్ని పరిశీలించడం మనమందరం చూశాము. అదేవిధంగా అంద్రా తీరప్రాంతాలలో విపరీతంగా వర్డూలు పడినప్పుడు, అక్కడే వారు ఉండి అక్కడ తక్కణ సహాయ చర్యలు చేపట్టేలా చేశారు. అవస్త్ర మనం చూశాము. అయితే ఇక్కడ మనం మాటల్డాడుకోవాలిన విషయం ఒకటి ఉంది. Prevention is better than cure అంటారు. ప్రమాదం జరిగిన తరువాత దాని

గురించి మనం పదేవదే మాటల్లడతాము. కానీ ఇలాంటి సంఘటనలు జరగకముందే వాటిని నివారించే విధంగా ఆలోచన చేయాల్సి ఉందని నేను నవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను. నిను చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు ప్రగాఢమైన సానుభూతిని తెలియజేస్తూ, వారి ఆత్మలకు శాంతి కలగాలని దేవుడిని ప్రార్థిస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు: అధ్యక్షు, నిన్న జరిగిన సంఘటన దురదృష్టకరం, చాలా బాధాకరం. ఎందుకంటే 19 మంది చనిపోవడం, ఇద్దరు గల్లంతు అవ్వడం జరిగింది. ఆ ప్రమాదంలో డెబ్బలు తగిలిన కుటుంబాలు కూడా ఈ దుర్వఱను తలచుకుంటూ, చనిపోయిన వారిని మరచిపోతే నరకయాతున అనుభవించే పరిస్థితి. ఇటువంటి కష్టం ఎవరికి రాకూడదు. అయితే మన నవ్వాంధ్రపదేశ్సిని ఒక టూరిజం హబ్గా చేయాలని, మన ముఖ్యమంత్రిగారు నిరంతరం శ్రమిస్తూ, ఒక బ్రాండ్ అంబాసిడర్గా ప్రచారం చేస్తూ, ఈ వట్టిసీమ ద్వారా పవిత్ర సంగమానికి ఒక పవిత్రత తీసుకువచ్చి అక్కడ అనేక దైవ కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తూ, పర్యాటక రంగం అభివృద్ధి చెందేట్లుగా చేయడం, సందర్భకులు ఎక్కువ మంది వచ్చేట్లుగా చేయడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరగడం చాలా బాధాకరం.

మ. 02.00

అధ్యక్షు, అయినవ్వటికి కూడా ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవలనిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇటువంటివి కేవలం విజయవాడ కృష్ణాజిల్లా పవిత్ర సంగమం వద్దే కాకుండా, ప్రతిచోటూ అంటే ఎక్కడైతే పర్యాటక ప్రదేశాలు ఉంటాయో, అక్కడ వినోదం ప్రక్కన విషాదం కూడా పాంచి ఉంటోంది. ఎందుకంటే, విశాఖపట్టణంలోని సముద్రతీరమైన రామకృష్ణ బీచ్లో ఎంతోమంది ఇంజనీరింగు విద్యార్థులు మాములుగా స్నానానికని వెళ్లి చనిపోయిన సందర్భాలు పునరావృతం అవుతూనే ఉన్నాయి. కాబట్టి, ఇటువంటి సందర్భాలు పునరావృతం కాకుండా, ఎప్పుడైతే మనం పర్యాటక శాఖను అభివృద్ధి చేస్తామో, ఆ పర్యాటక ప్రాంతంలో వివిధ ఇతర శాఖలతో సమన్వయం చేసుకొని, రెస్యూర్స్ టీంల ద్వారా రక్షణ చర్యలు చేపట్టాలి. అక్కడ డబ్బులకు ఉద్యోగులను నియమించుకునే విధంగా తగిన చర్యలు తీసుకుంటే, ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా నష్టాన్ని నివారించడానికి, వినోదంతోపాటు ప్రమాదం కూడా ఉంటుందని ముందస్తు జాగ్రత్తలు, పోవ్వరికలు చేయడానికి అక్కడ పర్యాటకులను జాగ్రత్తం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా మన అంధ్రపదేశ్ రాష్ట్రం పర్యాటక రాష్ట్రంగా అభివృద్ధి చెందడం కోసం ఇతర రాష్ట్రాలు, దేశాల నుంచి సందర్భకులు రావడం కోసం వారికి ఇక్కడ భద్రత ఉందని నమ్మకం కలిగించేందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా, ఇటువంటి ఘటనల నుంచి సరైన ఆలోచనలు చేసి, రాబోయే రోజుల్లో ఇటువంటి ఘటనలు పునరావృతం కాకుండా, సరైన విధానాన్ని ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

ఎవరైతే ఈ దుర్దటనలో మరణించిన వారున్నారో, వారికి సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ, వారి కుటుంబం సభ్యులకు తమ ద్వారా నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ రాము సూర్యారావు: అధ్యక్షా, మన ముఖ్యమంత్రిగారు రాజధాని నగరాన్ని అత్యస్తత స్థాయిలో అభివృద్ధి చేస్తున్న చోటే, మన రాజధానికి సమిపంలోనే విషాదం చోటుచేసుకోవడం అత్యంత దురదృష్టకరమైన సంఘటన ఇది. అనుమతి లేకుండా బోటును నడవడమనేది చాలా బాధాకరమైన విషయం. అత్యంత శోచియం. రాష్ట్రంలోని మిగతా ప్రదేశాల సమానంగా పర్యాటకంగా అభివృద్ధి చేయాలనుకున్న ఈ ప్రాంతంలోని ఇటువంటి సంఘటనలు జరగకూడదు. అందరూ మేలుకోవాలని కోరుతున్నాను. సభ్యులు శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి గారు చక్కటి సూచనలు చేశారు. మరణించిన కుటుంబాలలోని మిగిలిన వ్యక్తులకు ఉపాధిని కల్పిస్తే, భవిష్యత్తులో వారి జీవితాలు బాగుంటాయని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. మరొకసారి ఈ దురదృష్టకరమైన సంఘటనకు నా తరఫున ఆ కుటుంబాలకు తీవ్ర సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పణ్ణుల సుసీత: అధ్యక్షా, నిన్న జరిగిన సంఘటనకు సంబంధించి ప్రకాశం జిల్లాకు చెందినవారు ఎక్కువగా చనిపోవడం అత్యంత బాధాకరమైన అంశం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఈ అంశానికి సంబంధించి తమ బాధను వ్యక్తం చేశారు. ఎందుకంటే, ఈ ప్రాంతాన్ని మన నూతన రాజధాని అమరావతిలో పర్యాటక కేంద్రంగా చేయాలనే ఆశయం గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిది. అటువంటి సమయంలో ఇటువంటి సంఘటన జరగడం నిజంగా దురదృష్టకరం. చనిపోయిన బాధిత కుటుంబాలలోని వ్యక్తులకు వెంటనే రూ.8ిలక్షల ఎక్స్‌గ్రేషియా ప్రకటించినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇంకా ఆ కుటుంబాలను ఆదుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృత్తం కాకుండా, మన ప్రభుత్వానికి ఇంకా మంచి పేరు రావాలంటే, ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృత్తం కాకుండా చూసుకుంటే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. వారి కుటుంబాలకు నా ప్రగాఢ సానుభూతిని ఈ సభ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ వి.వి.ఎన్. మాధవ్: అధ్యక్షా, నిన్న హృదాయ విదారకమైన సంఘటన జరిగింది. ఇంతమంది చనిపోవడం దురదృష్టకరం. అది కూడా రాజధాని ప్రాంతంలో జరగడం ప్రభుత్వానికి కూడా మచ్చ తెచ్చే విధంగా, ప్రతిష్టదెబ్బతినే విధంగా ఉందని మా భావం. ఇందులో మానవ త్విద్దం కూడా ఉంది. బోటు యాజమాన్యం వారి స్వార్థానికి ప్రలోభ పెట్టి ముందుకు వెళ్ళడమనే దానిలో ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం కూడా చాలా స్వప్తంగా కనిపిస్తోంది. ఏదైతే పర్యాటక శాఖ ఉండో, ఆ శాఖ కార్బూలయం ప్రక్కనే ఆ బోటు లంగరు వేసి ఉండడం, దానికి ముందే ఆ బోటు ఒకసారి నది లోపలకు వెళ్ళి వస్తే, అక్కడ యాజమాన్యం వాళ్ళ మీకు బోటు అనుమతులు లేవని చెప్పినా, వినకుండా ఇంకా ఎక్కువ మందిని ఎక్కించుకుని తీసుకువెళ్ళడంతో ఇటువంటి సంఘటన జరిగింది. దీనివలన మొత్తం పర్యాటక, సిటిపారుదల శాఖలు ఇందులో బాధ్యత పహించేవిధంగా ఉంటే, అప్పుడు నమగ్రంగా దర్శావ్శు జరగడానికి అవకాశం ఉంది. భవిష్యత్తులో ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృత్తం కాకుండా ఉండేందుకు అవకాశాలు ఏనైతే ఉన్నాయో

వాటికి సంబంధించిన చర్యలు తీసుకోవడానికి పూర్తిగా అవకాశం ఉంటుంది. మనం తప్పకుండా ఈ సంఘటన ద్వారా పారాలు నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. పారుగున ఉన్న కేరళ రాష్ట్రంలోని తేక్కడి నరస్వలో దాదాపు 40 మంది మరణించడం జరిగింది. అక్కడ కూడా బోటు ప్రమాదం జరిగింది. నహజంగా బ్రహ్మపురుణానదిలో ఎప్పుడూ ప్రమాదాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. మన దేశంలోని అన్ని నదులకన్నా బ్రహ్మపురుణా నది ఉగ్రరూపంతో నడిచే నది. ఆ నదిలో ప్రయాణించే ప్రయాణికులకు ఆ విధంగా ప్రమాదాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. అలాగే, ఒడిశా రాష్ట్రంలోని మహానదిలో దాదాపు 100 మంది వడవ ప్రమాదంలో చనిపోవడం జరిగింది. ఇటువంటి మరణాలకు సంబంధించి గతంలో ప్రభుత్వం ఒక కమెటీని వేయడం జరిగింది. అలాగే, ఒక ఇంటర్వెన్షనర్ జర్నల్ అఫ్ ఇన్స్ట్రోవేటివ్ రిసర్చ్ సంస్థ అనేక రికమెండేషన్లు చేయడం జరిగింది. ఆ రికమెండేషన్లను మన రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా తప్పకుండా పరిగణనలోకి తీసుకుంటూ ముందుకు వెళ్లాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్ష, అదేవిధంగా బోటును తయారుచేసే సంపదాయకమత్యకారులు ఎవరైతే చేపల వేలకు వెళుతున్నారో, వారితో బోటును తయారు చేయిస్తున్నారన్న వార్తలు కూడా ఉన్నాయి. కేరళలో కూడా ఆ విధంగా తయారు చేసిన బోటులోనే ప్రమాదాలు జరిగినాయనే వార్తలు వచ్చాయి. ఆ బోటులోనే వెర్షటుకులు కూడా వెళుతున్నారు. ఆ బోటును కూడా అనేక ప్రమాణాలు పాటించి తయారు చేస్తేనే తప్ప, ఆ బోటు వెళ్లడానికి అవకాశం లేకుండా ఉండేవి. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా, విశాఖపట్టణం లోని నాపెల్ విష్ డిజైన్ కార్బోరేషన్ అని చెప్పి సిఎస్ ఆర్ అని ఒక రిసర్చ్ ఇన్స్ట్రోయూల్ ఉంది. అది ఒక ల్యాబ్. అందులో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో ప్రయాణికులు ఎక్కు బోటులో ప్రమాదానికి సంబంధించిన అంశాలు, ముఖ్యంగా ఎస్.ఎస్. సిస్టం ఏదైతే ఉందో అంటే చిన్న ప్రమాదానికి లోపైనా కూడా సమాచారాన్ని ఇచ్చే వ్యవస్థ ఉండేలా నిర్మిస్తే బాగుంటుంది. ముఖ్యంగా పెద్ద నదులలో వెళ్లే వడవలలో నావిగేషన్ ఛానల్ ఏదైతే ఉందో, వాటన్నింటిని పూర్తిగా పరిశోధన చేసి, వాటికి అనుగుణానే బోటును తయారు చేయాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా కృష్ణ, గోదావరి నదుల సంగు ప్రాంతం ఏదైతే ఉందో అక్కడ పూర్తిగా నుడులకు, మేటలకు అలవాలంగా మారిందని చెప్పి ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. వాటికి అనుగుణానే బోటును తయారుచేసే వారికి, నడిపేవారికి కూడా శిక్షణ ఇవ్వాలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. నిన్నటి సంఘటనలో బోటు నడిపే వ్యక్తికి అనుభవ రాహిత్యం వల్ల దురటన జరిగింది. అంతేగాకుండా, అతనికి లైసెన్సు కూడా లేకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. అంతేగాకుండా, ఆ బోటు కూడా ప్రమాణాలకు అనుగుణాగా తయారుకాలేదని కూడా ప్రమాదానికి సమాప్తమైన కారణంగా తెలుస్తోంది. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగానే సామర్థ్యం, రక్షణ నదుపాయాలు లేకపోవడం కూడా ఒక కారణంగా పేర్కొనవచ్చు. అంతేగాకుండా, బోటుకు రిజిస్ట్రేషన్లు చేయడమే కాకుండా, ఏ నదికి సంబంధించి ఆ నదికి ట్రైవర్లకు శిక్షణ ఇవ్వాలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అంతేగాకుండా, గతంలో జరిగినటువంటి అనేక సంఘటనలకు సంబంధించి జరిగిన అధ్యయన కమిటీలు ఇచ్చిన నివేదికల ఆధారంగా ప్రభుత్వం కృష్ణ, గోదావరి నదుల విషయంలో అనేక పరిరక్షణ చర్యలు తీసుకోవడం వల్ల ఇటువంటి ప్రమాదాలు పునరావృతం కావని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి

తీసుకువస్తున్నాను. అలాగే, ఈ ప్రమాద సంఘటనలో మృతి చెందిన అభాగ్యులు ఎవరైతే ఉన్నారో, వారందరికి కూడా సత్తగతులు కలగాలని చెప్పి, వారి కుటుంబాలకు నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. ఇష్టటివరకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న చర్యలకు అభినందనలు తెలుపుతూ, ఇటువంటి దుర్భటనలు పునరావృతం కాకుండా వరిరక్షణ చర్యలు చేపట్టవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కత్తి నరసింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, నిన్న జరిగినటువంటి సంఘటన చాలా దురదృష్టకరం. చనిపోయిన వ్యక్తులకు నా తీవ్రనంతాపాన్ని సభ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. ప్రధానంగా నదుల దగ్గరే కాకుండా, ఇటీవలే అనంతపురం జిల్లాలో గుంతకల్లు దగ్గర ఒక చెరువులో పండగకు వచ్చినటువంటి బంధువుల పిల్లలు ఆడుతూపాడుతూ, ప్రక్కన ఉన్నటువంటి చెరువు దగ్గర ఉన్న పడవ ఎక్కి, గల్లంతై, చనిపోయిన సంఘటన జరిగింది. ఈ సంఘటన అనంతపురం జిల్లాలో చాలా తీవ్రమైన కలకలం రేకెత్తించింది. ఈ విధంగా చెరువులు, కుంటలు, నదులలో సంఘటనలు జరిగినప్పుడు పరామర్శించడం, సానుభూతి చెప్పడం, వారికి కొంత ఎక్స్‌గ్రేసీయా ప్రకటించడం కూడా జరుగుతోంది. కానీ, ఆ తరువాత ప్రభుత్వాలు తీసుకునే చర్యలు ఏ విధంగా ఉన్నాయనేదానికి సంబంధించిన ఫాలోప్ప లేదు. నిన్నటి సంఘటనకు సంబంధించి కూడా ఇద్దరు ఐవైఎస్, ఒక ఐపిఎస్ అధికారులతో త్రీమేన్ కమిటీని వేశారు. ఈ కమిటీకి కూడా నిర్మిష్టమైన కాలపరిమితి ఉండాలి. దీనికి వారం, పది, మూడు రోజులా అనే కాలపరిమితి కూడా ఉండాలి. ఆ కమిటీ ఇచ్చేటటువంటి రికమెండెన్స్ ఖచ్చితంగా అమలుచేసే విధంగా, పటిష్టంగా ఉంటే కనుక ప్రభుత్వం వాటికి సంబంధించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటే, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా ఉంటాయని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బచ్చుల అర్థసుడు (శాసనసభా నియోజకవర్గం): అధ్యక్షా, నిన్న చాలా దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరిగింది. మెక్కెళ్ళ బోట్ల యజమానిగా నాకు అనుభవం ఉంది. ఈ రోజున అక్కడ ఉన్నటువంటి బోట్లు ఏవీ కూడా టూరిజమానికి పనికిప్పేవి కావు. వారికి ఉన్నటువంటి బోట్లలో పై అంతస్తు కూడా కట్టి, దానిమీదకు కూడా ప్రయాణికులను ఎక్కించేస్తున్నారు. ఎటువంటి పరిస్థితులలోను ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక శాఖ ద్వారా నిర్మిష్టమైన కొలతలతో ఉన్నటువంటి బోట్ల నిర్మాణం జరిపి, అటువంటి బోట్లను మాత్రమే నదులలో త్రిప్పేటట్లయితే ప్రయాణికులకు రక్షణ ఏర్పడుతుంది. ఇటువంటి వాటికలన ఎటువంటి నదిలో అయినా విహారయాత్రలు చేయడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. కాబట్టి, నిన్న జరిగిన దుర్భటనలో ప్రభుత్వం చాలా త్వరిత గతిన చర్యలు తీసుకున్నది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా స్వందించి, తక్షణ చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. నిన్ననే హోం మంత్రిగారు, అధికార యంత్రాంగం స్నేహితులు వసిచేసినా, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతో ఉండని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అంతేగాకుండా, ఈనాడు అక్కడ పర్యాటక శాఖ అభివృద్ధికి చాలా ఒత్తిడి ఉంది. ఆ ఒత్తిడిని దృష్టిలో పెట్టుకుని పర్యాటక శాఖ దినదినాభివృద్ధి చెందుతున్న దశలో బోట్ల నిర్మాణాన్ని కొలతల ప్రకారం సక్రమంగా వచ్చేవిధంగా తయారుచేయాలని,

లైసెన్సు ఉన్న బోటును మాత్రమే అక్కడ విహారానికి ఉపయోగించేవిధంగా చర్యలు తీసుకుంటే నష్టాలు జరగుండా ఉంటాయని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా శిక్షణ పాందిన గజరంతగాళ్ళ కొంతమందిని ఏదోఒకరకంగా అక్కడ నియామకం చేయాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఎప్పుడూ కూడా సిటి ఒరవడి పెరిగితే ఒక ప్రక్క మెరక వస్తుంది. సిటి ఒరవడి తగ్గితే మరొక ప్రక్కకు సిరు వెళుతూ ఉంటుంది. ఎక్కడ మెరక ఉంది, ఎక్కడ లేదు అనేదానికి గుర్తుగా జెండాలను పాతించి, ఒక దారిని క్రమబద్ధికరించేటట్లయితే, ఇటువంటి ప్రమాదాలు జరగుండా ఉంటాయి. కాబట్టి అటువంటి చర్యలు తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వం ద్వారా వర్యాటక శాఖ ఆధ్వర్యంలో చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. అలాగే, చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

మ.02.10

డా.ఎ.ఎస్.రామకృష్ణ: అధ్యక్షా, మెయిట్టమెయిదటిసారిగా ఈ సంఘటన జరిగినందుకు అక్కడ మరణించినటువంటి వారికి, గాయపడినటువంటి వారికి నా సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు బ్రిటీషు విమానాల విన్యాసాలు జరిగినప్పుడు ఆ కార్యక్రమంలో పాల్గొనప్పుడు ఇదివరకు గౌరవ సభ్యులు డొక్క మాణిక్య వరప్రసాద్ గారు చెప్పినట్లు ఆయన కూడా అదే మాట చెప్పారు. ప్రపంచంలోనే అరుదైనటువంటి సుందరమైన ప్రదేశం ఇదని చెప్పారు. అటువంటి ప్రదేశంలో ఇటువంటి సంఘటనలు జరగటం నిజంగా చాలా దురదృష్టకరమైనటువంటి విషయం. రాబోయే రోజుల్లో గొప్ప టూరిస్టు సెంటర్గా అభివృద్ధి చెందే ప్రాంతం. ఈ మధ్య పారశాలలోని విద్యార్థులను తప్పనిసరిగా విహారయాత్రలకు తీసుకెళ్లాలని అనుకోంటున్నారు. ఆ విధమైనటువంటి ప్రతిపాదన కూడా వచ్చింది. మీ ద్వారా సేను హోంమంత్రిగారిని కోరేదేమిటంటే, అటువంటి ప్రాంతాలకు వీల్లలను తీసుకుని పోయినప్పుడు ముందుగానే వారికి సమాచారం ఇవ్వపటనిన అవసరం ఉంది. వీరందరూ ఎటువంటి సమాచారం ఇవ్వకుండా వెళ్లి ప్రమాదకరమైన పడులు ఎక్కి ప్రమాదానికి గురవుతున్నారు. కాబట్టి ముందుగానే సమాచారం ఇస్తే ముందన్న చర్యలు తీసుకునే అవకాశం ఉంటుందని చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే, చాలామంది పారశాల విద్యార్థులు పవిత్ర సంగమానికి పెట్టటం జరుగుతోంది. రాబోయే రోజుల్లో అ విధమైనటువంటి ముందన్న చర్యలు ఏ విధంగా తీసుకోవాలో ఆ విధంగా తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చినరాజ్పు: అధ్యక్షా, ఈ చర్యలో గౌరవ సభ్యులందరూ 15 మంది పాల్గొనడం జరిగింది. దీనిలో గౌరవసభ్యులు సర్వార్థి యడవల్లి శ్రీనివాసులురెడ్డి, బోడ్డు నాగేశ్వరరావు, సాము పీరాజు, కరణం బలరామకృష్ణ మూర్తి, డొక్క మాణిక్య వరప్రసాద్, పి. రామ సుబ్రాంత్రీ, వాకాటి నారాయణరెడ్డి, గౌనివాని శ్రీనివాసులు, గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు, రాము సుర్యారావు, పోతుల సుసీత, పి.వి.ఎన్.మాధవ్, కత్తి నర్సింహరెడ్డి, బచ్చుల అర్థసుడు, డా. ఎ.ఎస్.రామకృష్ణ గారు వంటి పెద్దలందరూ మంచి సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చారు. ఇప్పటికే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు మాతో చర్చించి నలహాలు, సూచనలు ఇప్పడమే కాకుండా, ఈ యాక్సిడెంట్ మీద ఒక కనిటి వేసి త్వరగా నివేదిక నమర్చించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఆయన ఆదేశించారని సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అలాగే, శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు మాటల్లాడుతూ ఆ బోటుకి అనుమతులు లేవని చెప్పడం జరిగింది. దానిపై ఖచ్చితంగా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పారు. మేము కూడా చెప్పడం జరిగింది. అలాగే, నష్టపరిహారం విషయం గురించి, నిన్ననే మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు గారు రూ.10,00,000/- చంద్రన్న బీమా పథకంలో ఉన్నవారికి అనోన్స్ చేశారు. పథకం లేని వారికి రూ.8,00,000/- అని చెప్పారు. ఇదివరకే ముఖ్యమంత్రి గారు మాతో మాటల్లాడినప్పుడు కూడా అన్నారు. ఈ సభలో కూడా అనోన్స్ చేయాలని చెప్పారు. ఎందుకంటే, టూరిజంకి వచ్చి ప్రమాదానికి గురయ్యారు. కాబట్టి, ఎక్కువ నష్టపరిహారాన్ని ప్రకటించడం జరిగిందని చెప్పారు.

అలాగే, బొడ్డు నాగేష్వరరావుగారు కూడా భద్రత విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పారు. ఇప్పటికే భద్రత విషయంలో టూరిజానికి సంబంధించి బోటు ఉన్నవారికి లెఫ్ జాకెట్ గాసీ, ఇతర అనుమతులు పక్కాగా ఉన్నాయి. ఇది ప్రైవేట్ అపరేవన్లో జరిగింది. ఈ ప్రైవేట్ బోటులను నడవవద్దని టూరిజం శాఖ క్లియర్గా చెప్పింది. సాయంత్రం అయ్యెనరికి ఆ పడవలను నడవటం జరిగింది. దానిలో కూడా ఎందుకు వచ్చింది ఎలా వచ్చిందని అడగడం జరిగింది. భద్రత విషయంలో మాత్రం ఆర్ట్రీసీ బస్సులకు ఎంత భద్రత ఉందో టూరిజంలో నడిపే బోటులకు కూడా అంతే భద్రత ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. అనుమతి లేని పడవలను ఎంక్షెర్టి చేసి చర్యలు తీసుకొంటామని చెప్పి నభ్యలు శ్రీ బొడ్డు నాగేష్వరరావుగారికి తెలియజేస్తున్నాను.

సేము వీరాజు గారు చాలా సందర్భాలలో చెప్పారు. గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాల్లో ప్రమాదాలు జరుగుతున్నాయి. భద్రత విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలని అన్నారు. తప్పనిసరిగా భద్రత విషయంలో చర్యలు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇటు కృష్ణే, గోదావరి నదుల్లో, విశాఖపట్టం బీచ్లో కూడా ప్రమాదాలు ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. అన్నింటిని కూడా ఏం చేయాలో కమటి నిర్దయించిన తరువాత, కొన్ని గైడ్లెన్స్ తీసుకొని డైరక్షన్ ఇవ్వడం జరుగుతుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

నభ్యలు శ్రీ కరణం బలరామకృష్ణమూర్తి గారు కూడా ఇంతకముందు మాటల్లాడినప్పుడు బాధితులు వారి జిల్లా వానులని తెలిపారు. ఈ సంఘటన విషయంలో చాలా బాధ వద్దారు. నష్టపరిహారం పెంచమని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా అడిగారు. అలాగే లైసెన్స్ ఇచ్చే విషయంలో ఇరిగేప్స్ డిపార్ట్మెంట్ మరియు వర్యా టక శాఖలు కోఆర్డినేట్ చేసుకుని బోటు లైసెన్సులు ఇవ్వాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఆదేశాలు ఇచ్చారని చెప్పి నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే, గౌరవ నభ్యలు డోక్కు మాటిక్క వరప్రసాద్ గారు మాటల్లాడుతూ, మత్స్యకారులు, గజ ఈతగాళ్లు కొంతమందిని కాపాడారని చెప్పారు. వీరిని బోటుసార్టింగు ద్వారా తీసుకుంటే బాగుంటుందని సూచనలిచ్చారు.

అటువంటి వాటిని తప్పనిసరిగా ఎంకరేజ్ చేస్తాము. పెట్రోలింగ్ విషయంలో కూడా తప్పనిసరిగా ఒక బోటును నియమించి ఇలాంటి ప్రాంతంలో పెట్రోలింగు జరిగే విధంగా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎక్కడైతే ముఖ్యమైన స్టోర్లున్నాయో, వాటివద్ద సీసీ కెమెరాలను పెట్టాలని సూచనలిచ్చారు. అలాగే రామ సుబ్బారెడ్డి గారు భద్రత విషయంలో కొన్ని సూచనలిచ్చారు. భద్రత విషయంలో తప్పనిసరిగా అన్ని చర్యలు తీసుకోంటామని నేను తెలియజేస్తున్నాను. సభ్యులు శ్రీ వాకాటి నారాయణ రెడ్డి గారు మాటల్లడుతూ, టూరిజం బోటుకు కూడా జి.పి.ఎన్. సిస్టమ్సు పెట్టమన్నారు. నముద్రంలో మత్స్యకారులు వేటకు వెళ్లినప్పుడు తుపాను వస్తే ఉపయోగపడడా నికి పీఎస్ కు జి.పి.ఎన్. సిస్టమ్సు పెట్టడం జరిగింది. అదేవిధంగా, టూరిజం బోటుకు కూడా జి.పి.ఎన్. సిస్టమ్సు పెట్టడం కోసం పరిశీలిస్తామని వారికి తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే, గౌరవ సభ్యులు గౌనివారి శ్రీనివాసులు గారు, గాదె శ్రీనివాసులు నాయుడు గారు కూడా కొన్ని సూచనలు ఇచ్చారు. వైజాగ్ బీఎస్ గురించి కూడా ఆయన చెప్పడం జరిగింది. ప్రతినెలలో సుమారు 5 నుంచి 10 మంది విద్యార్థులు వైజాగ్ బీఎస్ లో స్టూనానికి వెళ్లి మునిగిపోవడం జరుగుతోంది. ఆ విషయంలో కూడా అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోంటాము. గౌరవ సభ్యులు సూర్యారావు గారు మాటల్లడుతూ, ఉపాధి విషయం గురించి మాటల్లారు. దాని గురించి కూడా ఆలోచిస్తాము.

అలాగే, సభ్యురాలు పోతుల సుసీత గారు మాటల్లడుతూ, వారి జిల్లాకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు గురించి చెప్పడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పి.వి.ఎన్. మాధవ్ గారు మాటల్లడుతూ, ఆ ప్రమాదానికి కారకులైన వారిపై కరినచర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పారు. బోటుకు లైసెన్సుల విషయం మరియు ఇతర విషయాలపై తగిన చర్యలు తీసుకోంటామని సభ్యులు మాధవ్ కు తమరిద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు శ్రీ బమ్మల అర్చనడు గారు, శ్రీ కత్తి నరసింహ రెడ్డి గారు కూడా కొన్ని సూచనలిచ్చారు. సభ్యులంతా చెబుతున్న విషయమేమిటంటే వర్యాటకులకు భద్రత విషయంలో పక్షాందిగా ఉండాలి, బోటుకు తప్పనిసరిగా లైసెన్సులు ఉండాలి. ఎక్కడా కూడా ప్రమాదాలు జరగకూడదనే ఉద్దేశంలో సభ్యులందరూ కూడా సూచనలివ్వడం జరిగింది. వారి సూచనలను తప్పకుండా పాటిస్తామని చెబుతున్నాను. అలాగే రామకృష్ణ గారు కూడా ఒక సూచనను ఇచ్చారు. విద్యార్థులు విహారయాత్రలకు వెళ్లినప్పుడు ముందుగానే తెలియజేయాలన్నారు. పిల్లల విషయంలో జాగ్రత్త తీసుకోవడం చాలా మంచి విషయం. వారు ప్రయాణించే బస్సులు కూడా ప్రమాదానికి గురవుతున్నాయి. ఈ విషయంలో కూడా బాధ్యత తీసుకోంటామని తెలియజేస్తున్నాను. ఏదేమైనా నిన్న జరిగిన సంఘటన చాలా బాధకరమైన సంఘటన. ఈ సంఘటనలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారందరికి పూర్తి అర్థికుహకారం ఇవ్వాలి. ఈ చర్యల గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇప్పటికే ఆలోచించడం జరిగింది. వాటి గురించి అనోన్స్ చేయడం జరుగుతుందని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

7. కృష్ణానదిలో పడవ ప్రమాదం పై రాష్ట్ర శాసన మండలి సంతాప తీర్మానం

నవంబర్ 12వ తేదీ - ఆదివారం సాయంత్రం కృష్ణానదిలో జరిగిన బోటు ప్రమాదంపై ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలి తీవ్ర విచారాన్ని తెలియజేస్తోంది. అత్యంత దిగ్వాంతికి గురిచేసిన ఈ విషాద ఘటన ఎంతో బాధాకరమైనది.

విజయవాడలోని భవానీదీపం నంచి ఇబ్రహీంపట్టం సమిపంలోని ఫెర్రీ ఫూట్కు వెళుతున్న బోటు తిరగబడటంతో ప్రమాదం జరిగింది. విశోరయాత్రకు వచ్చి ఇలా విషాదాంతం కావడం దురదృష్టకరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర శాసనమండలి ఈ దుర్భలునలో మృతి చెందిన వారికి నివాశులు అర్ధిస్తా, వారి కుటుంబాలకు ప్రగాఢ సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తోంది. సాంతవాళ్లను కోల్పోయి పుట్టెడు దుఃఖంలో ఉన్న ఆ కుటుంబాలకు సానుభూతిని తెలియజేస్తోంది. మృతుల ఆత్మకు శాంతి చేకూరాలని శాసనమండలి ప్రార్థిస్తోంది.

ముగ్గురు బోటు సిబ్బంది నహమొత్తం 45 మంది యాత్రికులతో వెళుతున్న ఈ పడవ సాయంత్రం గం.5.15 ని.లకు అదుపుత్తప్పి తిరగబడటంతో 20 మంది మృతిచెందడం కలచివేస్తోంది. గల్లంతైన మరొకరి ఆచాకీ కోనం గాలింపు కొనసాగుతోంది. నుర్కితంగా బయటవడిన మరో 21 మందిలో 17 మందిని స్వాస్థలాలకు తరలించి, మిగిలిన నలుగురికి వైద్యచికిత్స అందించడం ఉపశమనం కలిగిస్తోంది.

NDRF, SDRF, పాలీస్, అగ్నిమాపక, జలవనరులు, రెపెన్యూ, పురపాలక, హైదరాబాద్, వర్షాటక శాఖల యంత్రాంగం రెమ్ముక్కు ఆవరేషన్లో పాల్గొని రాత్రి త్లెల్లవార్లూ శ్రమించింది. తక్కణమే స్వందించి ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నారిని కాపాడిన స్థానిక మత్స్యకారులకు శాసనమండలి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తోంది. ముఖ్యంగా ప్రాణాలకు తెగించి మానవత్వం చాటిన మత్స్యకారులు నడికుదుటిపిచ్చయ్య, కూన్ శివయ్యను రాష్ట్ర శాసనమండలి అభినందిస్తోంది.

గల్లంతైన మిగిలినవారి ఆచాకీ కోనం చేస్తున్న కృష్ణానదీ ప్రాంతం ఫలించాలని శాసనమండలి ఆశిస్తోంది. ఈ పెను విషాదానికి సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తా సభ రెండు నిముషోలపాటు మౌనం పాటించింది.

(సభ రెండు నిముషోలపాటు మౌనం పాటించింది)

మిశ్సర్ డెప్యూటి చైర్‌ల్న్ : చర్చ ముగిసింది. సభ మరలా తేది 14.11.2017 మంగళవారం ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశం అయ్యిందుకు వాయిదా నేయడమైనది.

(The House then adjourned at 2.20 p.m. to meet again at 10.00 a.m. on Tuesday, the 14th November, 2017.)

**“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and
Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative
Council and printed at the AP Legislative Assembly Press,
Velagapudi, Amaravati.”**